

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 02675

LIRIK

Ezra Fininberg

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

עֵת אֶ שְׁנֵינִיבֵעֶרֶג

לִירִיק

1940 — 1920

מַעְלֹכֶע־פֶּאַרְלֶאַג הַדֶּר עִמֶּעסִי
מֶאַסְקוּע 1940

I

אזא ליבשאפט...

אינ וועג

...אינ סיביר האָט דעם כאווער קאָבא
געטראָפּן אינ וועג א מוירעדיקער שניי-שטורעם...

א ב ר י ב א ר ב י ן ס — „סטאלינ“

1

ס'האָט זאווערוכע זיכ צעלאָזט
אונ האָט פארדרייט
אינ ווילדנ טאנצ
די גאַרע וויסטע ברייט.
א מענטש אפּ טייכ סיבירער
דורכ דער קרידע גייט.
אליינ. קיינ שטעג.
קיינ פלעמל פונ קיינ דערמל.

אפ טויזנט מייל ארומ
איז הויל אונ ווייט.
עס שפאנט דער מענטש
אפּ בריענדיקן איינ.
דער ווינט אינ פאָנעם שמייסט,

5

און שלעפט, און רייסט,
און יאָגט, און שלאָגט,
און שניידט דעם קערפער.

עס שלעפט, עס ווארפט דער ווינט.
עס שטיקט.
ס'געזיכט דער מענטש פארשטעלט
מיט דינינקן באשליק:
— דו האָסט די רוכעס דיִינע
אפ מיין לעבן אָנגעשיקט,
די בייזע דינער דיִינע,
פיינטלעכע מעלוכע ?

מיט קעלט מיט שטעכיקער
באפאלסטו מיכ און ווארגסט ?
איכ שטאמ פונ לאנד פונ זוניקן,
וואָס נעבן הויכנ באַרג.
ס'איז פעסט דער פעלדן.
דאָס שטאָל איז שטארק.
איכ וועל דיִינ קראפט באַזיגן,
זאווערוכע ! —

קומט אָן א קאָל א שטילס
אינ ווינט-געדריי:
-- איכ ווייס, עס איז דיר שווער.
איכ ווייס, עס טוט דיר וויי.
דו שטעל זיכ אָפּ.
פארגאָב זיכ אינעם שניי.
אינ הייל אינ ווארעמער
דאָס לייב פארנורע ! —

אפ טויזנט מייל ארום —
דאָס איז, די וויסט,
דער סוינע ברומט
אונ שלידערט שפיז נאָכ שפיז.
נאָר ווייטער שפאנט דער מענטש,
נאָר ווייטער שפאנט דער ריז:
— איכ וועל דיכ בייקומענ,
דו שטרעמ! —

אונ ביזער, צאָרנדיקער
זיכ דער ווינט צעשפילט.
אונ טויזנט אוראלט-וועלדער
ברומענ ווילד.

אונ פינצטערניש
די ברייטע וועלט פארהילט,
ווי איז די וועלט?
קיינ שפור, קיינ צייכנ.

עס רייסט דער ווינט.
עס פלאקערט פניער-בראנד.
נאָר פעסט אונ שטייפ
דער מענטש אלץ ווייטער שפאנט.
ער זעט די זונ,
וואָס אופגיינ וועט אינ לאנד.
— צו זונ אינ הייכ,
צו גרויסער זונ דערגרייכנ! —

עס ווארפט דער ווינט...
ער זעט די דאָרעם-שטאָט,
די ערד די אייגענע
אינ זומער-גנאָד.

פארנאכט. מיט פריינט
אינ טוידעסדיקער ראָד —
געשפרעכ פארבאַרגענער
ביז נאכט ביז טיפער...

... עס יאָגט, עס שלאָגט,
עס שלעפט דער ווינט...
— דו, יינגעלע באטומער,
לויטער קינד,
איכ האָב פון צימער דיכ ארויסגעפירט,
אצינד
אינ טאָג-צעטל דו שטייסט ניט,
שטיפער! —

פאר דיר אונ צוליב דיר
געקומענ כ'בין אהער,
פאר דיר אונ צוליב דיר —
מיין שטרייט אפ אָט דער ערד,
פאר דיר אונ צוליב דיר —
דורכ פנייער אונ דורכ שווערד,
דורכ קלעמ אונ דורכ געפענג,
דורכ שאַ, וואָס איז מעסוקנ.

פאר דיר אונ צוליב דיר —
קיין רעגע ניט גערוט,
פאר דיר אונ צוליב דיר —
די פעסטקייט אונ דער מוט,
פאר דיר אונ צוליב דיר —
פון הארצ מינעם דאָס בלוט,
פאר דיר, אָ, קינד,
פאר דיר אונ פאר דער צוקונפט! —

...עס דינט דער ווינט.
 ס'איז גליקענדיק דאָס איז.
 קיינ שטעג, קיינ שפור,
 קיינ פייער זיך באווייזט.
 — זי פּעסט, דו, ליב!
 אָ, קרעפטיק זיי, דו גייסט!
 מע דארפ, מע מוז,
 מע מוז די נאכט אריבער!

איך וועל זיך דורכגיין, נאכט!
 כ'וועל זיך דערטראָגן, לאסט! —
 דער וויכער ברומט.
 דער וויכער יאָגט מיט קאס.
 דער מענטש זיערזעט
 זיין הויכע היים — קאווקאז.
 אפ פעלדז אפ נאקעטן —
 פראַמעטי דער גיבער.

די הענט, די פיס —
 צומ שטיין צום הארטן צוגעשמידט.
 די זון פון הימל ברענט.
 די זון פון הימל גליט.
 עס דינט דאָס בלוט
 און אפ די פעלדז זידט,
 דאָס רויטע בלוט,
 דאָס מוירדישע, דאָס הייסע.

— דו, ערד,
דו, מוטער פונעם אייביק זיין!
דו, זון,
אינ שטענדיקער אינ ווונדער-שיין!
ס'וועט ניט באזיגן מיך
דער גרויל, די פיין,
די פּייל די גיפטיקע
פון געטער ביזע.

אנ איידעס איז די הייב.
אנ איידעס איז דער יאמ,
דעם שטאם דעם ערדישן,
דעם מענטשן-שטאם
פון בארג פון אייביק
געבראכט דאָס הייליק פלאם,
און מענטש געבוירגענער —
די גאנצע וועלט דערזעט ער.

אפ פעלדז אפ נאקעטן —
דער וויי, די שטראָפּ.
די דוידעס גייען דורכ —
קיינ רו, קיינ שלאָפּ.
די דוידעס גייען, —
צו דער פיין — קיינ סאָפּ.
פארשאַלטן זייט,
איר, ווילדע געטער! —

און אלע טאָג,
פון אלדי ווייט געשיקט,
אנ אָדלער קומט

און ס'הארצ באמ גיבער פיקט.
נאָר ס'לעבט און לעבט דאָס הארצ
מיט פייערדיקן זיג,
און דוירעס גייענ,
דוירעס גייענ.

דער וויכער ברומט.
דער וויכער דרייט דאָס ליב.
דער וויכער שרייט.
דער וויכער שלעפט און טרייבט.
עס בעט דער שניי:
— א רעגעלע פארבלייב! —
נאָר ווייטער שפאנט דער מענטש
מיט טראָט פון פראָמעטייענ.

3

לעמ הויכנ בארג
אינ דאָרעמדיקער שטאָט.
פארנאכט
אינ פרילינגדיקן גרינעם סאָד.
בא פריינט
אינ טוידעסדיקער ראָד —
געשפרעכ פארבאָרגענער
ביז טיפנ, טיפנ אָוונט.

קומט צו א מענטש,
זעצט צו זיכ שטילערהייט,

11

אונ קוקט, אונ שווינגט,
אונ הערט די הייסע רייד,
בין ס'מעלדעט פריינט
מיט קוימ-געצוימטער פרייד:
— דאָס וואָרט באַקומט
דער כאַווער קאַבאָ... —

אונ באַ דער שוועל —
א כאַווער אַפּ דער וואַכ.
אונ נעבן פענצטער —
צו דער הייב אַ שליאַכ.
וועגן גרויסער,
וועגן לעצטער שלאַכט —
ווערטער פלאַמענדיקע.
רייד פאַרטיפטע.

אונ ס'הערט די ראָד
דאָס כאַווערישע קאָל,
אונ ס'הערט דער באַרג,
אונ ס'הערט דער העלער טאָל,
אונ פעלקער הייבן אַרפּ זיב,
פעטט ווי שטאַל,
אונ נאָענט איז מיט הילכ
דאָס יאָר דאָס פינפטע.

1905

א

צווישן וואלד און וואלד, אפ ל'אנקע, אינ מיינ זוניקער האפסאָקע,
אינ מיינ האפסאָקע און האפסאָקע פון אנ ערד,
פאר נאָכאמאָל און נאָכאמאָל באלאגערנ די שטאָקן,
פאר אָנפליען און איינעמען מיט איינ באגער,
מיינ געמיט, וואָס ציטערט נאָכ, צו לידער רופסטו,
יאָר פון טכילעס, וויגל-יאָר פון אונדזער אופשטאנד!

ס'איז די האפסאָקע לייכט און האָט מאיאָנטקעס לידער,
און פאר דער ל'אנקע — וואלד, און נאָכ דער ל'אנקע — וואלד,
און דו ביסט דאָך דער קוואל און דו — דו ביסט דער פרי זאָכ,
און אינ די וועלדער שווינדלעט דיין געשטאלט,
רויש, אינ וועלכע ס'פלעגט מיינ קינד היינט-שטוב שטיין,
יאָר פון טכילעס, וויגל-יאָר פון אונדזער אופשטאנד!

מיט קינדערש אויג געגאן אפ מארקן צווישן פורן,
מיט אויער קינדערשן האָב איכ זיכ אלנגעהערט:
סע ריידן זיינע באַכערים, אז דורכ א שטורעם
די גרויסע ערד וועט ווערן אויסגעקערט, —
זיי שיינען, רייד, אינ זינען-ווינקעלעך, געהיט-פארשטופטסטע,
יאָר פון טכילעס, וויגל-יאָר פון אונדזער אופשטאנד!

אונ די האפסאָקע קלינגט מיט ווילע באַכערימ פאטלאטע!
מיט אינשטעל היציקן, מיט פיבערדיקן שפרונג,
מיט ערשטער רויטער פאָג אין מיידל-הענט צעפלאטערט,
מיט ערשטן פריי-צעבונטעוועטן יונג,
אינ מיין זאפסאָקע, ערד-האפסאָקע רופסטו,
יאָר פונ טכילעס, וויגל-יאָר פונ אונדזער אופשטאנד!

.1925

ב

קליינינקער אינ גארטן, אפ דער הויזעלקע.
אפ מיין גאס אונ בא מיין שטיבל— ציטעריקע פרייד.
פלוצעם— פלוצעם— ס'איז אפ ברוק די פאָן די רויטע דאָ.
פלוצעם— פלוצעם— ליכט אונ טראָט פונ מאכנע אונ טרומייט.

שוועסטער, נעם מיכ, פיר מיכ בא דעם הענטעלע.
שוועסטער, פונ די קלאָרע טייכנ גייעג זיי.
שוועסטער, ס'גלאנצט דאָרט פאָן, צו הייכ געווענדעטע.
שוועסטער, קום, אָ, קום אריין אינ ריי.

פונ די ליקנ קומט א צענדליק, קומט א מייע צו,
איבער ליקנ— פלאקערט, פלאטערט רויטער אָס.
מאכנע העלע אונטער פאָנען פריי-צעווייעטע.
ביזן רייטער, ביזן אָנפאל, ביזן ווילדנ שאָס.

דעמלט קומט אפ פלויטן פלאמ מיט מויע אָן.
דעמלט לעכערט פאָן אונ הארצ מינס— ביקסנ-שרויט...
יאָרן מינע, דעמלט רויט-געבוירענע,
שפעטער, שפעטער האָבן זיכ צעפניערט רויט.

ג

פאנצער=טיפּ פּאַטיאָמקני"

מע האָט מיכ	גיב א קוק אפּ מיר
אַינגעלאָדן	גוט אונ קלאָר,
צו כאַדאַשימ	גיב א קוק אפּ מיר
מיט יונג בלוט	ריינ אונ וואַרעמ:
אונ צו קינדער	איכ גיי אומ
אפ באַריקאדעס.	מיט א זניקן יאָר,
	מיט א פריילעכנ יאָר
	געאַרעמט.
פונ הי	דער יונג,
אינ זומער-פרי	וואָס מיט אויגן-ליכט
די נעשאַמע	אונ מיט הירשן-פיס
ניט אָפּצורייסן:	געשווינדע, —
סע שטייט אינ יאמ	סע איז ער, דער יונג.
א שיפ,	אונ ס'איז איכ,
א שיפ,	אונ ס'איז אונדזער לויטערע
א וונדער-מייסע.	קינדהייט.
אונ ויפל איז בלוט	
פארגאנ	
דורכ זומערנ	עס איז מיר, מיינ כאווער,
דורכ דרייסיק?	גוט:

ס'איז פריילעך, סע שפילט,
סע קוועלט,
אָט וועט עס די ווענט
צעשפארן,
מיט לאַנד, מיט ערד,
מיט וועלט,
מיט זויבערער וועלט
געארעמט.

ניט אוועקצונעמען
דאָס אויג,
מיט דער פרייד
זיך ניט צעשיידן.

גיב א קוק צום יאמ נאָר!
אוי,

דו זעסט? דו זעסט?
זי שטייט דאָרט!

אָט האָט זי
באמ האַרזיאָנט
א מעכטיקע
זיך באוויזן.

אָט דאָרטן, דאָרטן,
נאָנט,
לעמ ליכטטורעם
אָט איז זי!..

דאָס הארץ,
וואָס איז פארליבט,
דאָס הארץ
ניט אָפצווענדן.

סע שטייט א שימ
אינ יאמ,
א שימ —
א ווונדער-מיינסע.

אונ מע יאָנט
דורכ גאסן מיט זון,
אונ מע שפרינגט
דורכ ריוו און פלויטן,

די אויגן
א קוש צו טאָן
בא א מאטראָס
א טויטן.

אונ מע פירט אפ שיפלעך
שפייזן,

אונ מע פירט אפ שיפלעך
פאָנען,

אונ מע פירט
דאָס הארץ דאָס פרייס —
מאטראָסן
א מאטראָנע.

ווי דער אופשיין

פונ דער זון

אפ יאמען

אונ אפ יאבאָשע

איז פריילעך, פריי

אונ יונג

דאָס בלוט

בא די מאטראָסן.

די בלענדנדיקע
שיינענ.
א זומער-הימל
קושט
מיין וויג,
די קינדהייט מינע.

סע שטייט אינ יאמ
א שיפ,
א שיפ,
ווי א לעגענדע...
כ'שיק אלע פרי
א גרוס

1935, „פאָטיאָמקין“ פּיערונג, אָרעס.

סע טראַגט מיין גאס דיין רומ,
 מיין הויז — דיין נאָמען.
 ווען כ'גיי א וואכער אומ
 און ווען איך דרימל איינ, —
 ס'באגלייט מיך אומעטומ
 דיין פריידיקע נעשאַמע
 מיט דייןע קינדער —
 מייןע פריינט.

פאראקשנט גייט דיין אויסגעוואק-
 סענע

דיין וועלט-דרוושניע
 איינצושאפן פאר דער וועלט
 דאָס גליק.

דיין זון, מיין זון
 וועט אום אינ פריילינגען אינ גרינע,
 דיין בלוט — מיין בלוט,
 דיין קריג — מיין קריג!

סע טראַגט מיין גאס דיין רומ,
 מיין הויז — דיין נאָמען.

ווען כ'גיי א וואכער אומ
 און ווען איך דרימל איינ, —
 ס'באגלייט מיך אומעטומ
 דיין פריידיקע נעשאַמע
 מיט דייןע קינדער —
 מייןע פריינט.

די ריינע כאווערשאפט
 מיט דייןע באריקאדעס
 איז טיפ און זינגעוודיק
 און ערדיש-קלאָר.
 א בלוטיק-אייגענער
 איז מיר מיין אדרעס:
 „רויטע פרעסניע,
 י'שעוו פונעם פינפטן יאָר“.

און ווו און וואָס
 און וועמעג האָב איך,
 אכוצ דיין פיינ,
 אכוצ דיין שיינ,

1935.

רויטע פרעסניע.

שמירטס גאס, וויוקאָפּעראטיוו „1905“.

פונ מעליקס דזערזשינסקיס טאָגבוך

ווארשעווער ציטאדעל, 31 דעקאבער 1928.

... כ'בין רייפ געוואָרן
אינ געפענקעניש,
אינ עלנט
אונ אינ שוידער-פּינ,
אינ טפיסע-פינצטערניש,
אינ בענקעניש
נאָכ וועלט, נאָכ לעבן
אונ נאָכ שיינ.

נאָר ס'איז מיינ ווירן,
ס'איז מיינ גרויבן דאָ
מיט מיר
אינ וויסטן קאזעמאט,
אונ כ'צווייפֿל ניט
אינ העל-דערהויבנקייט
פונ אונדזער זאכ,
פונ אונדזער טאט.

היינט, ווען
מיט טייכן בלוט פארלאָפענע,
קאָנ זיין, קאָנ זיין,
אפ יאָרנלאנג
פארפּייניקט זיינען

מיינע האָפענונגען,
פארטשוואַקעט
צו דעם טליע-שטאנג,
היינט, ווען
די שטורעם-פריינט די טויזנטער
אינ טונדרעס
שלעפּן שווארצן אָל,
היינט,
אינ די יאָרן אינ די גרויזאמע,
היינט,
פונקט ווי פּריער, בינ איכ שטאַלצ.

כ'בין שטאַלצ:
האמוינימ אומגעהויערע
האָט עס א ריט געטאָג
פונ אָרט.
מע וואקסט, מע וואקסט,
אונ — מעג עס דויערן —
ס'קומט נייע שלאכט,
ס'קומט נייע וואָר.
כ'בין שטאַלצ,
ווייל הינטער פעסטונג-מויערן

און פעסטונג-ווענט
בינ איכ מיט זיי,
און טרויער מײנער
זייער טרויער איז,
און ווי מײנער
איז זייער וויי.

... אָפּט איז דאָ שווער,
און אָפּט איז שוידערלעכ...
ווען אָנהייבן
באַנײַט אַ קאָג,
כ׳וואָלט אָנגעהויבן
אָט אזוי טאַקע,
אזוי ווי הײַנט,
פונ טכילעס אָג.

ניט ווייל ס'איז מוז
און קאַרבג הייליקער,
ניט ווייל ס'איז העלדישקײַט
און פליכט.
עס איז אינ בלוט בא מיר,
און ניט צעטיילט אונדז,
ניט צעשיידן אונדז —
דעם קאַמפּ און מיכ.

לעמ די טפיטע-ווענט,
איז דרויטן דאָרט
אפ יענער זײַט,
לעמ סאַמע שוועל,
איז א טפיטע

גאָר א גרויסע דאָ,
די טפיטע
אפ דער גאָרער וועלט.

אדאנק דער קראפט
פונ אונזערע פּינפולע
טורמע-יאָרן
אפ דער ערד —
מוז זי אײַנפאלן,
וועט זי אײַנפאלן,
צעשמעטערט ווערן
און צעשטערט.

ניט קיין געדאַנקען-שפּיל.
עס איז די מעכטיקע
שטרעבונג, בענקעניש
און דאָרשט
נאָכ לעבן, פרייהײַט,
נאָכ גערעכטיקײַט,
נאָכ שײַנקײַט
אפ דער וועלט דער גאָר! ..

הײַנט אפ דער פריי
כאוויירימ פּינערן
דעם נײַ-יאָר
און דערמאָנען אונדז.
די בעכערס הייבן
בדייער טײַערע
פאר אונדזער לעבן
און געזונט.

אונ אונדזער ארבעט
אונדזער ריזיקע,
אונדזער ליכטיקע,
זײַט דער ווערט! ...

פונ קאמער פינצטערער
באגריס איכ זיי :
„אָ, שמידט, כאוויירימ,
דאָס געווער,

.1932

לוי'ן

וויאזוי זי געגאנג אין איב העמדל איב גרינג, מיין יוגנט,
איז זי געגאנג אריב באגלייטן די זעלנערשע צונג.

אינמיטן א זומער, איב דערפעלעכ, שטעטלעכ ניט כאסענעס-כרפעס.
אינמיטן א זומער, איב דערפעלעכ, שטעטלעכ — בלעטלעכ אפ סלופעס.

בלעטלעכ אפ סלופעס די דערפער, די שטעטלעכ דופנ:
— גיט אונדו איב פייער איב גרייטן די קינדערשע גופימ! ... —

איז מיין יוגנט מיט העמדל מיט גרינג געשטאנען איב ווייבער-געיאָמער,
געקושט זיכ, געזענגט מיט אלע, וואָס גיין אפ מילכאָמע.

געהאנגען איב צוג-פענצטער פענעמער גליווערדיק-שטומע,
האַט מיין יוגנט מיט אלע צו אלע געשרינג—קערט אומ זיכ! קערט אומ זיכ!..

זיי האָבן זיכ אומגעקערט. שפעטער, מיט יאָרן ערשט, שפעטער.
אונ כ'האָבן זיי געזען פארפלייצן זעמ לאנדישן שטעטע,

אונ כ'האָבן זיי געזען איב מאכעס, אָן ארימען, אָן פלויטן,
אונ כ'האָבן זיי געזען איב גייע, איב מוירדישע טויטן,

זיי האָבן זיך אומגעקערט פּרײַע און העפקער-געברויזטע,
אינ שטעט האָט געדונערט פּונ זייערע מעכטיקע פּויסטן.

זיי האָבן זיך אומגעקערט: — „ברידערלעך, אייגענע, לאַמיר
באַלײנען, ווי ס'קומט און ווי מ'דאַרף פאַר אַ גרויסער מילכאַמע!“

און האָבן צעלאָזט זיך, צעיאָגט זיך מיט קרעפטיקע רוישן:
— לוינ פאַר אַ גרויסער מילכאַמע — אַן אופשטאַנד אַ גרויסן! —

* * *

מיר האָבן געגארט און געווארט פון לאנגאַנען,
איז געקומען דער טאָג פון די פּאַנען.

מיט ברודער, מיט ליבער, מיט פּרײַנט און מיט שאַכט
מיר שפּאַנען אפּ גאסן ארום און מיר האָרכן:

מע רעדט און מע רעדט פון די הויכע באלקאָנען,
אז הערשער פארבלייבן די פּאַנען.

ס'האַט דער שעטעכ געשטומט, ביז סע האָט זיך פארדרייט,
און צעזייט איז דער ברייט, און צעשפילט זיך מיט פרייד,

און באגריסט, און צעקושט אלע ווייטע און נאַנטע,
און מיט לויטערן גאָלד אונדז געמאָלדן א יאַנטעוו,

און מיט פּאַנען ארום, זיך מיט פּאַנען צעווייט —
שפּאַנען מיר מ'שוגע ארום מיט דער פרייד.

אונדזערע אויגן און אונדזערע קוילעט —
אזעלכע מילדע, אזעלכע ווילע!

דער זאקעטער שעטעכ, דער ריזיקער שעטעכ —
מיט פאָנענ צעשפּילטע שוינ אייביקנ וועט ער!..

קומענ מיר, כאַפּטעט, אפּ פּלאַצ זיכ צונויפּ,
פונ גאט אונ פונ געסל, פונ הויז אונ פונ הויפּ,

מיט ברידער, מיט ליבער, מיט פּרײַנט אונ מיט שכינימ,
אזעלכע גוטע אזעלכע ריינע,

שרײַענ מיר אונטער דער זונ, שרײַענ מיר אונטער דער לױאַנע:
הורא, הורא, הורא, פאָנענ!..

פושקין אינ אַקטאָבער

דיכטער דו שלאגקער! דיכטער דו ליכטיקער! קאָפּ קוטשעראווער!
דאָג האָט ווי איצטער אריבער בולוואַרן געהויכט זיך דיין פּאָנעם.
דאָג איז געקומען מיט מאכנע כאוויירי אַ באַרוועסער כאווער
און נעבן דיין קערפּער אַנידערגעשטעלט האָט אַ שווערע קאַנאַנע.

דער צווייטער פּונ טעג אינ געשלעג האָט געצויגן זיך דעמלט.
דער אומשטאַנד-טרומיט האָט צו וויסן געגעבן: — פּאַרנומען אַקאַרשט האָט
אַ כאָפּטע גוואַרדייערלעך ווייסע די פעטמונג, זעמ קרעמל, —
דער אומשטאַנד-טרומיט האָט גערופּן די אַרבעטער-פּאַרשטעט.

מיט ביימער מיט העלע געשפּילט האָט זיך האַרבסט-ווינט אפּ בערג וואָרף ביאָווער.
אפּ פּלעצער, אינ ליקן, באַ בריקן געגאַנג אינ די שלאכט פּונ די פּאָנען.
געגאַנג אינ דורך מאַסקווע ווייטשטיינערנער — רויטער אַקטאָבער
און נעבן דיין קערפּער אַנידערגעשטעלט האָט אַ רויטע קאַנאַנע.

דיכטער! דו ביסט דאָך געווען פּאַרליבט אינעם טאַנצ פּונ כאָטן,
אינ וויכערס אינ גיכע, אינ זוימען פּונ אָפּוּרוּט, אינ אופּרייט פּונ יאַמען.
דו האָסט מיט כאוויירימלעך רויטע, מיט באַרוועסע יונגען געשאַכט
אפּ פּערציק מאָל פּערציק פּונ מאַסקווע — זען הייליקער מאמע.

דיכטער! געלעגנ די שטאָט אין מעטלעסן מיט אויגן מיט וואכע.
סע האָט איר צעטרייסלטע נעשאַמע געציטערט, געמיבערט, געפלאטערט.
דיר, דיכטער, געוועזן אין פריילעך אין שפילן פון העלדטאט און פאכער.
דיר וויל אין געוועזן מיט ארבעטער-מוירדימ, מיט מוירדימ-סאָלדאטן.

אָט דאָס הייסט א וויכער! געווען אין א שפילעכל בונט פוגאטשאווער!..
עכ, אָקעאן דו צעקאסטער, — פרייד מײנע גרעסטע!..
און ס'האָט זײַן קאנאָנע געצונדן מיט האט פון אָקטאָבער,
געצונדן, געשונדן דאָס לײב פון באלאגערטער פעסטונג.

דאָס געברענט האָט ראסיי, דאָס געגאנגען צו גרונט אין די רו פון די
זאטע.

דאָס האָבן די מוירע פון דוירעס איג פײער געשלידערט מעטלעסן.
דאָס האָבן די זײלן פון וועלט-הויז געטרייסלט צעגליטע סאָלדאטן,
דאָס זײנען צום מיטן פון וועלט-הויז געגאנגען די זיג פון דער פּרעסניע.

דאָס אין געוועזן דער צײכן, דער צײכן פון מישפעט מיט פײער,
דער צײכן פון שטרייט און ניצאָכן און ליכטיקן אָנהייב,
דיכטער דו שלאנקער, דיכטער דו שטאָלצער, דיכטער דו מײנער,
אפּ מאַסקווער בולוואר, איג א הארבסט, בא אָקטאָבער-קאנאָנע.

1927.

לענין קומט קיין מאַסקווע

צוג פארשפּעטיקט,
קומט אינ אָוונט,
מיד פונ אָפּשטעלנ אינ וועגנ.
באמ אריינפאָר,
באמ אריינקומ —
אימ קיין אוילעמ ניט באגענט.

שטאַט אינ אָוונט
א צעשפרייטע
נאָכ דער שלאכט אונ נאָכ די זאלפּנ.
שטיל אונ טונקל —
אירע ווייטנ.
אפּנ קויטיקנ וואַקזאל-פלאצ

עט'מעג אופגעפראלטע הימלעג,
ווייענ
ווינטעלעכ פונ פּרילינג.
אינ א ווינקעלע
א כאווער
ווארט מיט צוויי אויטאָמאָבילנ.

ער איז אָנגעקומען,
מאָסקווע!
סע באַגלייטן אימ די היטעריס;
דרייטיק שאָמרימ
פונעם סמאָלני,
דרייטיק ארבעטער פונ פֿיטער.

סע באַגלייטן אימ
די פּויסטע,
די געטרײַסטע, די געליבסטע. ---
דרייטיק רויטע
פונעם סמאָלני —
סמאָלני, צימער פינף און זיבציק.

דו טרומייטערסט ניט?
דו קלינגסט ניט?
און דו ראשסט ניט? און דו שטוינסט ניט?
ער איז אָנגעקומען,
מאָסקווע,
טויזנטקלויסטערדיקע קרוינשטאַט!

מ'איז געקומען,
מאָסקווע שטומע,
און דו ווייסט ניט — ווער און וועלכע...
ס'יאָגן
צוויי אויטאָמאָבילן...
אינ א שמוציקן האָטעלכל

קומען שטיל צו גיין
כאוויירימ,

פריינט פונ אופשטאנד און פונ טפיסע,
פריינט
פונ איינשטעל און פונ העלדטאט —
דעם געקומענעם באגרייסנ...

מע דערציילט אימ,
און ער לאכט שוינ:
— סארא פריילעכע זאווייעס,
סארא אויסגעקרימטע צורעס
ווייזט,
מעדינע מיינע פרייע!.. —

און שוינ ווידער איז געפאלן
אפ זיין פאָנעם
שטייפער ערנסט...
סיצט דורך פלאַנטערניש פון מאַסקווע
פריילינג-נאכט
באזעצט מיט שטערן.

און די טויזנט ליקן-קלויסטערס
היטן גאל
אינ אלטע אויגן.
און די טויזנט ליקן-קלויסטערס
שטיקן אינ זיכ
ווילדן רויגען:

— מירן מאָנען בא די פאָנען!
מירן צאָלן
דער פארמלייצונג!
מירן לאָזן זיכ פון ליקן

אפ דער וועלט-ברייט
אינ א קרייז-צוג! --

קומט באגינענ
אונ לאכט אויט זיי.
קומט באגינענ -- שפרייט די ליכט זיכ:
-- אוראלט-פלאַנטער!
ניט געווארט גאָר?
אוראלט-פלאַנטער! ניט געריכט זיכ?..

ס'איז ערשט אָנהייב פֿונ פארפלייצונג.
ס'איז דער פרי
פֿונ דער מעהומע.
מיט די פרייסטע,
די געטרײַסטע
איז ער, מאַסקווע, אָנגעקומענ! --

.1927

1793

און קאעס
ברודערט זיכ מיט קאעס,
און כאָט
כאווערט זיכ מיט כאָט,
און בלוט אינ שטאָט
מיט בלוט אינ שטאָט,
און עשאפאָט
מיט עשאפאָט. —
מיין פייער-נאכט
איז כאווער מיט די שטערנ,
מיט פייער-נאכט
אפ ראָבעספיערנ...

צעווישן יארנ שפאנענדיק,
דערשפירסטו פלוצעמ, פלוצעמ
האמוינ-געלויפ
און פייער-אויג
און בלוט אפ שפיז,
און ס'פאָכעט קיעוו-שטאָט
מיט האנט

צו שטאַט פאריזש,
און איבער ביידע
ברייט צעשפרייט
אינ יאָנטעוו-הימל :
רעוואָליוציע.

שטויבנ נישטיקע,
שטויבנ בייטיקע,
כ'בלאָז אייכ אראָפּ
און גרייט בין איכ אריינצוגיין
מיט סימכע-שטעט
פון יאָר פון דרייטיקסט
אינ סימכע-יאָר
אינ דריי און ניינציקטן.

און ס'גייט מיט מיר
א טרעפל פון וואגאָנ
און זעלנער נאקעטע,
וואָס לויפן פון א פראָנט,
און פויערטעס בייטיקע,
וואָס זיינען זיי מעהאנע
בא טרעפל טאנצנדיקט
אפ טאנצנדיקן גאנעק.

סע גייט מיט מיר
א גאנעוו אונטער פיס
פון פאָלק,
וואָס צאָרנדיק מישפעט
און מיט שטייול טרעט,
און ס'גייט מיט מיר

א יאָר,
א יאָר, וואָס שיסט,
אונ ס'גייענ אלע מיינע צוגן,
אלע מיינע שטעט,
אונ אלע
פאָכענ מיט די הענט
אינ ווייט:
— פארזוש!
פארזוש, אונ אלע ברידער עלטערע!
אָ, פאָרגייער,
איר זעט?..

איכ מיש זיכ מיט האמוינימ אויס,
פארקניפ זיכ
אונ פארכאווער
מיט צאָרנ יאָגנדיקן
אונ אינמיטן
בין איכ
צווישן באַרוועסע,
צעכוואליעטע —
א יאקאָבינער
אינ די האריגעס פונ סענטיאבער.

— אָ, עפנט אונדז
די טורמעס אופ!
מיר האָבן דאָרט
אנ איניענ!
אָ, עפנט אונדז
די טורמעס אופ!
מיר ווילן
בלוט זאָל רינענ!

ס'האָט דער פּרײַנט פּונג פּאַלק
געהייסן,
ס'האָט מאַראַט
אזוי באַפוילן:
אלע דינערס
פונעם קייסער,
אלע סאַנימ
זאָל מען קוילענ.

מירן זיי
מיט פּיקעס!
מירן זיי
מיט שטעקנס,
מירן זיי
דערשטיקן!
מירן זיי
פארמעקן!..

קומען מיר צעברויזטע,
קומען צו די קלויסטערס,
צו די קארמעליטן:
— די גאלאַכּימ גיט אונדו!!!

פונג מאַנאַסטיר
צו מאַנאַסטיר,
פונג טפּיסע
צו טפּיסע,
אינ האַמוינימ
גייען מיר —
אונ די ביקסן
שיטן.

גיט א זאָג
דער קאָמאנדיר,
שטיל א זאָג:
— „באפרייעניג“,
וויי צו אי מ
אונ וויי צו איר,
פארטיק
א לע-וויי-ע-ע..!

אונ די פרינצעסן לאמבאל
אינ בלאַטע בלייבט ליגן צעשליידערט,
אינ בלאַטע די זיידענע באק,
אינ בלאַטע דאָס העמדל דאָס זיידנס,
אונ סע זאָגט דער קאָמאנדיר:
— הייזא!
הייזא..!

* * *

פֿייער און יאָנטעוו
און כעזשבנ-האנעמעש.
מונטער און שטאָלצ
און אזוי ווי מיר זענענ.
ליכטיקער פֿייער
אפ ערדישע סטעפעס,
וואָס האָבן געברענט שוין
און וועלן נאָכ ברענענ.

די וועלטישע לאסטן —
דורכ יאָרן און יאָרן,
די איינציקע היים
און דער איינציקער כאווער
די מיט פונ די קריגן,
דער קנאל פונ אווראָרע,
דער כורבן, די בוינג,
די וועלט אינ אַקטיאבער.

אינ יאָרלויט אינ מיינעם,
אינ יאָרלויפ אינ זיינעם,

פֿונ פֿרי אונ ביז אָוונט,
אינ לייב אינ צעהוידעטס,
אינ ליד פֿונ געבליטנ —
די פֿינ אונ דער טיינעג
א ציגל צו ווערנ
אינ ווונדער-יעסוידעס.

מיר זיינענ, אָקטיאבער,
פֿארקניפטע מיט ריפֿן,
מיט אויג אונ מיט ליפֿן
אפֿ קיינמאָל זיכ שיידנ!
עס וועלנ, עס וועלנ
אנטפלעקנ זיכ טיפֿן,
טיפֿן מיט העלקייט
אונ טיפֿן מיט פֿריידנ!

קיינ שאַ אונ קיינ רעגע,
וואָס ווייסט פֿונ קיינ אָל גיט.
פֿלאַמ אינ די אויגנ.
אונ ווינטנ אינ פֿאַנעמ.
פֿייער. אונ יאָנטעוו.
אונ לענינ אינ סמאָלני.
בלוט אפֿ די פֿאַנענ.
דאָס האַרצ אפֿ די פֿאַנענ.

1930.

* * *

אזא ליבשאפט, פאָטערלאנד!

איכ פאל פונ די צווינג,
וואָס בויערנ אָוונט,
אונ לאָז זיכ אינ מאָרגנ אינ פרישנ פארבייגיין
מיט גאָרניט ניט האָבן.
אונ ס'טאנצנ די פיס בא די מיידלעכ אפ שטיינער,
אונ ס'טייטנ די וויזערס אפ צייט בא די גאָרנס.
אונ ווער מיט מיר? — קיינער.
אונ וואָס מיט מיר? — גאָרניט.

דיינ נאקעטער אָטעמ
אפ מיינ פלוצלינגדיק פאלנ
צעכיינט אונ צעשאַטנט
אינ מיר אונ אינ אלע.
אונ מיינע אויגנ אונ מיינע אָדערנ,
אופגעריסענע אינ פרי,
ציענ אונ מאָנענ, שלעפנ אונ פאָדערנ,
אינ כידעש צעפראלטנ מורמלענ: הי!

אזא ליבשאפט, פאָטערלאנד!

איך באטראכט די פיס, וואָס האָבן געריסן זיך,
געוואָלט זיך אָפקייטלען, געגעבן אַ שפּאַן
צו די וויסטענישן, וועלכע גיסן זיך
בא דינע ברעגן, פּאָטערלאַנד.

אפּ צווייגן אפּ שארפּע, אפּ טאנענבוים העכערן
ארוּפגעבליצט, ארוּפגעשיקט,
הילן בלאָונ אָונט לעכערן
מיט איינגעשפּאַרטן, הייסן בליק;
— היי, אפּ געשטערנטע שטעגלעך,
היי, אינ הימלשע סטעפּן,
היי, איז עפעס דאָרט מעגלעך
עפעס צו טרעפּן?..

און אינ פּרימאָרגן אינ פּרישון, נייַעם
גאס געפלאסטערט מיט לינבער צייט,
און איינ מאָל און צוויי מאָל, צוויי מאָל און דרייַ מאָל,
דרייַ מאָל און אלעמאָל: הי!

אזא ליבשאפט, פּאָטערלאַנד!

סע גייט היינט אַ כוידעש
סע גייט היינט אַ יאָר,
פונ גייען אזוי דאָ
מיט זיך און מיט גאָר.

פונ טאנענבוים העכערן, —
אזוי וויל, אזוי פּייג
ציטערט דאָס בעכערל,
ציטערט דער ווייג.

סע שפאנט מיט מיר יעדער
אם פעלד אונטער ל'וואָנע,
און ט'רודערנ דעדער
און ט'הילכט א קאנאָנע.

מיט האמערס, מיט סערפן,
מיט פלאמ-רויטע פאָנענ,
און מינ ליכטיקער קערפער
באוואכט די קאנאָנע.

די מאכנעס אינ קריג, און דאָס פאָנעמ איז אָפן,
און דאָס הארצ איז דאָס הארצ פונ ניט-שולדיקער פי,
און פונ מיזרעכ ביז מ'זרעוו, פונ דאָרעמ ביז צאָפן,
פונ ערך ביז הימל: הי!

אזא ליבשאפט, פאָטערלאנד!

* * *

זעקט כאוויירימ ליכטיקע, וווילע.
איינער איז געפאלן באמ פאנצער-צוג,
געבליבן צעריסן, צעריבן פון קוילן
צעווישן זנאמענקע און קרעמענטשוג.

דער צווייטער האָט זיך געוואלגערט מעסלעסן
מיט צעקנאקטן קאָפּ, מיט צעהאקטע פיס,
און ס'האָבן הינט אימ אינ יאר געפרעסן
צעווישן אומאנ און האָלועניסק.

דעם דריטן האָב איך אייווער נאָך אייווער
אליין ארויסגעפירט פון זיין שטוב,
אליין געבראכט צו דעם ברודער-קייווער,
אליין אריינגעשטופט אינ גרוב.

דער פערטער איז מיט הארץ מיט צעשטראלטן
געגאנ פון אָדעס מיט דער רויטער ארמיי,
אפ א בוימ אינ א דאָרף לעמ באלטע
איז ער געהאנגענ א וואָכ און צוויי.

דעם פינפטן האָט געפאקט די בעהאַלע
אפ סטאנציע פּאָטעש— באַגיבן זאָט געגרויט,
באמ פריילעכע יינגל אורעמעלע סטאַלין
האָט מען געשונדן פון לייב די הויט.

דער זעקסטער, דער זעקסטער, ווייט פון יישעוו, —
קיינער, קיינער ווייסט ניט דאָס אָרט, —
ארומ קאָראָסטען צי קאָראָסטישעוו
שלאַפט דאָס מיידל דאָס נַינטע יאָר...

אונ פויער פון וואָלגע, פויער באיאָרטער,
געבראכט באנאכט פון פארפרוירענעם דאכ?
און אפן שטעגל אין זומער-גאַרטן
דאָס ניט פארשאַטענע קופקעלע מאַרכ?

און דער דיכטער אָשער?.. און קאזימיריק?
פון אלע פעלדער, פון ווייט און נאַנט,
אזויפיל אייגענע, אזויפיל אירע,
אזויפיל כאוויירימ קומען עס אָן...

אינ נעכט אין טיפע, אין נעכט אין גרויסע,
וואָס קלינגען באַנניס מיט רויש און מיט ווונד,
הונדערט אויגן לויכטן אין כוישעכ,
יעדעס אויג — א צעגליטע זון.

* * *

איז וואָס געדענקט די יונגקײַט מײַנע, וואָס?
אינ ווינטער-פעלד, אינ פֿײַער-גלי פֿונ פֿראַסט
אקעגנ צוג מעשוּגענעם אַ יאַגנדיקער האָז,
אַ האָז אַ טױט-דערשראַקענער מיט אָנגעשפיזטע אױערן.

מײַנ אױג איז גרויזאם-מיד, ס'איז גיפטיק-זיס
די טריפעניש פֿונ בלוט אינ אָנגעבלײַטע פֿיס,
אונ צוג אפֿ האָז אנטרונענעם אלצ שיסט אונ שיסט,
ביז ווייַסער אָונט פֿאלט אינ פעלד אינ אומגעװיערן.

דאנ קומט צו כּאַלעם זונ צו אױג צו מאַטס,
אונ דאנ פֿאַרצײט אַ ליד דער שיקערער סאַלדאט,
דאנ אינ דער נאכט די קױיט די ווייַטע לאַדט
צו טײַנעג אײַנ, צו טײַנעג-אומקום באלדיקן.

אונ גרויס די נאכט, אונ ס'קלינגט די נאכט מיט שניי.
ס'גײט אופֿ די זונ אַ רײַקע אפֿ אָנגעגליטן וויי,
אונ דאנ ביז קאַלטן נעפֿל-פֿרי — געשריי,
ביז נעפֿל-פֿרי דער יאַמער נאַכ פֿאַרגוואלדיקונג.

און טיבליט די קווייט אינ ווייט מיט ווינדער-בלי,
און מיר וואשן זיך מיט שניי אינ קרידע-פרי,
מיט שניי, בא צוגג, אלע, און אויך זי,
אלע, אלע אינעם פלי פארברידערטע.

און גרויס דאָס פעלד און איבער דערפל נאַנטס,
אינמיטן פעלד צעפאַכעט איז א פאַן.
ווען צווייטער אָוונט פאלט— מיר קומען אלע אָן
דורך בערגלעך טונקעלע צו שטאַט צערודערטער...

היינט איז די יונגקייט מיינע יונג באנייט.
זי רעדט מיט אלע ברייטן: — לאנד מיינט, שפיין
דעם מוט אינ בלוט מיינעם, דעם פרישן דרייסט,
דעם גלוסט דעם הייליקן נאָך ווי פארשווינדענעם.

און די קווייט די יונגקייט מיינע לאַקט,
און צו קווייט די יונגקייט מיינע יאַגט,
און לעבן וועט זי נאָך א גוטן טאָג,
א גוטן טאָג מיט לאנד מיט אָנגעצונדענעם!

* * *

די צײַט אינ שטאַט געשטילט, בלויז מורמלדיק צעלאָפּן.
דאָס אויג צעשווינדלט איז אינ יאָגעניש פּונ טעג.
נאָר איכ געדענק: באַ מיליאָנען גליַענדיקע פּערעקאָפּן
מיט מיליאָנען רויטע האָסטו לעבנ דײַנס אוועקגעלייגט.

אונ אויב איכ קוק, אונ אויב איכ ווארט אפּ גרוטנ,
אונ אויב איכ גלייב, אונ אויג וועט ווערנ פּריי—
ביסטו דאָכ עס, בלויז דו, אנטלאָפּענע מארוסיא,
ביסטו דאָכ עס מיט מיר אינ איינציקנ געבײַ.

בא יאר אינ פעלד קיינ פּייער אונ קיינ שליאַכ ניט.
שוין אופגעגעסנ אויג דײַנע האָט די דו.
נאָר טיפּ באנאכט פּארלאָזטו אינעם יאר די מאכנע
אונ קומסט צופלייב אפּ אויסבויענ מיט מיר די שטוב.

א דאכ פאר הויכער שטוב שווימט צו, שווימט צו שוין,
אונ סלופּ נאָכ סלופּ פונ הוילע ווייטנ ציט.
אינ מיט פונ צײַט מײַנער פליסטו ארײַנ, מארוסיא,
אונ ס'וואקסט א שוועל אקעגן אלע פּרי...

כאָטש כ'ווייט, אז ס'כאָלעמט זיכ, כאָטש כ'ווייט, אז ס'האָט געטויאָפּן;
בא יאר אינ פעלד קיינ פּייער אונ קיינ שטעג.
בא מיליאָנען רויטע, גליַענדיקע פּערעקאָפּן
מיט מיליאָנען רויטע האָסטו לעבנ דײַנס אוועקגעלייגט.

.1925

ליוואדיע

ווייטן — סאמעטן צעבליט אפ גערטנער גרינע.
ס'פליט די כוואליע, ס'פליט און קלינגט די כוואליע.
כ'ליג באמ דאָרעם-זוימ פֿונ ראַטן-מעדינע.
כ'ליג באמ קייסערס מירמל-פאלאצ.

ס'האַט א קאיאָר געשאַנקן מילדן בלוי מיר,
כ'ביג לאנג געגאן מיט ברעגן אָנגעגליטע.
אינ גאַרטן כ'רו. אפ קיפאריסן-בוימער,
אפ קייסערס מירמלשטיין — די זון פֿונ מיט טאָג.

מיין פֿוס מיין באַרוועסן די ווילדע שוימען לעקן.
סע שלעפערט זון מיט זשומערן פֿונ בינען.
כ'שלאַפ אָפ א שאַ, כ'וואכ אופ: אפ גרויסער שטרעקע
צו קאַפנס מיר — די ראַטן-מעדינע.

יוריג קוואלן מוירדישע זעט ס'אויג פֿונ דיכטער,
שווינדלעך דעמבן קרעפטיקע אינ וועלדער הייסע.
האַסטו געזעען זיי, די געסט די אומגעריכטע,
אמאָל אינ כאַלעם דינעם, קייסער ?

אז ארומגעגאנגען ביסט אינ א קאליאָר דאָ,
אפ פלאטערדיקן יאמ געקוקט טונדאנעגן—
האָסטו געהערט, געהערט דאָס הילכג פונ די אָרדעס,
וואָס גיין אפ קאָפּ דײַנעם, דאָמאָוּוּ?..

כ׳שלאָפּ אָפּ א שאָ, די פלינקע שוימען פליסן.
כ׳וואכ אופ אונ כ׳שפיר מיט אָנגעברענט זינענ:
אפ גרויסער שטרעקע ל׳פּט די זאפט די זיסע,
די לעבעדיקע זאפט פונ ראטן-מעדינע.

בא יאמ, בא מירמלשטייג ביז אפדערנאכט פארנלייב איכ.
אז כ׳גי אועק, צעכאָלעמט זיכ מיין פיבער:
אפ גרויסער שטרעקע— בעכערס זאפט די אופגעבליטע לייבער,
אונ זאפט איז גליסט, גליסט פליכט אריבער...

.1925

ערשטער מיין

מ'האט די קינדער פארזאמלט באמ סקווער. טיזנענע קינדער געגאנגן מיט מוזיק פונ דער שטאָט פונ זער אלטער, פונ דער שטאָט פונ דער ניער, פונ יענער זנט בריק.

אינ העמדלעך אינ בלויע, פונ הויפן פונ שווארצע אינ נידער פונ שטאָט אינ אינ שטאָלענע מאכנעט געקומען צו גיין דער מעטאלן-זאוואָד.

אינ העמדלעך אינ ווייסע, מיט קווייטן אפ העמדלעך, מיט פריילעך בליק זינען געקומען די מיידלעך די יונגע פונ טאבאק-פאבריק.

האָבן קינדער געלאכט, האָבן מיידלעך געלאכט, האָט די מיין-זונ געווארעמט, זינען די רויטארמיער געקומען צוגיין פונ דער ווייטער קאזארמע:

מיט דער פלאמ-דויטער פאָן, מיט דעם הילכיקן פויק, מיט דעם גרויסן טרומיט. האָט די שטאָט זיכ אינ רויטן געוויגט, זיכ מיט פרי-שיין געפרייט.

האָט מיט בלינג מיט פרישער געבלאָזן, געאָטעמט פונ פעלן. האָבן זיכ קליינינקע קינדער אינ סאמע פונ פאָרנט געשטעלט.

אונ דערנאָך די פאבריק, אונ דערנאָך דער זאוואָד, אינ א ריי נאָך א ריי — מ'איז צום גאָרטן צום טיפן אוועק, צו די טייכן די צוויי,

אפ טייכן אפ קלאָרע, אינ גאָרטן געדיכטן, אינ זוניקער טיפ איכ האָבן זיכ מיט קליינינקע קינדער אפ שיפלעך געשיפט.

א העל-טאָג א יאָנטעווידיק-גרויסן, ביז זונ אינ מיין פארגאנג, האָט גאָרטן געציטערט, האָט גאָרטן געקלונגען מיט אונדזער געזאנג.

א העל-טאָג א פּיערלעך גרויסן ווהינג נאָר א ווענד אונ ווהינג נאָר א קער — די קווייט די צעפלאמטע, דאָס קינד דאָס צעשפילטע, דער האמער, דער סערפ.

1926

זאנגען

...וויזינג דו זאָלסט ניט קומען— צו זעען אונ צו הערן?
סע הייליכע קינדער פרישע, סע זינגען פינגערן.

פרווי, צו פעלדער-שטרעקע גיב א שריי:
— גרייט זיי!

פון אלע עקן און פון אלע ענדן:
— גרייט שטענדיק!

אָט אזוי נאָך האָגל און נאָך פייער
אם פעלדער-שטרעקע וואקסן זאנגען נייע.

1

אינ אפדערנאכט באמ יאמ, אם וועג צו טאָל לימענער
שפאנט מיט מיר דאָס פאסטעכל, שפאנט זי טשערעדע.
ער פרעגט, צי טאקע קיילעכיק זי ערד איז
און צי סע איז טאקע געשטאָרבען לענין.

איכ זאָג, אז ערד איז קיילעכדיק, אז לעניג איז געשטאָרבן,
אז איכ אליין צוריק ערשט מיט א יאָר ביז
איז ווייטער צאָפן-שטאָט מיט רייענ לאנגע
צו לעניגע איז זאל ארינגעאנגענ,
געגאג פון טרעפ אפ טרעפ, פון גאָרנדל צו גאָרן,
געקומענ ביז דער שפּט, געקומענ ביזן אָרן,
געטאָג א נייג זיכ און אוועק מיט רייענ
איז צאָפן-שטאָט, איז פראַסט און שנייענ...

אפ יאמ צעפלאטערטן— אלצ טונקלער ווערט דאָרט.
אפ יאמ צעפלאטערטן פאלט מילדער אָוונט.
דערציילט מיר אפן וועג דאָס פאסטעכל פון טשערעדע,
אז בא די פעלדונ מיידל איז באגראָבן.
דאָרט, ווו פעלדונ איז פארציטיקע כאָאָט
מיטן יאמ אָן אופהער ריינדן,
דאָרט האָט מען די לערערקע פון דאָרפ צעשאָסן,
דאָרט באגראָבן זי, דאָס מיידל.

אזוי ווי ס'גייענ שטילינקע שעפעלעכ
אפן וועג קיין לימענ מיט געבויגענע קעפעלעכ
און אזוי ווי מילדער אָוונט אַנלאסטיקער
פאלט אפ מיר און פאלט אפ פאסטעכל, —

דערצייל איכ דעם פאסטעכל, אז אונטער זאוואָדן
און אונטער פעלדער — קרישטאָלענע פאָדעם,
ציענ זיכ פאָדעם, קומענ זיי
איז צאָפן-שטאָט, צומ מאוואָליי,
פארקניפן מיט עלטסטן פון אלע רויטע
אלע לערערקעס, וואָס מ'האָט געטויט זיי
איז רויטער שלאכט מיט גיקס און שווערדן...

שווייגט דאָס פּאַסטעכל. שווייגט זי טשערעדע.
'אמ צעפלאַטערטער אָטעמט פּרין.
אונ פּאַסטעכלס אויגן, וויינט געווענדיג.
ס'זאָל אַ הילכ טאָג: -- „גרייט זיין!“ ...
„גרייט זיין!“ -- „גרייט שמענדיק!“ ...

2

אונ זונ איז הויכ, אונ הארצ איז ווארעם,
אז מיר קומען אינעם דאָרפּ ביידארי.

אלטע טאָטערן אינ קאָלירטע פּלודערן
רייכערן אינ ליולקעס שאַרפּ טויגן.
שטייען אונ קוקן, ווי קינדער צערודערן
הילצערנע הויזעלקע אונ זיי פליין.

לויפן טאָטערלעך צו אויטאָמאָבילכל,
רינולען טאָטערלעך ארום דאָס שפּילכל,
אונ אלע גראַנערן אונ אלע פּילדערן.
כאפּ דעם שוואַרצן, כאפּ דעם ווילדערן,
כאפּ אימ אָן באַ ווילדע האָר
אונ גיב צום הימל אימ אַ וואָרפּ!..

ס'אַיילט דער מאמעס יינגל צארטינקער,
ס'יאָגט דער מאמעס גילדן גליק.
זי ווישט אימ ס'פענעמל מיטן פּאַרטעכל,
קוקט אפּ אימ ארויס פונ ליק.

ווי זי שמייכלט, ווי זי רויטלט זיכ,
ווי ס'ע איז איר פּאָנעם קלאָר:

ס'פליט איר טאָטערל אפ דער הוידעלקע
מיט די טאָטערלעכ פֿונ דאָרפ !

פֿליענ מיר מיט כעוורע, אפ הוידעלקע פֿליענ מיר.
אונ אפ טויזנט מזיל ארומ
איב די הייבנ גייט די קרימער,
גייט די קרימער זונ.

אונ פֿונ יעדער פעלדז, פֿונ יעדער וואנט
מיט פֿאָנעמ צו צעשפֿילטע ווייטנ —
אויסגעשטרעקט האָט ער די האנט,
דער אָנפֿירער פֿונ לאַנד באַנניטנ,
אונ מיט פינגער טייט ער.

פֿליט אפ הוידעלקע שייג לעבענדיק,
זינגט אפ הוידעלקע כוידעש מיי.
וואכט דער אָנפֿירער, שמייכלט לעניב,
שאלט דער אופרופ: — „גרייט זיי!“ ...
„גרייט זיי!“ ... — „גרייט שמענדיק!“ ...

אזוי, אזוי נאָכ פֿלאמ אונ נאָכ געראנגל
אפ פעלדער-שטרעקע גייענ אופ די זאנגענ.

מיט לענגענע

דער ריינסטער עמעס
האָט אופגעהעלט,
אונ געוואָרן דער טאָג איז
הויכ און ערנסט,
ווי די געשיכטע
פונ זער וועלט.

און ט'האָבן זיך ברייטער
די אויגן צעעפנט,
און שארפער געוואָרן
דער געהער.
אונ פֿייערלעך
אלע אפ די סטעפן,
און אומגעהייער
אונזער ערד.

ווייסע טרעפן.
א זאל מיט קאָלאָנען.
געבוירגענע קעפן
און אויגן מיט צאר.

זינגע קליינע קינדער
געקומענ פונ שול,
די נייט דערציילט
און זיך צעוויינט.
א ווינט האָט געברומט,
א פראָסט האָט געהוליעט
אפ הרבעס שנייען,
אפ מאַסקווער שטייגן.

איז געקומען
יענע מינוט,
ווען פלוצעמ ווערט שטיל, שטיל,
שא.
בלויז די טיפ פונעם הארץ,
וואָס הלטיקט,
האָט איג דערשטוינג א פרעג
געטאָגן:

... הא?..?

... הא?..?

און פונ אונטער שטויבן שווערע

איז מיטגעגאנגען
איז דער דיי.

די גארע ערד
פונ עק ביז עק
געלעגן איז שא,
געלעגן שטיל.
און לאנד און לאנד,
און גאר די שטרעקע
האבן געהערט
פונ טריט דעם הילכ,

געזען דעם אופגאנג
פונ דער טווע
און געהערט
דעם טרוימייט פונ קריג,
סטאלינס שווע,
אז מיר וועלן ניט רוען,
מיר וועלן ניט רוען
ביזן זיג.

לעמ רויעט פאָגען —
א שלאַפנדיק פאָגען,
לעמ רויעט פאָגען —
דאָס ריזן-הארץ.

איך בין דאָרט געווען
איך טעג איך יענע
און בין מיט אלעמען
געגאנגן פארביי,
און האָב דעם קאָפּ פארבויגן:
„לענין!
מיט טיפּ פון הארצן מיינעם
זיי!..“

מיט גאנצן לאנד,
מיט טיפּ צערודערטער
האָב איך געשפאנט
דורך פראָסט און דורך שניי.
איך ווייטסטן לאנד
דער ווייטסטער ברודער

* * *

אונ מיר זענען דאָך איג קרעפטיקייט איג גרויסער!
ברידער, הענט מינע אפ אייערע פארברויגטע העלדזער.
איג מיג פאָרעניש — א היל אונ בלויזג אוישער
כ'טרעפ זיכ פלוצלינג — אונ געפעל זיכ.

כיבין איג לעצטג שניי-פארנאכט ארויסגעפאָרן,
איג באפאלג יונגקייט פריילעכע די נעשאַמע:
לאָמיר בויען שטעט מיט הויכע גאָרנט,
שיינע גערטנער פלאנצג לאָמיר!

אונ א גאנצע נאכט אפ ראכוועט אפ פארשנייטער
האָב איכ מונטערדיקג ווייג געטרונקעג.
אונ א גאנצע נאכט האָט געטרומייטערט
יונגקייט מינע זוניקע אונ פלינקע:

— לעצטער שניי-באנאכט, אונ טיקלינגען קויכעט,
ריינע קויכעט, וואָס געבוירג פריילינג.
ברידער, לאָמיר ארופשטעלב פאלאצג הויכע,
ט'זאָל איג זיי זיי יונגקייט שפילג!..

האָב איך אופגעוואכט מיט אויגן מיט פארגלייבסטע:
אינעם גרויסן פעלד מײַן יונגקײַט לויכט זיך.
און מיט קופּאָלן מיט גילדענע מאַסקווע הויפטשטאַט
איבער פעלד דעם גרויסן הויכט זיך,

מאַסקווע, פונ דײַן פרישער קוואליקײַט א שעפּ טאַן,
מאַסקווע, מיט געשווינדע ווינטן דײַנע פליען!
מאַסקווע, אפּ די פלעצער דײַנע טראָגן קרעפטן,
יונגקײַט טאנצנדיקע, גרינגן פרי-יאָר!..

* * *

Я возмужал и, кажется, навек...

А. С. Пушкин

אינ אָט דעם פּרײַ, וואָס קומט פּונִם הימל-ברענג אָן,
אינ וועלט-שטאַט, ווי אינ דאָרפֿ, מיט קרייען פּונִם אַ האָן,
איכ, קוקנדיק אפֿ הימל בלויען, זיך דערמאָן,
אז אָט דער הימל שפּרייט זיך ביז די דאָרעם-וואסערן.

שוין קלאָר מײַן יונגער וועג אינ שווערן פּלאָנטער-קנױל.
כױעל באלד אנטשלאַפּן ווערן מיט אַ האלב-צעפענט מױל,
אונ סױועט זיך כּאָלעמען מײַן האַרצ, אז סױאיז דעם ווױל,
אז בעסטער פּרײַנט טױאומזיסט-אױמנישט עס ניט פּאַרמאַסערן.

כױעל באלד אנטשלאַפּן ווערן, אונ סױועט אױסוואַקטן דער פּרײַ,
אונ פּונִם די פּאַרשטעט וועלן זיך אַ לאָז טאָן ארבעטער אפֿ טאָג פּונִם מ
אונ סױועט זיך כּאָלעמען מײַן האַרצ — מײַן היימ, מײַן הי,
מיט אלע קאַנטן, וואָס דאָס אױג מײַנט קאָן זיי זיט.

אונ זעען וועט מײַן האַרצ, ווי איבער דער בולוואַרן-קײט
אינ וועלט-שטאַט גרויסער, אפֿ איר לענג אונ ברייט,
אינ פּרײַ אינ אױטגעוואַקסענעם אַ שטאַלצער שטייט
דעם דיכטער פּושקין קערפּער בראָגזענער.

.1926

קריגער ייעב

אונ גיט געכטיקן
אפ פּרעכטיקן פּאַרנאַס,
בא אָנגעזעטיקטקייט
בא געטלעכער
אפ די אָלימפּן.

א שטילער
ווייטער אפּדערנאַכט
אפּ קיזעווער טראָטואַרנ.
אפּ לעבעדיקן וויי
פּאַלט
לייכטער, לייכטער שניי.
ס'איז איינער שטוב

מעכאַבעד מיכ
מיט טיי.

אינ איינער שטוב
איז לייכטיק, רייג
אונ וואַרעמ.

אינ טאַנצנדיקן שמועס
געמט אָנטייל

אינ ווילדער לעבעדיקער
פּלאַטערניש
פּונ פּרי ביז שקיע —
פּאַראַנען וויי
אונ פּאַראַנען
וונדער-וווילט.

איכ האָב גיט ליב
דעם גלאַנצנדיקן
הויכנ הויל,
דעם קאַלטן דאַכ,
ווי ס'וווינט
דער ניהיל.

מיין דאָר

מיט בלוט מיט גלוטיקן
מיט שוידער-אימפעט
לעבט אונ שטאַרבט
אונ שלאָגט זיכ
אפּ דער גאַס.
איכ וועל גיט טאַגן

בא פלינעב פון מיין דאָר ---
אנ אנדער ערנסט
און אנ אנדער
גורל.

איך וועל זיך נישט אוועקזעצן
באמ גאַרנישט-איינוועלע
העט-אויבן,
איך וועל זיך נישט אוועקלייגן
אפ קישעלע
אפ איידל-וויכט.
איך וועל נישט אָנקוועלן
פון פּייער
אין פארנאכטן-היינט:
„אכ, סארא פראכט,
אכ, סארא זוניק בלוט
אפ שויבן!“

מיט שרייערס נישטיקע,
מיט גראגערס גרילצנדיקע ---
מיינע קריגערייען.
און אויך
מיט ניהיל-קעלט ---
מיין טיפער, טיפער קריג.
דאָס לעבעדיקע פּייער
אפ די שטרעקעס
איז צעוויגט.
געבייט מיליאָנישער
גיט דורכ
דורכ פלאקען-פּייער.

אַינער דאמע.
איר יאָגט אדורכ
די וועלט
מיט כויעקדיקן רעיד...
אוי, באמ ווייטעק
פון מיין דאָר
און בא זיין פרייד ---
אנ אנדער ערנסט
און אנ אנדער
טעמפּעראמענט!

מיין דאָר איז יונג. און הונגעריק.
און הייס.
און גיריק.
אפ פעלדער פינצטערע,
אפ שטומענדיקן שטייג,
אפ שטרעקעס
פון מיין רויער,
ניש דערבויער היינט
שאלט דער עפאָס,
פעסטעט זיך
די ליריק
מיט לעבעדיקן ליב,
מיט ראנגל
און געבוירן,
מיט קערפערס צאפּלענדיקע,
מיט דער וואָרסטער
וואָר.
בא פריידן
פון מיין דאָר,

גיט שפאָטיש שמייכעלע,
גיט פינגערל צעדראפעטס
און גיט איידלע פרימכעס.
זורכ פלאקער-פייער
און דורכ ווילדן
ווינט-געדריי
מיט גלידער ווארעמע,
מיט שטאַלצע לידער
אינ די נידערן איכ גיי
צו גרויסע מאָלציטן,
צו וועלט
אינ סימכעס.

איכ גיי און זע:
אינ ווייטן —
ביימער שלאנקע,
הויכע לעבעדיקע
ביימער —
זינגענדיקע ריי.
פריינט קאלטבלוטיקער
מיט פּרעמדן,
בלייבן וויי,
פאר גרייטן שמועה,
פאר גלעזל טיי
א דאנק אייכ.

אן ענטפער

וואָס פאר א טרוימער ערלעכע? וואָס פאר א גליק?
וואָס פאר א גליק? וואָס פאר א „מיר“?
איר רעדט — איך קער דאָס פּאָנעם אפ צוריק:
צו וועמען רעדט זי — נישטערט שטוינענדיק מיין בליק...

אָ, כאַווערטע! איך דארף
אייך זאָגן אָפּ, זאָגן שאַרף:
דער שיר, וואָס איר האָט מיר געשיקט,
איז ניט צו מיר:
סע איז א לעפישער, א שלעכטער שיר.

ליבע כאַווערטע! ליבע, ליבע וויינערן!
איר האָט געדארפט די ליד אוועקשיקן צו דאָויד איינהאַרנען!

ליבע כאַווערטע, וואָס מיטן אומעט פון מיין עלטערבאַבעשי —
איר האָט געדארפט די ליד אוועקשיקן צו סעגאלאָוויטשן!

די לעוואָנע, די בלייכע, די פארסלונעטע לעוואָנע,
שיקט, כאַווערטע, שיקט טייקעם אָפּ נאָדסאַנען!

וואָרעם, כאַווערטע, וואָרעם —
אונדזער זון איז גרויס און אונדזער בלוט — ניט אָרעם!

אינ יאָר אינ אכצנטן, אינ ניינצנטן, אינ צוואנציקסטן געשטורעמט
האָט אַ בראַנעוויק, —

מיט פעלד און שטאָט, מיט פלאצ און ליק
האָט ליד אפ אלע יאָרן זיך צעוויגט,
האָט ליד געלערנט זיך ניט בלייב, ניט ווייך, ניט שטומ זיין,
האָט ליד אפ אייביק זיך פארליבט
אינ ערדן-הייך, אינ ערדן-טיפ,
אינ דרייסטן שפרונג, אינ יונגן אומזין,
אינ פאַנען-קריג,
אינ שטאַלצער שטעל
פאר מיר, פאר דיר, פאר גאָר דער וועלט!..

פון דעמלט אָן — אויב אונדזער ליד טוט וויי, —
פון אָנהייב ערד ביז ענדע ערד דער לידס געשריי!
פון דעמלט אָן — אויב ס'קומט צו אונדזערער די פרייד, —
שאלט זי: — אלע! אלע! קינד-און-קייט!

כ'בינ פול מיט פרייד — און כ'מוז עס אלעמען דערציילן!
כ'בינ פול מיט פרייד — און כ'וויל מיט אלעמען זיך טיילן!..

כאווערטע!
מיט די גערטנער מיט די טרניסטע, מיט די פיינסטע,
האָט ליד פארבונדן זיך אפ לעבן און אפ איינשטעל.

די ליד האָט בלוט געצאָלט מיט אלעמען באגלייב
און איז נאָך אלץ, נאָך אלץ מיט בלוט מיט רויטן רייך!..

ס'וועט זיין א טאָג — מע וועט א רופ טאָג: — גיי! —
וועט זיין די ליד די ערשטע אינ דער ריי.

" וועט ניט באהאלטן זיך, זי וועט זיך ניי
זי וועט שענקען בלוט מיט אלע אופגעשטאנענע האמוינים!..

כאווערטע!

קיינ גאס ניט ברומט, און קיינ שום וואָלפּ פארשלינגט.
די ליד איז שלאנק און זינגעוודיק און יונג, —
איז ווער זשע קען פארצוקן, ווער זשע?..

מיין קינד, וואָס וואקסט, וועט זיין מיט אלעמען דער הערשער
אפ אלע שטעט.
מיין קינד פארליבט זיין וועט
אינ ערד, אינ פרי-יאָר,
און איבער ערד וועט ליב האָבן מיין קינד די פליער,
די שטאַלצע פליער, יענע, יענע,
צווישן וועלכע ס'איז דער ליבסטער — לענין...

כאווערטע!

שיקט אָפעט אייער ליד צו יענע צימערלעך, צו יענע שמאַלינקע,
צו איינהאַרנען, צו סעגאלאָוויטשן, צו יויסעפּ ראָלניקן,
צו די, וואָס מיטן בלוט דעם נישטיקן און פוסטן קאַל,
בעכאַל טפוצעס ייסראָעל!..

.1929

וואָס האָט איר געבראכט אהער ?

פון דער נעסיע ארום דער ערד
געקומענ איז יענער, געקומענ איז דער.

פון דער נעסיע ארום דער ערד
וואָס האָט איר, פריינט, געבראכט אהער ?

וואָס האָט איר געזענ, וואָס האָט איר געהערט
אינ דער נעסיע ארום דער ערד ?

אָן אייך געבליב, איימיק-אליינ
מיר האָבנ געבענקט, מיר האָבנ געדענקט :

אפ יענער זייט טייכנ, אפ יענער זייט יאמ
א פריינט, א פריינט אונ א פריינט פאראנ.

קלויבנ זיי, וועלנ זיי ברענגענ צו אונדו
אזויפיל שמייכל, אזויפיל זונ.

טייערע, ליבינקע, פונ לאנד אונ פונ שליאכ,
וואָס האָט איר אהערצו מיטגעבראכט ?

ריידנ זיי, זאָגנ זיי: -- אזוי און אזוי.
געגעסנ, געזאָפּט, געשלאָפּט מיט פּרוי,

פּאַרסאָפּעט געלאָפּט, אזוי ברייט, אזוי לאנג,
ביזקל געבליבנ שלינג-און-שלאנג.

פּינע רעק און איידעלע מאנישקעס,
זיידענע העמדער און זאטע פּיסקעס,

און לידיקייט א טאכ און ווערטעלעכ א טאכ
האָבנ מיר אהערצו מיטגעבראכט.

-- האָט איר געזענ, ווי ס'כאָלעמט גופ,
ווי ס'כאָלעמט הארצ, אז זונ גייט אופ?

האָט איר געהערט דעם רויש פונ דאָר
אפ די אספאלטנ פונ שטאָט ניו-יאָרק?

האָט איר געזענ, ווי אויגנ גליב
אינ שטאָט פּאַריזש, אינ שטאָט בערלינ?

האָט איר געהערט, ווי אופשטאנד שפּאַנט
אינ דאָרעם-לאנד, אינ מיזרעכ-לאנד? --

ריידנ זיי, זאָגנ זיי. צעזייט און צעזוייט,
זאָגנ זיי, ריידנ זיי. נישטיקע רייד.

פּלאַפּלענ זיי, פּילדערנ. לידיקער ראש.
אויסגעהוילט און דורכגעפּוילט און פּוסט-און-פּאַסט...

טוט מיר אזוי וויי, טוט מיר אזוי באנק,
וואָס זיי קומען שלינג-אונ-שלאנג.

טוט מיר אזוי וויי, טוט מיר אזוי באנק,
א טאָג אונ א צווייטן ליג איכ קראנק.

א טאָג אונ א צווייטן די פליינ מיכ ווארגט,
שטיי איכ אפן דריטן אופ געזונט אונ שטארק.

שלינג-אונ-שלאנג קערן זיי זיכ אומ.
אפ די גאָרע ווייטן א יאמ מיט זונ.

רוסלאנד! היימלאנד! רויטע פאָג!
רוסלאנד! היימלאנד! ווונדער-האַריזאָנט!

שלינג-אונ-שלאנג... וואָס זיינען זיי דען ווערט?
מיט טאָג מיט יעדערן מער אונ מער
גרויס די ערד, פול די ערד!

רוסלאנד! היימלאנד! רויטע פאָג!
רוסלאנד! היימלאנד! ווונדער-האַריזאָנט!

א שאָד !

נאָכ מוישע-לייב האלפערנס טויט

אפּן וויסטנ מיסט
פּונ ניור-יאָרק דער שטאָט, —
א שאָד, מוישע-לייב,
א שאָד !..

אונ מיר האָט זיך געדאכט,
אונ איך האָב זיך געריכט :
מיר וועלן זיך נאָכ טרעפּן
אינ דער ערדישער ליכט,
א כאווערשע האנט
אינ א כאווערשער האנט
אפּ גאָר די סטעפּן
אינ אונדזער לאנד,
אינ רויטן לאנד,
מוישע-לייב.

אינ אונדזער לאנד,
וואָס געטאָג האָט אַ הייב
אזא מיט טימבע,

א שאָד, מוישע-לייב,
א שאָד !..
אויסגעגאנג ווייט,
אפּ יענער זייט,
צווישן שטויב אונ דרויב,
צווישן יענע לייט,
ניט אפּ אונדזער פעלד,
ניט אינ אונדזער ריי,
אונ ניט אונדזער העלד,
ניט מיט אונדזער וויי...

צווישן שטויב אונ דרויב,
צווישן פליי, צווישן זיי,
צווישן אלדאָסגוטס
פונעם יאָמער-טאָל,
צווישן אלדאָס שמוצ
פונעם פּאָלק ייסראָעל.
זיינ לעצטער אָמעם,
זיינ לעצטער געשריי

אונ דער שטאַלצער טראַט —
א שאַד, מוישע-לייב,
א שאַד !..

אינ גראָוונ טאָג,
אינ פארשאַלטענעם טאָג
האַט מייסימ-אווטאָ
אדורכגעיאָגט,
מוישע-לייבנ
אריינגעפאקט,
מוישע-לייבנ
געיאָגט, געבראכט,
אינ גליווער-הרודע
אריינגעשפארט...

דער לייב מיר, מוישע-לייב,
א רעד טאָג ווי דו:
ווער האָט דיכ באגלייט
צו דער אייביקער רױ?
ווער האָט באגראָבנ
דיינ שטאַלצנ קאָפּ?
א יאָלד א ראבינער,
א ברודיקער ראָוו?

באגלייט האָט דיכ
ניט אונדזער שלאכט,
באגלייט האָט דיכ
צו דער אייביקער נאכט
א באַלעבאָס,
א הונט, א פארכ.

אזא מינ לאסט,
מיטנ יונג צאָרנ,
מיטנ הייסנ האט,
מיטנ זינגענדיקן בלוט,
מיטנ מוירדישנ האסט
ביסטו ניט געווענ
קיין שיינער גאסט,
קיין טיייערער גאסט,
מוישע-לייב !

א שאַד ! א שאַד !
מוישע-לייב דער פאָעט
איז ניט געקומענ
אינ אונדזערע שטעט
זענ, וואָס געשענ איז,
אונ זענ, וואָס געשעט,
זענ, ווי מיר שטייענ
אינ סרייפּעס-וועלט,
אינ הויל אונ אינ גרויל
אונ בא וונדער-שוועל,
בא העלער שוועל,
מוישע-לייב.

דאָס ליכטיקע לייב,
די לידער-גנאָד,
דאָס פריידיקע בלוט,
דער קרעפטיקער שפאָט
פונ ערד מיט ווערעם
אונ כאַלעל מיט גאָט,
דאָס פריידיקע בלוט

אונ ער'ד אפ דײַנ גוט
האָט געמאַג אַ שאַט —
פֿונ קאַמע
אַן אײַדלאַט...

האָט אײַן דער פֿרעמד
פֿאַרקלעמט דער שלײַם,
טרט אַזוי באַנק,
מוישע-לײַב.

ניט מיט אונדז
אַפֿ דער ערד, וואָס ברענט...
דײַנ מוירדישע ליד,
דײַנ אַאַרנ-געמיט,
דײַנ יונג געשרײַ
קעג אַרײַאלטער פֿענט,
דײַנ זוניקן בונט
קעג טפֿיסע-ווענט

אַערוגע, אנטרונענ
דײַנ לעצטער שרײַ.
די פֿאַג פֿונ אַקטיאָבער,
די פֿאַג פֿונ מײַ
האָט גיט געווייעט
באַדערבײַ —
אַ שאַד, מוישע-לײַב,
אַ שאַד!

פֿיער־אָוונט

1

מיט געזאנג
און שיין פֿון אויגן,
מיט געוועט
און שפּיל פֿון סימכע:

קאַמיוגיסטן
זיך פֿארװעטן
מיטן הייליקסטן
פֿון טעמפּעלן

אפֿן פֿלאַצ
באַגדאן כמעלניצקיס
אינ דער באַרג-שטאָט
בא דעם דניעפּער...

זיי פֿארװעטן זיך
מיט גלעקער
אינעם גרויסן
יעזוס-יאָנטעוו:

ווער וועט וועמען
איבערשרייַענ?
ווער וועט וועמען
איבערױנגען?..

כֿיקענ ניט גיין
אהיימ היינט שלאָפֿן...
פֿון די פּיס
א מידער פֿאל איך,

הייזעריק דאָס קאָל:
פֿון בימעס,
און פֿון לייענעג,
לייענען לידער

פֿאר די קינדער
אינ די שטעטלעך,
יידן-שטעטלעך
בא דער גרענעצ...

נאָר ווי קען מען
פֿון די פֿלעצער
אינ דער באַרג-שטאָט
היינט אהיימ גיין?

אז אפֿ פֿלעצער
איז אַן אָוונט
פֿול מיט פֿאקעלן
און יונגען,

פונג שוליאָווקע
 ביז פעטרֶאָווקע
 ביז גאַרטנ
 מאַרְיֶנער,

ביז די קוואַרימ
 פונג זיי פליער,
 ביז זיי העלדנ
 פונג אַקטאַבער —

פליער, יונגענ
 אונ געזאנגענ
 מיט זיי גלעקער
 אינ געראנגל...

אפּ די פּלעצער
 ווינט זיכ פליער,
 אונ מאַרְשױטע
 קלעזמער שפּילנ.

קינדער
 אפּ אוטאַמאַבילנ.
 פליער. פליער.
 פליער. פליער.

פונעם אינדזעלע
 טרוכאנער
 ביז דער קייטנ-בריק
 דער גרויסער,

אונ דאָס בריקעלע
 באַמ האַרינ,

וויטאַרמייער
 בא דער גרענעצ
 אונ די קינדערלעכ
 די ווילע —

זיכ פאַרקנוילנ,
 זיכ טאַרדרייענ,

כיקענ ניט גיין
 אהיימ היינט שלאַפּנ...

מיט די פורנ
 אומגעפאַרב,
 געכט אונ טעג —
 ניט אויסגערוטע,

אונ זיי וועלדער
 פונג סלאווטע,

זיכ צעהוירדענ
אינדערלופטנ

אינ א פניערדיקנ
אונט

אינ דער בארג-שטאָט
הא דעמ דניעפער...

ווער ס'האָט גיט געזענ

מינ בארג-שטאָט
אינ די פניערדיג
פונ יוננט, —

דער האָט קיינמאָל
אפ זינג לעבנ
קיינ שום סימכע
גיט געזעענ!..

4

כ'וועל באלד אומפאלן
אינ פניער
א פארשיקערטער
פונ מידקייט.

א פארשיקערטער,
פונ ליבשאפט,
אָנגעשווומענער
פונ טיפנ...

כ'וועל באלד צוטויליענ
דאָס פאַנעמ,
צוטויליענ צו דר'ערד
די ליפנ.

— אז דו ביסט
אזוי מיר טייער
מיט דינג ראכועס
מיט דינג פרייער,

מיט דינג פניער,
פניער, פניער
ביסט אזוי מיר
ליב אונ טייער

אינעמ העלנ
אָנהייב זומער,
דרייסיקסטנ
געזאנגענ-זומער!

.1929

* * *

זומער לעבעדיקער
איבער פלאכ אונ טאָלנ.
זומער דרייסיקסטער
אינ סטעפ-לאנד.

— „דער ערשטער מלי —
זאָגט מיר דער גאסט פון האָלאַנד —
אינ מאָסקאו...
דאס וואר אינטערעסאנט...”

אלצ דורער דער געיעג
אפ פלעצער אפ פאריזשער,
אונ באלעבאטיש-זאט —
דער שטילער אמסטערדאמ.

די גאָרע וועלט —
אונ אונדזער הארצ דאָס ריזיקס,
דאָס ריזיק הארצ
פון יאמ ביז יאמ.

א שבעלער צוג,
א כאווער א סאארדאמער
מיט גוטנ שמייכל
אונ מיט אויגנ הער.

די גאָרע וועלט —
אונ אונדזער סערפ מיט האמער,
די גאָרע וועלט —
אונ אונדזער ריזיק פעלד.

באטאָג, באנאכט —
די אייגענע, די ליבע,
די שטרעקע לויפט
פארביי דעם קלאָרנ גלאָז.

— „בא אונדז מע פאָרט —
איז שטיבעלעכ אונ שטיבער...
בא איינכ — בליאָז פעלד,
זאָ ווילד, זאָ גראָסט...”

די פעלדער ליגן ברייט
און פעט און ליידיק,
בא שקיע — שייטערס
פלאקערן אינ סטעפ.

געיעג, געשלעג
און בלוט מיט פרייד און ווייטעק,
געוועט, און אַנשטרענג,
און ניצאָכנ, און — געלעבט!..

אָ, ניט קיין אוראלט-אויסוואָרפן,
אָ, ניט קיין יאר-שיקורימ, —
א וועלט מוז אויסוואקסן
געזונט און שלאנג,

מיט טיפע גערטענער,
מיט הויכע טורעמס,
מיט הויכ געזאנג,
מיט ריינעם גאנג!..

ארויסגענומען שטיל
און שמייכלענדיק באוויזן
פאפיר געשטעמפלטן
דורכ לענדער פון דער ערד:

„ס'קאָן האַלאַנד רייזן פריי,
נאָר אומעטומ אַ וויזע
באווייזן דארפ
פ.ס.ר. ...“

מיי, 1930.

אָט שטייט זי דאָך, די אייגענע,
אָט איז זי,
לעמ אַינלנדיקער שויב
אוועקגעשטעלט —

די מעדינע אונדזערע,
אונדזער הארץ דאָס ריזיקס
איב אָנהייב וועלט,
פאר גאָר דער וועלט.

אָט שטייט זי דאָך,
מיט בלוט, מיט מוט, מיט לעבן,
מיט אונדז, די בויער
אפ פארציטישן טיל-טעל:

ביט אונדז, שווארצארבעטער,
מיט אונדז, די קוילנגרעכער,
וואָס גראָבן אויס
דאָס גליק פון וועלט...

און ס'דויערט, דויערט נאָך
דער וויי פון צאמען,
דער צאר פון גרענעצן,
דער וויסטער צאר...

די גאַרע וועלט —
און אונדזער סערפ מיט האמער,
די גאַרע וועלט —
און אונדזער ריזיק הארץ.

* * *

ארומ מײַן האַרצ,
ארומ מײַן שטוב,
ארומ מײַן טאָג!

כ׳זאָג:

— נאָכ אפּ אונדזער
קינדהײַט-וויג
אופגעפלאַקערט
האַט דער קריג.

ניט קײַן קינדער
בא א יאמ,
וועלט — אינ קנולנ,
וועלט — אינ פלאמ!

דו האָסט דאָכ
געלעזנ,
ס'האַט געזאָגט
דער לערער:

אונ איכ דערזע:
מײַן הייַם-מעדינע
מיט וויכער-שטעט,
מיט שטרעקעס גרינע,
מײַן לאַנד — א קינד,
וואָס שטעלט דעם ערשטן טראָט,
אונ פײַנט שוינ לאַקערט,
שווערד שוינ דראָט
דעם קינד אינ פרי,
דעם לאַנד אינ בלי...

אונ איכ דערזע,
וואָס כ׳זע פונ לאַנג שוינ,
פונ לאַנגאַנענ:

ארומ מײַן שטוב,
ארומ מײַן טאָג,
ארומ מײַן האַרצ —
קאנאַנענ!

בלוט אין שוין
געוועזן,
עס וועט זיין
גאָכ מערער!

גאָר ס'איז שוין הארצ
ניט בלינד,
שוין פאר אַנען
ווער
פירן זאָל
דאָס קינד,
פירן זאָל
די ערד!

מיין קאָפּ
און דיין קאָפּ
זינען גאָר ניט
דערווערט
פאר דער ליכטיקער
גאָב
צוליב קינד,
צוליב ערד!

אונדז
איז באשערט
דאָס ווייטעקדיק
גליק:

גיין
אפ דער ערד
מיט קריג
קעגן קריג!..

פארשטייט דאָס אויג,
פארשטייט דאָס הארצ,
פארשטייט דאָס פאָנעם:

די קריגן דויערן,
און ס'דרימלען ניט
די סאָנימ.

אָט מאָרגן — פרי,
אָט מאָרגן — פרי
צעהילכט זיכ באַנייט
קאנאַנען...

פארפאנצערט
גיט דיין הארצ ארויט
אפ פלעצער
און זינגט מיט אלעמען,
און רופט,
און שרייט:

„דאָס איז שוין
דער לעצטער
און אנטשיידענער
שטרייט!“

ליד וועגן וואס זײַן

מיין נעכטיקע,
מיין רעגערדיקע שוואכקייט
איז אונטער וואס זײַן היינטיקן
צעקלאפט.
מיט בלוט און מארע, דורך טאָג און נאכט
איז שלאכט גייט
אונדזער איינגעשפארטקייט,
אונדזער קראפט.

ווען ס׳זאָל זײַן פיינט זײַן היגער
קריגן וואָפּן,
ווען פּויסט זײַנער
צום הויז מיניעם דערגרייכט, --
וואָלט ער מיכ אופגעהאנגען
אפּן שלאנקן טאָפּאַל
אפּ זײַן קיעווער
הייב.

לעמ מיין הויז, לעמ פענצטער מיניעם --
צווייגן,

א שלאנקער טאָפּאַל
איז דעם מיטג לעבן מײַנעם שטייט,
זעט אלע טעג מײַנעם,
און זעט מײַנע שטייג
און הערט זאָס זינגעניש
פון יונגער ערדנ־פרייד.

מיכ און מײַנ כאווערטע
און קינדערלעך, וואָס שלאָפּן
איז ראנגל-וועלט,
איז באַלעם-בלייב,
וואָלט פײַנט געפאנגען, אופגעהאנגען
אפן טאָפּאַל,
אפּ דער קיטעווער
הייב.

און איבער אלע בערג און מערק,
און איבער אלע שטאָקן
מע וואָלט געיאָנטעוועט
אונדזער שוידער-פײַג,
און איבער אלע בערג
וואָלט זיך געוויגט, געשאַקלט
דאָס וויטע לעבן אונדזערט
אונטער שפּי פון פײַגט...

איכ רימ די וואכ,
וואָס האלט די אויגן אָפּן,
די האנט, וואָס שיצט
פון אומקום און פון וויכט.
איכ לויב די וויטערט

און איך לויב דעם וואָפּט,
איך בענטש די איינגעשפּארטקייט
און איך בענטש די שפּיט.

און אלע אָוונטן,
וועג טונקל-טונקל ווערט גאָר
אפּ שלאַנק טאָפּאַל,
וואָס פּאַרווייט-פּאַרשנייט, —
רום איך: — יונגע קרעפטן מיינע,
קומט אהערצו,
יונגע קרעפטן, מונטערע,
זייט גרייט! —

קומען אָן די שטאַלענע,
די ווינדער-מאַכעט,
קומט אָן די קינד,
וואָס ברייט און שלאַנגט און שאפט.
מיט בלוט און מאַרק, דורך טאָג און נאַכט
איך שלאַכט גייט
אונדזער איינגעשפּארטקייט,
אונדזער קראַפט.

.1931

* * *

זיי גייען ארום דורך די טרעפ אפ דער בימע,
און דאָס פּאַנעם דאָס שטייפע צו מענטשן-קעפּ ווענדן.
הער, ווי זיי רעדן פונ ערד און פונ הימל,
הער, ווי זיי זינגען פונ לאנד און פונ לענדער.

דאָס רעדט אונדזער קראפט, אונדזער שטאַלץ, אונדזער ווונדער.
מיט האנט און מיט קערפער, מיט וואָרט און מיט פויזע.
דאָס רעדט ניט קיינ אייגער, דאָס רעדט ניט קיינ הונדערט.
דאָס האָבן צעזונגען זיך הונדערטער טויזנט.

דאָס רעדט ניט קיינ שול און דאָס רעדן קיינ ביכער, —
דער ווינט, וואָס מיר וועלן אימ רימען און רימען:
סע האָט בא די האָר זיי גענומען דער וויכער
און האָט זיי געבראכט אפ דער ליכטיקער בימע.

אָ, שטאַלענער ברודער! אָ, קרעפטיקער כאווער!
די רייך דינגע זויבער און זאפטיק און זיכער.
א פארצויבערטער צוהערער, פאטש איך דיר „בראוואָ“,
דיר און דעם ווונדער, דיר און דעם וויכער.

לאָמיר אימ רימען און לאָמיר אימ לויבן
דעם ווינט, וואָס געפלעט האָט דעם יאָך און דעם דרימל
און אלעמען האָט אונזו בא האָר אופגעהויבן
און האָט אונזו געבראכט אפ דער ליכטיקער בימע.

* * *

הא, הא, סע האָט זיך דיר פֿאַרגלוסט
און איבערבעט, א ווייכער שלאָפֿרֶאָק,
א זון באַמ יאמ, גענוט און קוש,
און פֿרויען-ברוסט, און אָפֿרו, אָפֿרו?..

א, ברודער-לעב! ארום דיין שטוב,
ארום דיין דינער דיקטן-וווינונג —
דער מעכטיקער, דער וואָר'נונג-רופֿ:
דו ציל דיין אויג אָן ווי א ברוינינג!

ארום דיין פֿרי, ארום דיין נאכט —
דער לענדער-קנויל, דער טאנצ פֿונ מאַרקן.
ארום דיין שטוב — די ריזן-שלאכט,
און שטארקייט דארפֿ מעג האָבן, שטארקייט!

ווי אָט די שטעכנדיקע פרעסט,
ווי אָט די געסט פֿונ ווייט סיבירער,
ווי אָט די קירע — ניט פֿאַרגעס! —
דער דאָר, אוווי סע שטייט דיין דירע!

ער לאכט זיב אויס פונ שטיל געצעלט,
פונ ווייכער פינג, פונ בלייבן צווייפל;
דער קריג, וואָס גייט פונ אָנהייב וועלט,
איז הונדערט טויזנט מאָל געקייפלט!

ארום דינן קאָפּ אונ הענט אונ פיס —
מיט גיפטן-קעפּ דער ווילדער שטייגער!
דעם ברוינינג ציל אונ שיש אונ שיש,
ביז ער וועט אומפאלן געפייגערט!

אפּ קעפּ זינע זיב שטעל אונ טרעט,
אונ זאָל ניט שטילן זיב דינן סינע,
ביז ס'וועט ניט אומגיין אפּ די שטעט
דער גרויסער קינדערשער באגינענ!..

אָ, ברודער-לעב! דעם ווי צעוויי!
טע דראָיט באַניס דער וויסער טוינע!
מיט רויטער מאכנע, ריזן-ריי,
דינן האַרצ ציל אָנעט ווי א ברוינינג!

קלאַווימ

ווארטנ אונ ווארטנ
אפ סימכע-וועסאָסנ,
אפ הערשנ, באהערשנ
די וועלט די גאָר...

דו האָסט ניט באגעגנט
די זאטינקע צורע,
דעם שמאלציקן בויכ
אפ זיי גאסנ פונ שטעט?

מע דארף זיי דערמאָנען
דעם קייעכ פונ שטורעם,
דעם פויסט, וואָס צעשמעטערט,
דעם האמער, וואָס פלעט!

טע ברענען די אויגן
אפ קעלעוושנ פאָנעם,
מע רייבט זיכ די הענט
אונ מע ווארט אונ מע ווארט...

א, יונג מיטן האמער!
מע דארף זיי דערמאָנען:
דאָס פּייער איז מעכטיק!
דער האמער איז הארט!..

דו האָסט ניט געזעען
די קלאַווימ זיכ פרייען?
דו קומ אפ די מארקן
אונ קוק דאָרטן גוט:

זיי וואָלטן געמאכט אונדז
אזא מינ וואנדייע,
בלוט אפ די שנייען,
א מאבל פונ בלוט...

האָסט זיי ניט געטראָפן
אפ פלעצער, אינ באנען,
גא ראָגן זיכ יאָגן,
האָסט זיי ניט זיערקענט?

זיי זינען פאראנען,
זיי זינען פאראנען,
זיי שארפן די ציינער,
זיי רייבן די הענט.

אומווידיקע קלאַווימ,
וואָס מ'האָט ניט צעשאָסן,
וואָס מ'האָט ניט דערשאָסן
אינ ניינצנטן יאָר,

קעדיי!

נאָכ דערוויילע
די מערכאָקִים
שטייענ זוויל
און שטייענ נאָקעט,

מיר אינ סימכע,
מיר אינ ווייטעק —
מיר פאָרוייענ,
מיר פאָרגרייטנ.

גרויסע אויגנ
אפ מינ פאָנעמ,
גרויסע אויגנ
שטרענג איכ אָנעט,

אז זיי זאָלנ
זעענ קאָנענ,
איכ באַשיצ זיי
מיט דער דלאָניע,

נאָכ די טאטעס
ניט פאָראַנענ
פונ די קינדער,
וועלכע שפאָנענ

אינ די דוירעס
זיכ באַזעצנ
אפ די לויכטנדיקע
פלעצער.

נאָכ די טאטעס
פונ די טאטעס
קליינע קינדערלעכ
לייטאטע

גייענ אומ נאָכ
אינ א סטאָניק,
שפילנ זאמד־שפיל
אפ א גאָנעק.

אינ די דוירעט,
וועלכע שיינענ,
כ'קוק זיכ איינעט,
כ'דרינג אריינעט.

דאָס נײַט-קלאָנג
אפּ די מײַסימ
אונ די טויזנט
פּוּדנ שווייסנ,

— אוינג מיינע,
אוינג גרויסע,
ווי זשע זענע
קינדער אויסעט?.. —

אונדזער מי
פאר די געבייענ —
אלצ דער ווערט איז
און קעדנ איז!..

אפּ די שטרעקעס
פונ די יאָרנ,
איבער זונ-געפל
געזיכטנ —

אונדזער ברויט,
וואָס נײַט דערעסנ,
אונדזער הארצ
אפּ שארפּ פונ מעסער —

נאָכ דערווײַלע
זעט מענ גאַרניט.
איינס נאָר זעט מענ:
עט איז ליכטיק!..

ס'ווערט געשאַנקענ,
ס'ווערט געשאַנקענ
פארנ קינדערישנ
אַנקומ!..

איינס נאָר זעט מענ:
קינדער שלאַנקע!
איינס נאָר הערט מענ:
א געזאנג גייט!..

פריינט דו גוטער,
טרײַער כאווער,
ברודער מײַנער,
ברודער זיכטער —

איינס נאָר ווייסט מענ:
פריילינגט פרייע...
איינס נאָר ווייסט מענ —
אז קעדנ איז!..

מירנ זײַנ
איכטיאַזאוורענ
פונ דער נײַער
וועלט-געשיכטע.

אונדז — דעם ווונדער
אינ די שלאכטן,

אונ מע וועט
א טאָג באשטימען
אינ א יאָר
אונ אינ א כוידעש

אפ צו זינגען
שיינעם הימן
פאר די בויערס
פאר די רויטע...

— — — — —
ווי א גאנעק
נאָר פאראנען —
שמייכל איכ
צו קינד אפ גאנעק,

אונ מיט גרוס
ניט אויסגערעדטן
העלינק שטערנדל
איכ גלעט אימ.

הינטער אונדז
איז ווייטער ווינטער,
ווייטער ווינטער,
וועלטן-צווינטער.

אונ פון פאָרנט —
קינדער יונגע,
אונ מע זינגט דאָרט,
אונ מע זינגט דאָרט.

אונ אינמיטן —
אונדזער פאסיק,
בלוטיק-רויט
אונ בלוטיק-ראשיק,

מיר אינ לעבן
אומגעהויערס,
מיר — די ערשטע
פון די בויערס...

מע וועט קומען
אונדז באטראכטן,

* * *

און טעג
גייענ אומ מיט מאטאָעס.
ווארעמער,
ליכטיקער ערנסט
בא לידער
אינ אריגן אינ בלאָע:

„ערדקלעכ!
ברידער געטרײַע,
וונדערלעכס,
וונדערלעכס טוט זיכ.
מיט בלוט, מיט געדולד
און מיט פײַער
רײַט אינ זי שטעט
רעוואָליוציע!

מיט מוט און מיט רוט
און מיט גנווע,
מיט שנעל-טרײַט, מיט העלדטאט,
מיט בלוט-שײַג,

מיט שטאַטישע סימכעס
און פײַגענ,
מיט קנױלן
פון ערדן-געבײנענ
די לידער
זיכ כמורענ און שײַגענ
אינײנעם, אינײנעם,
אינײנעם.

זיי גוײַמ
דעם אומשטייג פון מויערט,
זיי בענטשן
די שטעט און די פאָרשטעט
מיט ליבשאפט
פון אונדזערע פרויען,
מיט צארטקײַט
פון אונדזערע יאָרשימ.

און נעכט
שפרייטן אויסעט די שטערן.

דאָס שפּאַנען
רונ ערדן-געבײנען
באַנײטע.

און פּאַרשן
די ווייטן די גרויע
און ציען זיכ,
ציען זיכ דאָרשטיק
מיט ליבשאפט
פון אונדזערע פרויען,
מיט צארטקייט
פון אונדזערע יאָרשימ.

מיט וועלדער
פון מענטשישע ליבער
רײט אפּ דער ערד
רעוואָליוציעו"...

— — — — —
באנאכט
אפּ די שפיצן פון טאנען
דערשפירן די לידער
פונדווייטן,
דערהערן די לידער

1930.

פארזיי

נאָר דער מעדינגע,
וואָס בויט,
נאָר פאר די שטרעקעס
די פרייע —
ברויט! ברויט!
ברויט!
גיט פאר די שמאלציקע
בייכער!
זאָל אופגייען
זאפטיקע זעט,
אונ ווערן זאָל שטארקער
אונ רייכער
די מי
אינ די דערפער אונ שטעט!
פארזייט זשע,
צעשפרייט די זריע,
פארזייט
מיט דער ברייטער האנט!
זאָלן אופגייען

מיט אויגן
מיט פיבערדיק-וואכע
דורכ שליאכנ פונ פרילינג
איכ גיי
צו ערשטע,
צו פעלדישע מאכנעס,
צומ רויטן
ברויט-פארזיי.
ליכטיקער, ליכטיקער,
העלער
די פרילינגשע פעלדער
פארזייט!
זאָלן זיכ פעלדער
צעקוועלן
מיט שעפע, מיט ברויט,
מיט פרייד!

גיט פאר פריצישע
שייערס,

ריינסטע פרייען
אינ אונדזער
רויטן לאנד!

צעבראָכן אפּ פעלדער
די צוימען,
צעשמעטערט אפּ פעלדער
די רוט.
פארזייט זשע
די פרייזיקע זוימען
פונ אַלעמענן,
אַלעמענט גוטס!

נישטאָ אפּ זער שטרעקע
קיינ הערשער,
נישטאָ אפּ איר
קיינ גוויר.
ווער זשע געוועלטיקט,
ווער זשע?

אַלע,
אַלע מיר.

סאָנימ צעקאעסטע
שטייען
אונ קוקן פונווויטנס
זיכ איינ,
ווי מיר אפּ די פעלדער
פארזייען
אַלעמענט,
אַלעמענט שיינ.

זאָלן זיכ פעלדער
צעבלייען
באמ לאנד,
בא דעמ ליכטיקן ריז.
פארזייט, צעשפרייט
די זרייע,
זאָל אופגיינ
סאָציאַליזם!

* * *

איך ברענג ארום
מיין גרינגע קלינגענדיקע מידקייט
אם א זעקסטן גאָרן
אינ א מאַסקווער אפדערנאכט.
— דיכטער פריינט, איך הער :
מיין יינגסטע ליד גייט,
לאכט פאר פרייד
אם ברייטן זומער-שליאכ.

וועגן בויוג און פארטרויוג,
וועגן גרויסער סינע,
וועגן ליד און וועגן ליבשאפט—
היציקער געשפרעכ.
לייכט און לוסטיק ווער איך,
ליכטיק ביג איך,
שטאַלצער ווערן
מינע טעג און נעכט.

נאָענט, נאָענט,
נעבן בלאָוע אַוונט-שוויבן

שפרייט זיכ ברייט
דאָס בויענדיקע לאַנד.
הויכ איז, פריינט,
דאָס לענג אונדזערס אופגעהויבן,
ווי די פאָג,
וואָס אפ דער קרעמל-וואנט.
פונעם הויכנ גלויבן,
פונעם סאמע-סאמע אויבן
וועט אונדז ניט ארפּרייטן
קיינ ריבער-האנט.

די פאָג, די פלאַקער-פאָג,
וואָס אפ דער וואנט פונ קרעמל,
האָט אונדז נאָכ גליק געשיקט
און האָט אונדז אריסגעפריווט,
און לידער זינען הויכ,
און הויכ אונדזערע נעמען,
און רויט דאָס בלוט,
און שטאַלצ דער ערדנ-גופ.
איכ הער: סע גייען, גייען
רייען ריזיקע פאָעמעט,
גיט זיי נאָר א רופ,
שווימען זיי ארופ.

אינ לאַנז אינ בויענדיקן
פליסן קוואלן זיסטע, פרישטמע.
אויצרעט שטראַלנדיקע
האָבן מיר גענוג, גענוג.
פולע זשמעניעס וועלן בא אונדז נעמען

של אָגלער קאָמיוניסטן,
די פעסטע אונז די בעסטע
פון קאָמיוג.

מיט דרייטער האנט,
מיט מיטטער שער געניטקייט,
מיט דויטן ברוט,
וואָס ווערט ניט אָפגעשוואכט,
פאר לעצטער שלאכט,
פאר פעלדער פאר צעבליטע
אינ לעצטער,
אינ אנטשיידנדיקער שלאכט!

איך הער אונז הער:
מיין יינגסטע ליד גייט,
מיין פרישע טיפן
זיינען אלע וואכ.

א בריוו

פניערט מיט מיליאָנען
מאָסקווע זי שטאָט.

אינ יעדער אונדזער שורעלע,
אינ יעדער שפאָן —
דאָס בלוט, דער שטורעם-ווינט
פונ ראטנלאנד.

אינ טעג, וואָס פארגייען
אינ שנייען-שניי, —
מינע אייגענע,
מינע פריינט:

א בלאַנדער כאווער,
א יונגער זייטש,
פונ אלדי ווייט
אונ פונ שווערן שטרייט;

א באיאָרטער כאווער
פונ דאָנבאט,
מיט שאכטיאָרישן האט
אונ מיט קינדערשן שפאס;

אנ אלטע כאווערטע,
א זינגענדיקע פרוי,

...מיר ווינען אינ א דאָרפ
בא דער איזנבאן —
א צענדליק דיכטער
פונ ראטנלאנד.

אינ מויער פונ געוועזענעם
מאָסקווער גוויר
האָבן זיכ צעזונגען,
צעשניכט אפ פאפיר,
פילשפראכיק, פילקלאנגיק,
פילקאָלירט,
מיט דער טיפער שטימ,
פונ דער ברייטער האנט —
די קאנטן אונ זי ווייטן
פונ ראטנלאנד.

נאָענט שטייען וועלדער
פארשנייט-פארווייט,
מיר זינגען וועגן לאסטן
אונ קריגן-פרייד,
אונ בויונג אומגעהייערער
אפ גאָר דער ברייט.

לעמ סאָטנעט פארשאָטענע
אינ אונדזער טאָד

מיט דיאָועם-פלאַם,
מיט אַרמענער בלוז,
מיט ליד וועגן געטע
און וועגן מאַגניטבוי...

זי קינדער, זיי ליט
פון אופגעריסן פעלד,
פון צעאקערטער צייט...

קוועלגדיקע טעג
נאַכט ווינט-געדריי.
וועלדער שטייען
באדעקט מיט שניי.
די וועלט איז גרויס
און ליכטיק-ווייט.
מיר שניידן מיט גליטשערס
דעם שטייפן אייז.

...אז באַנאַכט
איבער וועלדער-טייט,
איבער ווינטער-ויוו
גיט לאַקקמאַטיוו
א הייליכ, א געשריי,
א שניי, א פייט —
גיט עס אַ דיט
פון שלאָפּ דאָס לייג.

אַלע טאָג,
אַלע שאַ
איז נאָענט, לעבן
מאָטקווע דאָ.
אינ אַלייען פאַרשנייטע
מיט אונדז פאַראַן —
זיי זען אפּ זיי ברייטן
פון ראַטנלאַנד.

מיט האַרצ מיט צעהויזעטן
כאַפּן מיר זיכ אומ:
— צי איז עס גיט, צי איז עס גיט
פון מאָטקווע אַ רופּ?

טאָסנע-וועלדער —
פאַרווייט, פאַרשנייט.
ווייטע דויקע
ווינטער-ברייט.

אינ אָוונטיקער שטיל,
בא פריינט און בא מיר,
אינ לויטערע פערזן,
צעשניינט אפ פאפיר —
דער אָל און זיי פריידן,
1933.

אונדזער ליד
אפ די ראכוועסן שטייט
מיט זויבער-פּיאַנערישן
„שטענדיק גרייט!“

איז דיר, כאווער, אויסגעקומענ...

איז דיר, כאווער, אויסגעקומענ ווען-ס'ניט-איז
ארויסגיין אינ א נאכט-פעלד פונ א שנעלנ צוג
אין געבן פאר דער ראכועס זיכ א בוק
און זאגן שטיל: געבענטשט זי, ריז!

געבענטשט, אוקריינע, זי, געבענטשט זי, רייסנ,
געבענטשט זי, לאנד, פונ שווארצנ יאמ בין ווייסנ,
געבענטשט זי, איינ-אונ-איינציק לאנד, —
פונ דניעפער-טייכ בין גרויסנ אָקעאנ...

מיר האָבן קינדער-לעב -- לוסטיקע שעפעלעכ.
אונדזער שטרעקע איז פאר זייערע קעפעלעכ.
פונעם ערשטן ווען-שטראל און פונ העט-פרי
קלינגט אפ פעלדער-ברייט די גרויסע מי.

ניטאָ, ניטאָ בא אונדז קיין האָריזאָנט,
וואָס זאָל ניט קענען די רויטע פאָנ...

האַסטו, כאווער, זיכ אמאָל פארקלערט,
ווען-ס'ניט-איז אינ א פעלדער-נאכט,

קעגן שטערן-הייל, אינ א מיטן שליאכ;
וואָס באַגערן מיר פֿונ מאַמע-ערד?

אן די ערד איז שוין אזא מיט זקיינע
און דוירעס-דוירעסלאנג אזא ניט ריינע,
האַט זיכ אופגעכאַפט דער יונגער אייניק:
זאָל זי ווערן ריינ און זאָל זי ווערן יונג —
און אויב זי בלוט שוין מאַנט, און אויב זי בלוט שוין טרינקט —
איז זאָל זי טרינקען נאָכ, איז זאָל זי טרינקען מער,
נאָר יונג זאָל ווערן ערד, נאָר ריינ זאָל ווערן ערד!..

האַבן מיר דאָך, כאַווער, אָנגעהויבן
מיט אזא מיט ברענ, מיט אזא מיט גלויבן,
דורך פעלד און דורך וואַלד, דורך טאָג און דורך נאַכט
זינען מיר אוועקגעגאנגן אינ אונדזער שלאַכט.

ווי א שטעגעלע, ווי א יאר,
ליגט א בערגעלע, ליגט א באַרג.
ליגט א שוועסטער דאָרט, ליגט א ברודער דאָרט,
אינ טעג אינ פלאַמיקע, אינ טעג צערוודערטע.
מיר האָבן זיי אוועקגעשענקט.
און מיר אליינ? און מיר אליינ?

אָפּגערוט א צייט פֿון שלאַכטן אומגעהויערע,
האַבן מיר דערוויל גענומען בויען מויערן.
דו האַסט אויסגערוט? איכ האָב אויסגערוט?..
ני, איז גוט, טאַקע זייער גוט.

ס'טרומייטערט שוין די גאט.
מע קלאַפּט אינ אונדזער וויינונג!

מיט אופגעוואכטן קאס
גיט אופ אפ אונדז דער טוינע!

סע טרייסלט אונדזער הויז
דאָס הילכט פונ די גלאַקסן:—
סע לאַזט, סע לאַזט זיך אויט
די קורצינקע האַפּסאַקע!

וועטטו, כאווער, דאָך ארויסגיין מיט מיר
אפ גרויסט שליכט אינ מיטאָג-העל
אונ זאָגן צו דעם ברייטן פעלד:
מיר זינען זינע פונקט ווי פריד!

מיר האָבן ניט געוואסט קיין פיבער אונ קיין פאָרסט.
מיר האָבן שוין געשאַנקען, מיר וועלן שענקען נאָך.
אונדזער ליבשאפט דויערט, אונדזער טויישאפט בלייבט.
מירן זיך באַשיצן מיטן אייגן ליב.

מיר האָבן זיך געכאָוועט, מיר האָבן זיך געבויט,
וועלן מיר ניט רוען:— טויט אַדער וויט!..

II

שייב איז מיין ערד

שיינ איז מײַנ ערד, ווי זי גייט אונ זי שטייט,
אונ אינ אלע פרי מיט ערד זיכ פריי איכ;
מיט איר ליכטיק געזיכט, מיט איר קינד-אונ-קייט,
מיט איר קלאָרער הייב, מיט איר גראָונ-דייעכ.

פונ סאָטנע אינ וואלד זע איכ גוט מײַנע שטעט;
בלוט אונ פלייש, גיט געשלייערט אינ שקיעס.
ווער סע זאָגט, אז ס'איז זייער שפעט,
מײַנ איינציק הארצ זאָגט: זייער פרי איז!..

ס'איז זייער פרי, אונ ליכט איז דער שפאנ
פונ גײע שטאמענ, יונגע שוואַטימ.
סע וויל גיט קאָנעב קיינ זונ-פארגאנג
מײַנ איינציק הארצ; מײַנ דייער אָטעמ.

אפ הויכער, הויכער סאָטנע אינ וואלד
זינגט דער קאָפּ, דאָס הארצ, די פלייע.
איכ זע: אינ די שטעט שווימט מײַנ געשטאלט,
אונ ס'גייט א פרייד, א פרייד-פארפלייצונג...

שיינ איז מײַנ ערד מיט גערטנער אונ שטעט,
מיט טײַכ אונ מיט ווינט, מיט בוימ אונ מיט בריע...
ווער סע זאָגט, אז ס'איז זייער שפעט,
מײַנ איינציק הארצ זאָגט: זייער פרי איז!..

* * *

מינן הילצערן בנדל באמ ברעג פון א יאמ.
זעקס טעג האָט געדויערט געבירן א וועלט.
איכ ליב און איכ ליב מיר געשאַנקענעם פלאַם
אינ א ווונדער-קאיאַר נעבן יונגן געצעלט...

זעקס טעג האָט געדויערט געבירן א וועלט.

זינען זיידעס געווען. זינען זיידעס אוועק.
און איכ, אייניקל, זינג, און איכ, יינגעלע, קוועל,
און איכ קינדעלע, שפיל זיכ אפ זאמדיקן ברעג
מיט א ליכטיקן לייב, מיט א האויצ א באהעלטט.

זעקס טעג האָט געדויערט געבירן א וועלט.

* * *

פרישע קלאַרע פּרי-שניב עפּנט מיר די אויגן.
איג דער הייב פּונ פּרי-יאָר לייכטע צוויטשערן.
יענער דיינער אומשטאנד, יענע יונגע פּויגל —
אפּדאָסניי.

אַט אזוי געגאנגענ, אַט אזוי געלערנט
האַב איב גרינג דורכגאנג געבן טיפּן טייב.
זונ מיינע געבענטשטע, קלינגענדיקע שטערן,
כ'בינ נאָב לייכט.

איב דער שפּיל דער גרויסער וויל איב אלץ געווינענ
אַט די דאָד די דויטע, וואָס איב הייבן פּלאַמט.
פּונ אַ יאמ אעשלידערט איז מיינ היימ-מעדינע
ביז אַ יאמ.

בא דעמ יאמ פּונ דאָרעמ, פּאלנדיק אפּ קניעס,
אפּ אַ פעלדו געשרינג כ'האַב ביז לעצטן כריפּ:
— ערד מיינע געטרייע, שטעט מיינע איב פּריענ,
כ'האַב איב ליב! —

איצט אפּ פעלדו באַנייעט קומענ, קומענ כ'וועל דאָב
מיט די העלסטע לידער אונ די גיכסטע טענצ,
שרייענ: ערד געטרייע, בערג מיינע אונ פעלדער,
זייט געבענטשט!..

קלאָדע פרי-שײַנ. ט׳האַט זיכ גאַרנישט נישט געמיינערט.
אינ דער הייב פון פרי-יאָר — יונגער פויגל-קלינג.
זױ — אפּ דיינעם אופשטאַנד און די הייב-מעדינע —
רעכטס און לינקס.

.1926

* * *

בלאָקע איכ אומ פון קאיאָר אפ די ווערטטנ
און הייס מלינע אויגנ מיט בלוי-זיכ באהעפטנ,
כ'דארפ האָבנ אפ פּרילינג, אפ גרויסנ, אפ ערשטנ
וויבערע קרעפטנ.

פונ קינדערשנ בעטל מיכ האָבנ פארינגלט
מאָכיקע פלויטנ פונ שטומעניש היגנ.
פונ קינדערשנ בעטל מיר כאָלעמט זיכ גינגאָלד,
איכ וועל אימ באלד קריגנ.

דריי איכ זיכ אומ פונ קאיאָר גא די טייכנ
און פאָנעמ מלינט וואש אינ די לויטערע וועלג.
ס'דארפ פּרילינג מיכ טרעפנ- א וונדערלעכ-רייכנ,
א וונדערלעכ-העלנ.

.1921

* * *

איך שלאָפּ אָפּ מײַנע טעג אונטער טרימנדן בוים.
איך גיי אויס מײַנע נעכט אונטער שטערנשן פּוּכ.
אונטע זינגט אינ מיר ווייַן, אונטע שײַנט אינ מיר שוים,
אונטע איך קען שוין מײַן גאַנג, אונטע איך ווייס שוין מײַן לויג —
אלע ליכטיקע טויערן וועל איך אדורכ.

שטראַלנדיק-פּליטיקע לויב פּונ דער הייך ביז מײַן קאַפּ,
אונטע א וועלט מיר דערציילט, ווױהינ איך גליווערניש ציט.
גליטשן שטערן זיך אויס אונטע זיי פּאלן אַראָפּ
אינ מײַן שמייכלענדן טײַך — א גינגאַלדענע גאַב. —
האַט נאָך מוירע פּאַר וואָס מײַן דערהויבענע ליד?

טרינק איך וועלט-קלוגע פּרייד פּונג געלבלעטערשן קעלש.
איך בין איינער אליינ. איך בין זינגענדיק-שטאַלצ.
איך גיי אונטע מיר א קלייד פּונ שפּעטיאָועדיק-העלט,
גיי פּונ האַרבסטן ארויס צו דער זויבערסטער רעלט.
בא דעם ליכטיקסטן טויער באקומ איך געצאַלטס.

* * *

אינ נאכט דער באשערטער פון גרויסן ניט-שלאָפן
זיינען מיר, יינגסטע פון זיכטער, געגאן אונטער זיינען פון טעמפל
און האָבן דעם פליסיקן בראָנפן פון ל'וואָנע געזאָפן,
און ליכטיקייט האָט אונדז זי אויגן מיט זילבער געשטעמפלט.

און ס'האָט אונדז געטריבן אפּ שליאכ נעבן דרימלענדע דערפער,
און ס'האָט אונדז אפּ זידענע שטריק אינ די הייכן געצויגן.
אפּ הוידעלקעט ווייכע געשלידערט די צאפּלענדע קערפערט,
און זילבער און זויבערן זילבער געגאָסן אינ אויגן.

און אָפענע אָרעמס פון לויטערן האַרבסט-פרי אונדז האָבן באַגעגנט.
און ס'האָט אונדז געפּיבערט אפּ שטיינערנעם כּאָלעם פון אוראלטע ליקן,
און ס'האָט זיכ אַ קלאנג וועגן זילבער צעטראַגן אינ טונקעלער געגנט.
און האַרבסט-פּרויען זיינען געקומען פאר יינגסטע פון זיכטער זיכ בוקן.

.1921

* * *

געזעגנט זיך מיט מיר מיין היים — מיין שטאָט
מיט שלאנקן פרי אפ טראַטוארן יונגע,
איך פיר אוועק א הארץ — א שעמעוודיקן נאָווענאָד,
עס זאָל איך וועלט-העפקער ציטערן און קלינגען.

שטעלט מיין פוס אוועק אזא מיין שטייפן טראַט,
אזא מיין שמייכלענדיקן, אזא גרינגן.
ערגעץ וועט אדאָפּטריפּן אפ מיר די בלויע גנאָד
און מיך ארנינוועבן איך קייט פון העלע דינגען.

* * *

טרייבט דאָס באהאלטענע קינד
א גילדענע רייפ נאָכ א גילדענער רייפ.
ווי לויטער עס קוועלט, דאָס באהאלטענע קינד,
א, הערט נאָר,
א, הערט נאָר.
גיט א ליכטיקער טאָג מיט א ליכטיקער נאכט
אפ געוואשענע ציגל פון אונדזערע הייט,
קושט א ליכטיקער טאָג מיט א ליכטיקער נאכט
אלצ, וואָס וואקסט און וואָס ריינט
אינ אונדזערע גערטנער.

איר, וואָס זיצט אפ דער שוועל פון דער זירע אינ טטעפ
קעגן הימלשער ליכט,
וואכט און קוקט:
בא דעם זייט,
ווי עס זייבן זיכ אָן ניט-באטראָטענע טטעפן,
נאָכ א גילדענער רייפ
וועט זיכ פלוצעם באווייזן דאָס קינדערש געזיכט,
נאָכ א גילדענער רייפ,
נאָכ א גילדענער רייפ
וועט זיכ פלוצעם באווייזן דאָס קינדערשע קעפל.

* * *

פֿשען שווארצמאגס אָנדענק

איבער פּוּסטקעס-זומפּן פּונעם יאָשיש דניעפּער
איז פּונ הײב געפאלן ווּנדער-שיינער שטערן.
אינעם בלויען הארצן פּונ א יונג א שלעפּער
איז ער איינגעזונקען און זיך איינגעפּערלט.

און געבראכט צו זומפּן האָט די שטאָט די גרויסע,
ווי זי נאָר א ראָג האָט, ווי זי נאָר א פּלאַג האָט:
— ווער איז דאָ דער באַכער? ווער איז דאָ דער אוישער?
— ווי איז דאָ דער שלעפּער? ווי איז דאָ דער נאָגיד? —

נאָר צו וויסע נעפלען, צו קאדמוינימ-סקיפּן,
צו פּארציניטן-בלייכקייט, צו דער ווילדער נאכט-צו,
צו די באַרג-שיפּנימ, צו זי יארן-טיפּן
איז אוועק דער שלעפּער מיטן בלויען הארצן.

* * *

יונגער טאָג איז אופגעגאנג געראָטן,
יונגער טאָג איז אופגעגאנג נאָכ לויט,
און א הויכ געטאָג מיט דיינעם אָטעם,
און מיט הימל הויכ זיך געקרוינט.

יונגער טאָג האָט זיך געשטעלט בא טיכונ,
בא טיכונ קלאָרע פונ אן אלטן סאָד,
מיט גרויסע טעג געשמועסט, ווי גלייך מיט גלייכונ,
יונגער טאָג, דער העלסטער פונ א שטאָט.

יונגער טאָג, אן אויסגעכאָועטער אינ בלאָונ,
האלט שוין ניט ווייט פונ לויטערנ באגער.
ער וועט זיך אויסשפרייטן -- א ברייטער אָונט,
א הימל-אָונט איבער ערד.

.1922

* * *

גאָלד אינ די גערטנער, געזאנג אינ די גערטנער.
אונ קינדערלעך שפילן זיך, מיידעלעך לאכען.
אונ גוטינקע אויגן באמ אלטינקע וועכטער,
אונ אָפּן אונ זוניק די שליאכען.

איז ארויסגאנג פון טאָג אפּ נאכט אונ אפּ שפאנען.
איז ארופקום פון טאָג אפּ בערג אונ אפּ בלאַנקען.
איז עפשער פונדאנען, עפשער פונדאנען,
עפשער באנייעס מײַנ גאָלדענער אָנקומ?

.1923

* * *

שטערנ אפ מיר אונ אפ זיי אונ אפ אלעמענס בלאַנקענ.
באטאָג איז דאָס מיידל אוועק אפ דער ליכטיקער לאַנקע.
קומ איכ צוגייענ מיט נאכט: — א-האָ, מיידל, א-האָ! ..
ענטפערט דאָס מיידל פונ ווייט: — כ'בינ דאָ, כ'בינ דאָ
אפ דער ליכטיקער לאַנקע.

— מיידל, סע שטענדיקט מיין טאָג אפ די ראשיקע בריקנ.
מיידל, מע גייט נאָכ מיט קלאָג אינ געפאנגענע ליקנ.
מיידל, מיט לויטערטע בליקנ דערפריי,
קרויב אונ באלוינ מיכ פאר מיר אונ פאר זיי,
פאר מיר אונ פאר זיי אינ געפאנגענע ליקנ.

ווערנ די וועגנ מיט שטערנשנ רעגנ באשאַנקענ.
פירט מיכ דאָס מיידל בא האנט אפ דער ליכטיקער לאַנקע.
צעשמיכלט זיכ קינדערש פארפרייענער וויי.
נידערנ שטערנ פונ הייכנ אפ מיר אונ אפ זיי,
שטערנ אפ מיר אונ אפ זיי אונ אפ אלעמענס בלאַנקענ.

.1923

* * *

וויבער-קוועלכלעכ שטילינקע!
יאָרנ כ'נעמ אונ געמ
אלצ פונ יענע פּרילינגנ,
אלצ פונ יענעמ דעמב.

אינ מיין קליינער היימשטאָט
אינעמ גרינעמ קאנט
היינט אינ טעג אינ דיינסטע
נאָך דער דעמב פאראנ, —

דער, וואָס האָט געלערנט
מיכ אינ פרי פונ יאָר
הערנ ווינט אונ שטערנ,
זונענ-קעלכל קלאָרס...

„גרף פוטוצקי, גרף פולני...“
ניט קיין גראפ אונ ניט קיין פאני,
איכ בין אינעמ גרינעמ קאנט
אומגעגאנ, ארומגעגאנ.

דאָרטן אינעם גאָרטן
יונג האָב איך דערקענט
הימל אויסגעקלאָרטן
איבער לייב פונעם מענטש...

אויג מיניס, הארץ צעהעלטס מיניס!
ליד --- צעשווימטע וועל!
היינט גייט אומ דער וועלט-מענטש
אינ דער גרויסער וועלט,

גייט ער, קומט פאראקשנט
צו דעם יאָרן-פרי:
ריויק איז דאָס וואקסן,
מעכטיק איז דער בלי,

אז הענט זינע צעשטרעקט ער —
ארוםגענומען ווערט
גליענדיקע שטרעקע,
פלאמענדיקע ערד.

בענטשעניש און שעלטעניש,
ראנגלעניש און צוויט
און דאָס הארץ דעם וועלט-מענטשנס
אינ דער טאמע מיט...

זייבער-קוועלכעלעכ שטילניקע!
ווייט פארגאן דער שעם
פונ די ערשטע פרילינגען
ארום שטאָלצן דעמב.

* * *

קומענ אָן די שײַנענדיקע פּרײַענ.
קומענ אָן פּונ הימל-שטרעקעס גראַמע.
דערמאָן איכ זיכ איז לויטערער נעסיע,
איז פּריילעכער נעסיע איבער יאמימ.

איז מיר גענוג צו בלוי מיינעם א קוק טאָן
און זיכ טרעפן, דעם פארפלאַנטערטן איז שלאכטן,
און זיכ טרעפן, דעם געבענטשטן, דעם געשיקטן,
אפ צו דורכשווימען באטאָגן און באנאכטן.

טרעפן מיכ די פּרײַענ איז דער נידער.
איז נאָכ גאָרניט, איז נאָכ גאָרניט אָנגעוויירן.
כ׳הייב זיכ אופ מיט שײַנענדיקע לידער
קעגן הימל, איבער יאמימ, צווישן דוירעס.

.1923

* * *

נו, דער ר'ו'כ זאָל נעמען די'כ. נו, זע: מיר זינגען אויבן.
אָנגעקומען, דורכגעקומען, ביגעקומען אלע שטויבן.

אָנגעקומען, דורכגעקומען, ביגעקומען די ניט-גוטע.
אינ די הויכע גערטענער לעבן מיר בארוטע.

אינ די הויכע גערטענער לעבט א כאַפּטע ברידער.
דו, דער ר'ו'כ זאָל וויסן די'כ, הערסט? זיי זינגען ווידער.

ביז די סטעזשקע גליטשט זיכ אויס און טרעפט זיכ מיטן נידער —
הונדערט טויזנט אומעטן און הונדערט טויזנט לידער.

1923.

* * *

בלוין אייג אָפּרו-נאכט — שטייט זי מונטער אופ; זי דארף נאָך דערלויפן אזויפיל קרייזן. וואשט זי אָפּ זיך באַם קוואַל אונ זי אַזלט, זי לויפט, — דעם פעלד, דער מיין-זונ וונדער באַווייזן.

— ניט אוועקגעשפאנט? ניט אוועקגעשפאנט דער לאַקער, דער פּיינט, די שאַ די שלעכטע?.. אינ פעלד, אינ מיין הייבט זי אופ א האנט, איר האנט איז ריינ אונ יונג אונ מעכטיק.

איר ליכטיקע האנט פרעסט צונויף א פויסט: — דו, גאסט פונ די וויסטע קיניגרייכ, אנו, קומ ארויס, אנו, גיי ארויס, אינ פעלד, אינ מיין, זיך מיט מיר פארגלייכנ!..

דער סוינע הערט? דער סוינע גייט? אז ווייז זיינע יאָרנ!.. די שענסטע פונ טעכטער וועט אימ דאָך פלעטן מיט הילכיקער פרייד, וועט אימ דאָך טויטן מיט מיין-געלעכטער...

לייכט איר לויפ אונ מילד איר אויסזעג,
איר פאָנעם— יונג, איר קויעכ קלעקט
אפ טויזנט לענדער אפ א יאָרטויזנט.

גיט זי א רופ נאָר מיט קאָל מיט יוגנט,
גיט זי א זונג נאָר, גיט זי א לאכ נאָר,
גייענ אוועק מיטג שליאכ צו דער זונ
שטאָט נאָכ שטאָט, מאכגע נאָכ מאכנע...

דורכ פעלד, דורכ מי צו א וואַקזאל
קומט זי צו לויפנ פּייל-פונ-ברויגן
אונ כאפט א מענטשן ארומ ארומ האלדן
אונ קושט אימ דעם שטערן, קושט אימ די אויגן,

קוקט אימ אריינ אינ די אויגן טיפ:
— מיין אַנקומ געצויגן, געשולעפט, געפאָדערט?
אוי, ווען דו ווייסט, ווי איכ האָדיכ ליב,
ווי טייער ביסט מיר, ווי ליב איכ האָדיכ! ...

איר פאָנעם— יונג, דאָס אויג אירס גלאנצט, —
דעם איינציק-געליבטן, דעם איינציק-באגערטן
ציט זי אוועק מיט געשווינדג טאנצ
פלאנצן אינ וועלט די וונדער-געריטנער...

בלויז איין אָפּווינאכט— שטייט זי אופ פארגאפט
פונ פעלד, פונ זונ, פונ זאפטן, וואָס ברויזן:
— באהערש, מיין ליבשאפט, באהערש, מיין קראפט,
טויזנט לענדער אפ א יאָרטויזנט! ...

שטאָט אפּ בערג

אונ וולאדימיר
האלט נאָכ אלץ דעם ציילעם
אינ דער הייב
אפּ ברייט-צעפלייצטן דניעפער...

כ'קום גאנצפרי צו גיין:
דער טייכ איז פריילעך, —
פריילעך ביסטו, פרי-יאָר,
יונגער שעפער!..

ס'איז מיין שטאָט אפּ בערג —
א ווונדער-גאָרטן.
בליונג, בליונג
ארומ הויפּ אונ מויער.

אונ סע לעבט
דער שענסטער אָנהייב-יאָר דאָ,
אונ סע לעבן דאָ
די העלסטע פּרויען.

ליבסטע קינדער
בא דעם טויער שפרינגען.
בליונג, בליונג,
ליכטיקייט און שעפע.

כ'קום גאנצפרי צו גייג —
סע שיינעג גרינגע
ווייט, אינדזלען,
ראכוועסן פונ דניעפער...

ס'וויל דאָס לעבן
זינגערין איג גערטנער,
שטענדיקן מיט מיט יונגער
וויל עס...

ס'וויל דאָס לעבן שטאַלצע זוג-שניג, —
הערט נאָר:
אפּ מינו לעבן
רעדט גיט קייג רעכילעס!..

מירג היינט
איג קליידער-קלייט זיכ קריפן
העמדלעכ פראַסטינקע,
וואָס קאָסטן ביליק.

מירג היינט
איג אלע סעדער לויפן:
איג דער שטאַט, וואָס אפּ די בערג,
איג פּרילינג!..

ס'זינגט די כאווערטע,
וואָס אַלט איז זעכצן,
ס'זינגט די ווייט
אינ לויכטנדיקן פיבער,

ס'זינגען אלע הערצער,
וועלכע לעכצן:
— ליבע! — ווייל זיי זינגען
פול מיט ליבע!

* * *

אינעם דאָרפּ באַ דעם יאָמ איז דער אימפעט נאָכ ווילד,
און די טעג אפּ די שטעגן אומענדלעכ.
און דער שוימ פונעם האַרץ אלע כוואליעס באגילדט,
און סע קלינגט מיט צעשאַטענע רענדלעכ.

ס'איז דער אופשטאנד מיט פרי און מיט ווייטן באגער,
מיט אוועקפלי קאָאָר אפּ די לענגען,
צו פארקניפן מיט אַטעם מיט לייכטן די ערד
און זי ציען ארום און זי ברענגען.

און דער טויער פונ אַויג איז צעפראלט, און ער גארט,
און טרומייטן באַ אַפּפליקען שאלב,
און די איינע איז בלאָ, און דער שוימ פונעם האַרץ—
ביזן זיבעטן הימל צעכוואליעט.

אינעם דאָרפּ באַ דעם יאָמ איז נאָכ פריש דער שפאציר,
און סע טריפן נאָכ שנירעלעכ שטערן,
און סע יאָגט דורכ אַ וועלט ניט־געפאנגענער הירש,
און ער שטורעמט מיט טוי אפּ די הערנער.

1924

* * *

באגינען שפרינגען פריילעכע דעלמינען,
און ווייסע קעלעכלעכ טאנצן אום,
און געצנדינער אפ פעלדזן דינען
דעם גרינעם וואסער, דער רויטער זון.

פון מירמל-דערפעלעכ בא שטילע האפנט
ווייט צעגאָסן שפילעוודיקע וועל.
און אויגן וואכנ, געבליטן קלאפן
בא ווילדע היידן אפ נאקעטן פעלדזן.

און פרי וואקסט פון יאמ. פון טהאָמ צעקקלעט
טאָג אפ שפיגלען ליכטיק-שלאנק.
און סע שפילן פידלען, סע פויקט א פייקל,
אפ טיפע מיילן — הילכיק געזאנג.

דאָס ערשט-געבוירן שוימען-מיידל
איז בא הארטע פעלדזן שטענדיק דאָ.
און שטאַלענע לייבער שלידערן היידן
פאר ברייטן וואסער, פאר שטארקן טאָג.

.1924

אומרו

הזינט איז געוואָרן שויג קלאָר :
דער הימל מוז ווערן בלויער,
הזינט האָט זיך באַמ טויער צעשפּילט
דער קונדעס טאַמ טאַיער.

וואָס האָט זיך צערוישט דער בולוואַר ?
וואָס האָט זיך צעטאַנצט דער קונדעס ?
אַפּ יענער זינט בלייערנער דעק
איז שויג די זון, די זון דאָ.

הזינט באַנאַכט האָט גערירט
אַפּן דניעפּער די קריהע.
קוועקזילבער האָט דערשפּירט,
אַז סע שמעקט מיט פּרי-יאָר.

איז קעגן שול דער בולוואַר
אַריבער צו קינדערשער שליטע.
שמיכלענדיק זע איך די שפּיל
פּונ היציקע יונגע געבליטן.

באמ טויער דו לויפסט אונ דו שפרינגסט,
אָ, ברודערל טאָמ טאָיער, ---
אומרו דו מייערער, כ'קוק
אונ איכ שטויג אונ באדויער:

איכ וועל גיט פליעסקעג מיט העצט,
כאָטש מייג לויטערקייט וויל עט,
איכ וועל גיט טאנצנ ווילד
איג גאס קעגנ נייעמ טכילעס,

נאָר די פסורע פונ ווינט,
נאָר דער מונטערער קויעכ,
וואָס וועקט אום אי דיכ אי מיכ,
אָ, ברודערל טאָמ טאָיער,

פארדרייט מיר דעמ קאָפ אונ דרייט
א טאָג מיכ אום איג די ליקנ,
צעשאַקלט מיכ אונ צעמישט,
צעוואקלט אונ פארשיקערט.

באגלייכ ס'איז היינט ערשטער טאָג
פונ יענעמ פרילינג קלאָרנ,
וועג הארצ מיינס, מענטשיש הארצ,
איז ליכטיק-צוועלפיאָריק.

מ"י

דערשפיר איך די שטרעמען,
די טיפן זיי קלאָרע,
וואָס הייבן מיין נאָמען
אויבער זיי יאָרן.

בערענע און געבליבן
די שיינע און ווי פריער,
אינע אריבער אינע ליבע
סוף פרייען אינע פרי-יאָר.

און ווידער דאָס יופי,
און ווידער דאָס גארן
מיט ציכטיקע ווייניג
אם ליכט-טראַטראַרן.

און נאָכאמאָל לייב איך
די וויגטן זיי פרישע,
דעם הימלשטן זויבער,
דעם ערדישן קישעם.

אינע פריילינגשטן אָונט
דערזע איך, ווי ס'קוועלן
די אריבער די בלאָווע
אם פענעמער העלע.

סע שמייכלענ די זאפטן
און זינגען און שפילן,
אם פרילינגשן אווטאָ
יאָגט מיידל פונ פרילינג.

און נאָכאמאָל שטיי איכ
אינ וועלט א געפלעפטער
פונ הימלשן רייעכ,
פונ ערדישע קרעפטן.

ווי קאָנ מען פארגעסן
די גרויסע שפאצירן,
דעם רייעכ פונ וועסנע,
דאָס מיידל פונ פרי-יאָר? ..

שטייט אופ די נעשאַמע,
וואָס האָט זיכ געבויגן,
און ס'זינגען די שטראַמען,
און ס'לויכטן די אויגן.

און וואָרט פונ די טיפן
באנניעט באווייזט זיכ...
דו האָסט שוינ געשליפן?
שלייפ נאָכאמאָל, מייסטער! ..

זאָל שיינ דיכ דערפרייען
פונ לויטערע גלידער,

זאָל פּאַלג דער רייעכ
אפ זיילג פונ ליידער,

דער רייעכ, די בראַכע
פונ טיפּנ, פונ שטראַמענ,
וואָס הייבנ די וואַכנ
אונ הייבנ דיין נאַמענ !..

.1929

פלי ניט!

וויל זי אוועקסליקען— כאפ איכ בא הענטלעכ זי אָג:
— פלי ניט, דו ווילדע, פלי ניט!
ס'האָט שוין געוויכערט באמ ברעג האַריזאָנט,
און היינט איז א טאָג בא דעמ טייכ אינ דער מעדיגע.

האָסט מיט מיר זיכ געפלאַנטעט, האָסט מיט מיר זיכ געקנוילט,
און מיר האָבנ געפרייט זיכ אפ שפיונ אפ שארפע.
עפשער געווען איז אונדז שוידערלעך-ווויל, —
היינט איז א זומער באמ טייכ— און מע דארפ ניט.

רוסט דאָכ מיט מיר אפנ זאמד אינ א זוניקער מיט,
און כ'זע דורכ דיר טייכס בליציקנ טאָל-גאננ,
דערפער און שטעט אינעמ היינטיקנ צוויט
ארומ דניעפער-טייכ, מאַסקווע-טייכ, וואָלגע.

דאָס איז דאָכ פונ טכילעס די זונ, און אָט דאָ,
אינ געווארעמטנ, שטענדיק-לעבענדיקנ פריי-זינ,
פונ א קרייז אינ א קרייז, אינ א טאָג נאָכ א טאָג,
פונ א טייכ צו א טייכ אונדזער רייזע.

געלויבט און גערימט זייענע טייכע פון לאנד,
און מיר פראוועג דעם לוסטיקן זומער פון הייזער.
וועגן דו באגעריסט און וועגן ביסט אימשיטאנד,
שפעטער ערשט פליעגן מיר, פרייע!

באטאג אינ, און ווינטל די כוואליעלעכ טרייבט,
צעשיינט אלע טייכע אפ לאנדזשונ שעטעכ.
וילדע, צעשוויבערטע, טייערע, ווייג,
נאכאמאל פליעגן מיר שפעטער! —

* * *

אינ די טיפּן פּונ די זומערס טאַנצן קאַראַהאַדן.
לאַמיר לויפּן, לאַמיר נאַכלויפּן נאַכ אָט דעם פּאָדעם.
זאָל ער שלעפּן, זאָל ער ציען, זאָל ער אונדז פּאַרציען:
העט באַ טייַכ אונ העט אפּ לאַנקע פּאַרטיקט מען די פּריען.
העט באַ טייַכ אונ העט אפּ לאַנקע אונ מיט סימכע אָנגעלאַדן
אינ די טיפּן פּונ די זומערס טאַנצן קאַראַהאַדן.

אינ די טיפּן פּונ די זומערס פּאַלט אַראָפּ מאַטאַנע:
ליד אונ הימל, ווייַן אונ מיידל, זונ אונ האַניק.
לויפּ זשע, יאָג זשע, לאַמיר קלאַרן פּאָדעם כאַפּן:
אויסגעדאַרשט אונ אויסגעהונגערט דורכגעטרייסלעך שוואַרצאַפּל,
אונ אינ גערטנער נאַכנ הודען, פּאַרנ הודען פּונ קאַנאַנע
אינ די טיפּן פּונ די זומערס — ווייַן אונ זונ אונ האַניק.

אינ די טיפּן פּונ די זומערס שייַנט אזוי די מעדינע.
דאָכ קיינ צווייטע ניט צו זוכן, דאָכ קיינ צווייטע ניט געפינען.
אונדזער ווייטעק איז פּאַרזייט דאָ, אונ סימוז אופּגיין אונדזער פּרי
יאָג זשע, לאַמיר ביידע נאַכנ פּאָדעם לויפּן, מיידל;
איבער פעלדער, איבער ריוון, איבער העמדל וויסנ דינעם
אינ די טיפּן פּונ די זומערס שייַנט אזוי די מעדינע!

1925

זומער

ניט זייב שטאָט זייב אייגענע, —
א דערפל באמ עקוואטאָר,
זייב לייב האָט נאָכ
אזא מינ זומער ניט געוויסט.

זונ פלאמט אינ אויג,
אונ ברענט אינ בלוט,
אונ מאטערט
מיט גלוסט.

אמ גאסנ אָנגעגליטע
זעסטו, הערסטו די פארלאנגענ.
אינ היצ גייט אום
די טווע פונ דער ערד.

סע קומענ פרויענ אָנ,
אונ יעדע פרוי
אינ שוואנגער,
אונ יעדע פרוי באגערט.

ביסט הוילע לייב,
אונ ס'איז דאָס לייב צעפאליעט,
מיט אויגן שוימענדיקע
גייט עס אומ געפלעפט.

איז הייב אונ נידער
פלאמט אונ יאָגט
די כוואליע
פונ באהעפט.

פונ פרי צו פרי
דו ברענגסט דאָס לייב דאָס פולע,
פונ טייכ צו בארג,
פונ וואלד צו גאס, פונ הויפ צו שטוב.

דו גייסט אדורכ
דעם הונדערטסטן
פונ די גילגולימ —
דעם גילגל גופ.

דו גייסט אדורכ
דעם גילגל פונ באגערן,
דעם פניער-פלאמ
פונ פלייש אונ פונ געבייט.

יונג אונ מויד איז גראָן
אונ איז דער הייב
די שטערן —
איז איינס.

כוואליע, זונ.

שולדיק איז די כוואליע,
שולדיק איז די זונ,
וואָס אַפּגלייט, אַפּמאָליעט
יונג בלוט און אונדז.

בא די גרויסע יאמען,
אם די הויכע בערג
ווערן אָנגעוואמלט
לידער מער און מער.

און די לידער זידן,
און דאָס הארץ איז פול,
פון די טוינט לידער
קאָן מען ווערן דול.

אין עס בא די יאמען,
אין עס זען א שולד,
אויב ס'ען פלאצן צאמען,
אויב ס'ען פלאצן געדילד,

אויב באנײַס אונ ווידער
מײַנ לײַב צו דיר איך ברענג,
אויב מײַנע טויזנט לידער
ווערן דיר געשענקט?

מײַנע טויזנט לידער
א דאָרעם-שטראַלכל טרײַבט,
ווייב, צו דײַנע גלידער,
צו דײַנ ליבן לײַב.

ווערט די נאכט אנטריגען,
גרויסע פּײַער-נאכט,
זײַנען פּרײַ-באגײַנען
טויזנט נײַע וואכ.

ברענג איך זיי צעפלאטערט,
ברענג דיר א געשאנק:
איינע מײַנע, נא דיר,
יונגן ליד-געזאנג!..

דארף איך דען זיך שעמען?
באמ יאמ קײַן לידער כּײַשרײַב.
מײַנ ליכטיקסטע פּאָעמע
זינגט הײַנט איך דײַנ לײַב.

זי לויכט מיט דאָרעם-שטראַלן,
מיט יונגקײַט אונ מיט בונט...
שולדיק איז די כּוואליע.
שולדיק איז די זונ!..

פֿון קינד־הייט

א

אינ אָנפֿאנג איז געווען אַ כמארע
באמ הימל-זוימ, נאָכ האַלבן טאָג, יאָמקיפער.
צום פֿייערלעכען הויל פֿון טראָטוואַרן
האָט גאָט אַרױפֿגעקוקט מיט אויגן טיפע.
איבער שוועלן, איבער הויפֿט, איבער שטאָט
איז מיט כמארע פינצטערער געזאנגען גאָט,
און ס'האָט אַ קינד געזען, און ס'האָט אַ קינד געהאַרט,
און ס'איז דעם קינד באַפֿאלן אזא פֿאַרכט.
סע האָט דאָס קינד געקוקט, קיין פינטעלע ניט דורכגע־היפערט:
פֿון הימל-זוימ, נאָכ האַלבן טאָג, יאָמקיפער,
איבער ביימער, איבער פֿלויטן, איבער שטיבער,
איבער היים און איבער קעפֿל קינדערשס, קעגניבער —
כמארע ריזיקע מיט כוישעכ דראָט,
ניט קיין כמארע, ניט קיין כוישעכ... גאָט.
קינגער הערט עס, קינגער זעט עס, קינגער ווייסט עס.
נאָר דער הויל דער פֿייערלעכער פיבערט,
נאָר דאָס האַרצ אפֿ שוועל פֿון שטיבל גליווערט.
נאָר די כמארע גייט...
נאָר די כמארע גייט...
נאָר אַ האַרצ אַ קינדערשס הייס איז, הייס איז...
אַ כמארע איז געווען בעריישיט...

ב

נאָכדעם איז געווען
אינ פרי אינ ווארעמען
ערשטע טרעפעניש
מיט גרויסן בארמינען.

„זיסע-מאָרדכעס וויליצע“
איז קרום און ענג.
דורכ „זיסע-מאָרדכעס וויליצע“ —
די לעצטע גענג,

די פאָרעניש די לעצטע,
דער לעצטער שפור.
דורכ „זיסע-מאָרדכעס וויליצע“ —
פירט מען אלע דורכ.

אינ „זיסע-מאָרדכעס וויליצע“
קומט אריין א קינד.
— גאָטעניו, אָ, גאָטעניו,
גיט אַנטרעפן קיין הינט!..

טריטעלעך פאמעלעכע.
זומער-פרי.
ברויט מיט פוטער, כומעשל.
ציטעריקע קני.

— א ניידער גיב איך: דאוונען
ערלעך און געטריי.
נאָר די הינט, אָ, גאַטעניו,
פונ וועג מײַנעם פארטרייב!.. —

— אינ „זיסע-מאָרדזשעס וווליצע“ —
די אייביקע געמט:
א הילצערנע מיטע,
א פרישער מעס.

פארביי די שטיבער,
פארביי די פלויטן
מע טראָנט אפ ברעטער,
מע פירט א טויטן.

אָט קומט ער שוינ אָן.
אָט איז ער שוינ באמ ראָן.
ײַנגעלע, יאָג!
ײַנגעלע, יאָג!

זיצן בלײַבט דאָס ײַנגעלע
א רעגע געפלעפט
אפן ערשטן גאנעקל,
אפ דער ערשטער טרעפ.

אינ „זיסיע-מאָרדכעס ווּוּליצע“ ---
זונ אונ שטויב,
גיט זיכ עס זי מיטע
אינ הייב א הויב.

ווי סע איז דער הימל
ברייט אונ גרויס,
ציט זיכ אינ הימל
דער בארמינענ אויס.

פארביי שטיבל,
פארביי הויפ
דאָס ינגעלע יאָגט,
דאָס ינגעלע לויפט.

פּייל-פּונ-בויגנ,
א מעשוּגענער ווינט.
בא דעמ עק פּונ „ווּליצע“ ---
א כאַפּטע הינט.

צעפלאַקערטע אויגנ.
צעשטשירעטע ציינ...
ווייט איז די מאמע
אונ ווייט איז די היימ.

קיינ זונ אונ קיינ הימל,
אונ ס'טרעפט ניט קיינ נעס.
פּונ איינ זייט --- די הינט
אונ פּונ איינ זייט --- דער מעס.

ווי איז א דורכגאנג ?
אונ ווי איז א וועג ?
הויכ אינעם הימל
דער מעט איז צעלייגט.

ווער וועט זיך אָנעמען,
ווער וועט זיך דערבארעמען,
ראטעווען פון הינט,
ראטעווען פון בארמינען ?..

אינ „זיסע-מאָרדכעס וויליצע“ —
ניט קיינ גוואלד.
אינ „זיסע-מאָרדכעס וויליצע“
א יינגעלע פאלט.

ג

זרוב איינ די גערטנער
אויב זרוב איינ זיי אויגן:
שריין גיט איינ מאָל פארצייכנט,
פארקריצט מיט א שטייטל

אפ הויט פון דער זאנט
לעמ עלנבויוג
זיי העלע נעמען
פון מיידלעך געליבטע.

געוואן זיינען טעג,
און געברענגט האָבן שקיעט.
געווען זיינען נעכט,
און זיי נעכט פלעגן גליען,

גליען און ציען
מיט ווייטע נעטיקעט,
מיט ליכטיקע יאמען,
מיט זיידענע ווייטע.

ריווקע בערג
און פּרעכטיקע טאַלן
געכטיקן זינען
געקומען אינעם קאַלעם.

נאָקעטע מיידלעך
אינעם הייז און אָן בושע —
זינען געקומען
ליבן און קושן.

און אלע טאַג —
א נייער ווונדער:
אלע טאַג —
א פּרישע זון דאָ.

גיב אונדז א רופּ,
און מיר וועלן זיך מעלדן
אינעם מיט אינעם צעבליטער
פון יונגע וועלטן!..

איז געקומען צופאָרן
די ערשטע, די עכטע,
ווי פּרילינג-רעגן
קומט מיטאמאָל אָן.

געקומען צו פּאָרן,
א נאכט אָפּגענעכטיקט,
אינעם שכינישן צימער,
ניט אינעם קאַלעם.

אינ אָונט — געפאקט
בא טיש און בא ביכל,
בארויגעז די אויגן,
די ליפן געבלאָזן:

— זאָג נאָר, לאנג
וועטו לייענען? איכיל
לייענען ניט לאָזן...
הערסט, כ'וועל ניט לאָזן! —

און דאָס ביכל
ארויסגעריסן
מיט הענטעלעך ווייכע,
הענטעלעך שוואכע.

און זיכ צעלאָזט
ארום בענקלעך און טישל
לויפן און לאכנ,
לויפן און לאכנ...

וואָס זאָל ער טאָג
מיט דער שענסטער פונ טעכטער? —
שטייט ער געבויגן,
שטייט ער אָן ווערטער.

הערט ער און הערט ער
איר הילכיק געלעכטער:
זונ אינ די אויגן
און זונ אינ די גערטנער...

זי שענסטע פון מיידלעך,
זי ליכטיקע מאלקע,
האָט קינקעלעך העלע
געשאַטן, געשאַטן.

דערנאָך האָט ער געהערט :
אינ שכינישן אלקער
גייט אָפּ צום שלאָפּ
מיידלשער אָטעם.

אימ האָט זיך געכאַלעמט :
אינ פריי אינ גרינג
קומט אָן א צוג
אינ א ווינדער-נישעו.

גייענ זיי ביידע,
גייענ אונ זינגענ,
זינגענ אונ... אופוואכ
אונ אופשפרונג : — ווי איז זי ?

א-וועק-גע-פא-די-...
ווער וועט אימ זאָגן,
צי אינ דער עמעס
איז זי געווענ דאָ ?

בלויז אינ א ווינקל
אפ דער פאָדלאָגע
איז געבליבן
א זאָקבענדל.

ליבסטע פונ מיידלעך!
שענסטע פונ טעכטער!
איך בין א נישטיקער,
איך בין א שלעכטער.

ליבסטע פונ מיידלעך,
ווי זאָל איך פארדינען
אונדזער שפאציר
אינעם כאָלעם-באגיןען?

הונדערטער ביכער
לערן איך אויס זיך.
ווער איך א שיינער,
ווער איך א גרויסער.

הונדערטער ביכער,
הונדערטער שפראכן.
וועסטו דאָך קומען
קושן און לאכנן?..

„די קליאסע..
די טאפל...
דאס פענסטער...
דאס פענסטער“..

אינציקע,
טייערע,
ליכטיקסטע,
שענסטע!..

„אוועקגעשיקט האָבן
שעליכים די סלאָוון
צום לאַנד פֿון וואַריאַגן:
אונדז פּיניקט מערומע.

קומט אפּ אונדז פּירשטן,
קומט מיט אונדז פּראַווען, —
און פֿון וואַריאַגן
איז ריריק געקומען”...

דינג א פּורל
פֿון שטעטל דובאַווע,
קומ צו פּאַרן
און קלאַפּ אינ טיר אָן.

די זון וועט פּאַרגייען,
פּאלן וועט אָוונט, —
וועלן מיר גיין
אינ סאָפּיווקע שפּאַצירן...

„...אפּ אלע פעלדער,
אפּ אלע וועגן
האַט געלאַקערט
דער שטאַמ פּעטשענעגן.

האַט מען אינ שלאַכט
צעקלאַפּט די סלאָוון,
האַט מען געפּאַנגען
געפּירט טוויאַטאַטלאָוון.

האָט מען די אויגן
דעם פירשט געלעכערט.
פון שאַרבן דעם פירשט
געמאכט א בעכער..."

ווינדער נאָכ ווינדער
די טעג דורך די גאסן.

"...די טאפל...
דאס פענסטער...
די קליאסע...
די קליאסע..."

זי קומט ניט, זי הערט ניט
די ווערטער די שטילע.
א נאכט אָפגענעכטיקט...
אוועקגעפלוין...

ווינדער נאָכ ווינדער.
ינגלשער פריילינג.
זון אינ די גערטנער
און זון אינ די אויגן.

ארום און ערד

טע ווערט ניט נימעט און סע ווערט ניט שווער
טויזנט מאל ארומגיין ארום און ערד.

אפ די ברייטע פעלדער אינ א פרי
לאָזט זיך שפירן אימפעטיקער כײַע-גלי.

אינ קאיאר אפ טווע ויפער שפרינגט באגילדט
פלינקע, שמייכלענדיקע מענטשן-שפיל.

איז אינ מאָרגן-בליצלעך אָנגעהויבן ווערט
טויזנט-איינסטער גאנג ארום און ערד.

עכ, דו פרישער טויזנט-איינסטער גאנג!
ס'טרָגט און אָנהייב טאָג זיך מיט דער גיכער באַן.

ס'ווארט די גרויסע שפיל אינ אומ און גרָד.
וועלכע, וועלכע אינעם אָונט אינ דער שטאָט

שלעפן וועט אינ פריילעכע באַנער
טויזנט-איינסטן גאנג ארום און ערד?

אינ א פעלד צעווישן פלאַנטער-שטעט
האַט זיכ אויסגעצויגן רוען דער פּאָעט.

אונ דער טאָג אינ ווארעם וואקסט ארויס,
אונ פונ פלאַנטער-שטעט גייט ווייטער רויש,

אונ מיט גאַרע ברייטן האַט ער זיכ צערעדט
אינ א פעלד אינמיטן זומער, דער פּאָעט:

— לאַנד אונ ליבשאפט, ווארעמט, נערט
טויזנט-איינסטן גאנג ארומ אנ ערד!

* * *

אינ פאָרעניש אפּ פעלד אפּ רוסישנ נעמט פּלוצלינג קלאָרן,
אונ שטרעקעס ריכטנ זיכ, און ס'פּליט א פּרייד אָן.
שפּירט דאָס אויג דאָס מיידל שויג, דעמ אָנהייב פּונ די יאָרן.
ליבט שויג ליב דאָס פּרילינג-מיידל.

א פּרילינג לויפט אפּ וועג צעשלינדערטנ צו טרייע קאנטן.
אינ טעג אינ אייגענע וועט שיקער שאַקלענ זיכ דער קערפּער.
א זונ וועט אופּגייענ, א זונ וועט זעצנ זיכ, אינ ווייטנ מאנטל
וועט מיידל נאָכרופּנ נאָכ זיכ אינ טיפּע דערפּער.

שיינט רוסיש פעלד אונ ס'שיינט זי טיפּ פּונ טאנענ-וועלדער,
אונ ס'פּליסט אָן פּרייד אונ וויל זיכ שויג ניט שיינד:
אינ אָנהייב יאָר, דו, הארצ, וועט טרעפּנ העל זיכ
דער האר פּונ אלע יאָרן — פּרילינג-מיידל.

* * *

זיילן-לויף און ביימער-נייג און מעלדער-שווינדל.
האָט זי פריילעך אופגעוואכט אינ פרי אינ לינדן.
איז זי זיך צעלאָפן, ליכטיקסטע פֿון אינדן,
לעבעדיקער, לעבעדיקער אפ די שנייען.

הייט מײַן שטערן, קרידעדיק די טאפליע.
אָט איז זי צעשפרונגען אינ גאלאָפ זיך,
אָט גיט זי א פלי, א שאַקל מיטן קאָפ מיר,
גארט מיט ליכט פֿון אויגן מיכ זערפרייען.

אינ די וועלדער, וווּ א פלאַנט דאָרט, וווּ אב עק דאָרט,
שפרינגט זי אומ און קלינגט און הילכט און וועקט דאָרט.
— טעג פארשיטע מײַנע, ריינע ווייטן מײַנע, שנייענדיקע שטרעקע!
קוואלן קוועלנדיקע אונטער שווערע פוסטן! —

בא אן אויטלאָן פֿון א וועלדל, בא א טאנען-ווינקל
מיט איר לייב דעם ווייבערשן גיט זי א פינקל:
— יינגל, וואָס האָסטו דעם קאָפ פארלוירן, יינגל? —
און די אויגן אירע ברענען לוסטיק.

פלאַם — מיין שטערן, איין — די ווינטער-פלאַנצן.
אינעם גרויסן פעלד א טאָג א גאַנצן
וועט זי יאָגן, וועט זי פּלֶען, וועט זי טאַנצן,
וועלן שווינדלען ווילדע אויגן אירע.

ווען סע צינדט דער מיירעוו דעם פארנאכט אָן, —
איב געלויפ א רעגע וועט זי זיך פארטראַכטן
און א וואָרפ צום ווייטסטן, שטילסטן שליאכ טאָן
גלעקלעך, גלעקלעך, גלעקלעך איב קרייע.

* * *

איז עס דאָך אזא הארטנעקיק קיילעכל...
אינ א טאנצנדיקן אָונט שיקער-מיד
וועל איכ פליעסקענ צו מיין ליבער, צו מיין וויילעכל,
וועל איכ אויסקושן איר גליד נאָך גליד.

ערד אונ הימל פליענדיקע פלאטערן.
ברעקלעך — שטערן טונקעלע צעשיט.
ערד אונ הימל וואָגלענדיקע מאטערן
אפ די שליאכט קינדערשן געמיט.

וועל איכ שענקען שוימענדיקע קרוגן איר,
רעגע כיינעוודיקער, אומעטיק-צעגליט.
וועל איכ, אָפגעלאָזטער, פליען ווי מעשווענער
אָפגעלאָזט פונ שפיצ פארברענטן פליט.

— וויילכל-שפילכל, טייכ צעוויגטער, טיפ פארסוידעטע,
שפארט מיר אופ די אופגעלייגטע מיט.
איכ, צעלאָזטער, איכ, צעשטראלטער, איכ, צעהוידעטער,
פלי אריין מיט קינדערשן געמיט!

.1924

* * *

אזא פלאטערניש,
אזא פינקלעניש,
אזא פרייד,
אזא צעהעלטע.

אזא שפילעניש,
אזא זינגעניש
איג די הוילנ
צווישנ וועלטנ ..!

מיט ביימער וווקסיקע,
מיט יאמענ ברויזנדע,
מיט בריליאנטענעמ
הימל

איז מייג איינציקע,
מייג וועלט, ארויסגעגאנ
זיכ כיינעוודיק
בארימענ.

איכ קוק מיט אויגנ
מיט פופצניעריקע,
די אויגנ
טוענ זיכ פרייענ :

די גרויסע בעריכע,
די קליינע בעריכע,
אָרײַג,
קאסיאָפייע.

צו דעמ מילכוועג
די אויגנ ווענדנ זיכ :
דער מילכ-וועג
ציט זיכ קיינ דאָרעמ,

פונ שווארצנ יאמ
צו דעמ מיטלענדישנ
מיטנ מילכוועג
קעג מענ פאָרנ.

כ'ווער אָג די לאסט,
כ'פארליך די שוועריקייט,
אינ הייב
כ'נעמ זיך דרייען

מיט גרויסער בעריכע,
מיט קליינער בעריכע,
אָרִיאָג,
קאסִאָפּיע...

כ'זינג אפ שטרעקעס
אפ אָנסאָפּיקע
מיט אלצ,
וואָס איז פאראנען.

כ'זינג מיט פאָליוסן,
כ'זינג מיט טראָפּיקעס,
כ'זינג
מיט אָקעאנען...

איכ שפיר געוויקסן
אינ די טיפסטע וואסערן,
איכ פיל דעם העכסטן
ביימער-פלאטער,

מיין הארץ באגילדעט ווערט,
מיין הארץ ניסאשער ווערט
מיט שטערן
פונ עקוואטער!...

איכ פיל מיט בלוט מיינעם
אינ יונגע אָדערן
אלע ווייטע
אונ אלע נאָענטע.

איכ הער מיינ ערדן-היימ,
איכ זע מיינ פאָטעוילאנד
אפן שטערן-יאָנטעוון.

* * *

איבער וויסע דיעם, נעבן כוואליעס ווילע,
אפן בארג-שפיץ, אויבן, אויבנאָן,
העכער, איבער טאָטערשן צעשמעטערטן בעסוילעם,
קעגן אופשפראַצונג פון טאווישע קאָיאָרן,
וואכט אפ פּעלדזן די אָבסערוואַטאָריע,
וואכט אינ טרעמל דער אַטראָנאָם.

— די אויגן דיינע, זאָקן, די האָר די גראָווע, זאָקן!
וויפל מאָל האָטו שוין דורכגעשטאַכט
מיט אָנגעשפיזטער, אָנגעצילעטער שפּאַקטיוו
די ריזלענדיקע הימל-טיפּ??

באנאכט דער אַטראָנאָם געפראוועט האָט אַ מאָלצייט,
אונ געקומען זיינען אלע צען באהעלפער,
באמ ברייטן טיש געהערט האָב איכ, דער צוועלפטער:
מע זינגט א לויבגעזאנג די ראכוועסן די שטאַלצע.
מע זינגט פארשיקערט אונ מע זינגט פארליבט
אונ מע טאנצט א ראָד ארום שפּאַקטיוו.

— זאָקן, איכ בין שיקער גיט פון בראָנפן.
ס'האָט מיכ אָנגעשיקערט שטערנדיקע גייווע.

זאָקן, איך וויל אָנהייבן פֿון אָנפאנג,
כ'וויל איך טוועמל פארבלייבן!...

האָבן זיי פאר מיר געהויבן פֿולע קויסעס.
האָבן זיי אפֿ מיר געשיינט מיט אויגן גרויסע.
האָבן זיי מיט מיר אַ גאנצע נאכט געשטיפֿט,
געטאנצט מיט מיר ארום שפאקטיוו.

אינדערפֿרי האָט מיך אוועקגעיאָגט אוטאָמאָביל,
און טאווריען האָט דורכגעשווינדלט, טאווריען האָט דורכגעשפּילט,
ס'איז ווינט פֿון באַרג און טאָל מיט מיר אריינגעלאָפֿן
אפֿ גאסן ציכטיקע פֿון יאמ-שטאָט טעוואסטאָפּאָל.

ס'האָט אלץ דער אסטראָנאָם געזונגען באַ שפאקטיוו,
און איך געזונגען האָב מיט פֿלאַטערזיקע יאַמבן,
און ס'איז מיין האַרץ געגאנגן אפֿ יאַמ-וועגן אַ שיפֿ,
אַ שיפֿ צעווישן טאווריען און סטאַמבול.

* * *

און זענען זעט מען ווייט: פון קאז פון פעלדויקער בא סימען
— ביז —

די וואסערן, וואָס בא גרוזם,
ווי אויסגעצויגן האָט דעם קרומען גופ
דער בארג, דער בער —
און מ'זעט די בריענענדיקע שליסל איבער יאמ און ערד.

און כ'זויג שוין ווידער
מיט אויג די מילכ פון גרויסן, וואכן שלאכ...
טאווידיא!
פריען-מילדע פראכט!
הער, הער:
מיר וועלן כאַלעמען זיך אלע נאכט
די ברענענדיקע שליסל איבער יאמ און ערד.

די וונדער-שליסל, ציקאדן-שפילעניש אפ העכסטע בלעטער
און גערטנער-וועג ארום בא ציענדיקן גרונט
און פליעסקערן מיט הענט אפ שפיץ איי-פעטרי,
אקעגן זימ פון יאמ, וואָס טרייבט ארום די זון...

סע שלאָפּן שטעט און שטומ איז די יאבאָשע.
צו ביסעלעכ, צו ביסעלעכ די שליסל ווערן אויסגעלאָשן.
פֿון טאָל פֿון ערדישן, וואָס זייט, געבירט און פֿרוכפערט,
אפּ צאָן פֿון באַרג אַרופֿגעקראַכן כאָפּטע יונגעלייט
און שרייט: שוין צייט פֿון פֿוטערפּאס אַרויס, שוין צייט! —
און ס'וואַקסט די ליכט, און ס'ווערט געדיכט דער פֿורפֿור,

און — אוי — סע רייפט באַ זוימ פֿון וואַסערן אַ פֿייער-דינג,
און — אוי — אפּ צאָן פֿון באַרג אַ מעכטיקער געשריי.
מיט כאָפּטע יונגעלייט צו יאמ איז צוגעגאן ראַסיי.
אנג כאָפּטע יונגעלייט אפּ שפיצ אפּ העכסטן זינגט
אַקעגן פֿלאַם באַ זוימען פֿונעם יאמ:

По морям... по морям...

און פֿייער-דינג באַ שפיגל-ענדן בליט דאָרט.
און פֿייער-פֿלאַם באַ שפיגל-ענדן — מער און מער.
פֿרוי געליבטע, וליכטיקע טאווידיא!
זונ אפּ לייב און וואַסערן און ערד!

* * *

מיר שניידן דורך דעם האלב-אינדול מיט ווינט-געפליפ.
מיר דרייען זיך אין טאלן-רינג, וואָס בליט אינעם היץ.
אונ טשערדעט שרייען „מע“, אונ ס'גליט א ווינטער שפיץ,
אונ אינ די גערטענער די ווינטרויב רייפט.

אונ גלעקעלעך אפ גראָווע טטעושקעס — טאָטער-שפראַכ.
אומרו פֿיבערדיקער, וואָרעם נאָגנדיקער, ווער געשטילט:
טשאַבאנען באַרוועסע אפ פעלדונ-שטענג ווינטשן מילך
א גוטן פרי, א גוטן טאָג, א גוטע נאכט.

גיכער, גיכער צו דעם יאמ-ברעג יאָג, מאשינ! —
דאָס האַרץ דאַרף ווערן יונג, דער טאָג דאַרף ווערן שלאַנק!
ביז יאמ א שטילינק, שטילינק וואָלעכל-געזאנג
פאר טשערעדעס אונ ווינגערטנער איך זינג:

„אינ דאַרעם האָט די זונ א וויגעלע געוויגט,
דאָס אָדעם-וויגעלע אינ שניגענדיקע קרענצ.
זו, אויסגעוואקסענער, זו, גלוטנדיקער מענטש,
פאר זונ אונ ווינטרויב ברענט דאָך אונדזער קריג?“ —

אונ טשאַטערדאג שטייט אופ. מיר דאכט זיך: א טשאַבאנ
א וווקסיקער אפ שפיץ-הייך קוקט אונ קוקט אינ ווינט,
אונ אויג זינט — פֿייערדיק, אונ פינגער זינער טייט
צו שלאַנקן טאָג אפ דאכוועטן פון יאמ.

.1926

* * *

איז מעכטיק דער טאָג און קלאָר און פריש,
און אז ער קומט אומ אינ צעהוידעטע מזלן,
איז מיין אָטעם געהויבן, געטריבן, פארמישט
מיט רויבן, וואָס לויפן בא קעפ פונ דער ייִלע.

מיט דינינקע רויכעלעך, ווייסינקע האָר
אפ שטיינערנע נאקנט, אינ ריזלען, אינ איילן --
געדענקט ניט מיין רויכל א וועלעכער דאָר,
ווייסט ניט מיין אָטעם א וועלעכע וויילע.

נאָר שטעגן געפלאסטערט אינ טיפן פון יאמ,
נאָר לענדער געשטעלט אפ טשערעטענע זיילן,
נאָר סע ברעקלען זיכ פעלדזן אפ קערנדלעך זאמד,
נאָר מיט היציקע שפיצן פארלאָפן די ייִלע.

* * *

די באסמאלקע נענענקא-דזשאנ-כאנימ
אנטלויפט צום איינציקן, צום טייערן, צו אי.מ.
דער אלטער טאכטאמיש, דער האר פונ קריימ,
יאָגט נאָכ אונ וויל די טאָכטער פאָקן.

אינ צאָרן — טאָכטאמיש. סע איז זיין פערד צעהיצט,
סע פליט זיין פערד — א פייערדיקער בליצ.
נענענקא לויפט. אפ העכסטן פעלדזן-שפיצ
בלייבט שטיינ די באסמאלקע צעשויערט-נאקעט.

בא ווייטע ברעגן הוידעט זיכ דער פאָנט.
ט'איז טאָכטאמיש שויג בא די פעלדזן גאָנגט.
ס'קומט טאָכטאמיש שויג צו די פעלדזן אָג.
אפ זאמדן גליטשיקע זיין פערד זיכ וואקלט.

פאר ווייטן יאמ, פאר שפראָצנדיקן פרי
פאלט אומ די באסמאלקע נענענקא אפ די קני
אונ שטעלט זיכ אופ אונ גיט פונ פעלדזן א פלי,
צעשמעטערט ווייסטן האלדז-אונ-נאקן...

מ'האָט מיר אוי דער ציילט אינ כאַרעוונ קיר-קאָר...
מ'האָט מיר א טורעמל געוויזן אפ דעם אָרט.
איכ האָב זיכ איינגעקוקט, זיכ איינגעהאַרכט,
אונ זיכ געוונדערט: — טאקע ?? טאקע ??

נאָר באמ אוועקגאנג האָב איכ שטיל גערימט
די באטמאלקע נענענקא-דזשאנ-כאנימ,
אונ פליטע אייגענע אונ אייגן פליג
פונ פעלדזן-שפיצ צעשויבערט-נאקעט.

סימניו

אויסגעוואקסג א בארג א מעסקענער,
פונג אלע בערג דער גרעסטער ריו.
בא זינג צופוסנס א שטיינערנ דערפעלע,
הייסט דאָס דערפעלע סימעניו.

לויפג טאָטערלעכ, גאקעטע, פיצעלעכ,
האָדג זיכ, פליוסקעג זיכ, שווימעג איג יאמ.
איז מיט ווייטע קערפערלעכ, מיט גילדענע בליצעלעכ
באמ ברעג פארפליצט דער הייטער זאמד.

הויכט זיכ באמ ברעג א פעלדז אנ איינציקער
מיט שפיציקג קאָפּ, מיט גליטשיקע קני.
קריכט ארום טאָטערל, דאָס סאמע קליינטשיקע,
אונ גיט א שפרונג אונ גיט א פלי.

גיט יאמ א ברומ, א פליוכ אונ אנ עפג זיכ.
זע: דאָס טאָטערל טראָגט זיכ פלינק,
אפ כוואליעס זוניקע איג ווייטג טרעפג זיכ
מיט א פריילעכג דעלפיג.

רופ אימ, שרײַ אימ — גאָרניט הערט ער גיט.
ער ווארפט מיט הענט אונ ווארפט מיט פיס.
אונ ס'גלאנצט דער יאמ, אונ ס'גלאנצג גערטענער,
אונ ס'גלאנצט דאָס דערפעלע סימעניו.

1924.

* * *

נאנא מיכ ציט, נאנא מיכ שלעפט,
נאנא פארשלעפג וויל מיכ
דורכ קויטיקייט אפ ווייטע טרעפ
צו גרויסער קינאָ-פילמע.

נאכט האָט זיכ מיט דיין לייב צעבליט.
אוואדע, כ'גי, אוואדע,
באוונדערן, וואזוי טע פליט
דער גאנעו דער באגדאדער.

דו האָסט זיכ היינט מיט מיר צעשפילט.
גי'יכ זענ מיין בלוט-בעהאַלע,
מיין ווונדער-דאָר — א טרוקן-בילד
„טראגעדיע פונ טריפאָליע“.

כ'בינ אונטערטעניק, שטיל אונ וויל,
כ'גאר ליפנ דייןע זיסטע,
כ'האָב ליב דיין מויעכל דיין הוילט,
ווייכלייביקע ארטיסטנ.

אינ פינצטער קוש איכ דייןע האָר.
נאנא, ווי גוט איכ פיל מיכ:

סע לויכט באגדאד, סע ראשט מיינ דאָר,
מיינ דאָר אינ קינג-פּילמע.

אונ כּעפּיר דיכ אָפּ אהיימ: — דו האָרכסט?
נאנא, בלייב שטיינ, פארנעמ עס:
אינ הויל פונ מיטנאכט-שטאָט מיינ דאָר,
ער ראשט דאָכ אינדערעמעט!

נאנא, דו הערטט עט גיט? אָ, ווארט,
דעמ אויער נייג צו דר'ערד צו:
ראשט גייט פונ פעלד אפ טראָטואר
אפ אונדו, אפ אונדו, אהערצו!..

זי לאכט, נאנא, ווי פריש זי לאכט.
— נאנא, ער ראשט, ער פלאטערט!..
ביז מיט א טראכ ווערט צוגעמאכט
די טיר פונעם טעאטער.

פארבלייב איכ אינ דער נאכט צעגליט,
פארבלייב מיט פייער-זינענ
ארומשפאנענ אינ שטאָט ביז פוי,
ביז אופשטראל פונ באגינענ.

איכ פלאָנטע זיכ אינ נאכט פונ מי,
בא ציגל, פענצטער-שפיגל,
ביז איכ דערהער א פאָכעריי,
א פאטשעריי פונ פליגל.

ס'ווייט פענזיל רויטט אינ נאכט פונ מי
אונ כ'שטיי דעמ קאָפּ געבויוג.
אונ ס'ציט, אונ ס'פליט, אונ ס'יאָגט פארבני,
פארבני א ריז, א פויגל.

אונ מיטאמאָל דערהער איכ טריט.
דורכ פלאצ אינ מיט אינ סאמע
גייט צווישנ נאכט אונ צווישנ פרי
א יונג, וואָס טראָגט א האמער.

נאנא, אפ שטאָטפלאצ-מיט ווערט פרי,
די מיזרעכ-ברעגנ פלאמענ.
נאנא, אפ שטאָטפלאצ-מיט איכ קני
סאר יונג, וואָס טראָגט דעמ האמער!

* * *

נאנא איז אפ פיסלעך אפ פלינקע צו שפרינגען געקומען.
האָט פליעטקען גענומען בא טישן געגרייטע דער אוילעם.
האָט מען די טישן צענומען — און ט'האָט זיך צערעדלט די טומע.
געוויינט האָט מיין שיקערער שאַכט: אוי, זע, סארא ווילע...

נאנא האָט געשלידערט דעם גופ, און מיר האָבן געזונגען,
און מיר האָבן געהייסן אינ אויגן די גלוסטיקע קוילעכלעך גליען,
און מיר האָבן געשאַטן אפ לייב אירן גילדענע רינגען
ביז נעפל פון פרי אינ דער בלאַטיקער שטאַט, ביז שאַרען.

האָט איינער פארשלעפט זי. אינ וואקל, אינ דרימל, אינ מוירע,
אינ מיטן אהיימגאנג מיר האָבן געצויגן די לייבער.
און ט'האָט זיך געדאכט, אז דער נעפל נאנא האָט געבוירן,
נאנא און דעם מאלציט און אונדז און דעם אַנפלוס פון טייווע.

מיין שיקערער שאַכט, דער דיכטער, וואָס וויל זיך נישט היילן,
האָט אינ שלאָפ פון פרימאָרגן געשריגן: — אוי, ווילע, אוי, ליבע, —
און געזען נאנא, די געליבטע נאנא — א נעוויילע,
אויסער די שטעט אינ די היבטישע ריוון.

איך בין שוין ניכטער געווען און מיט טראָט מיט פארשייטן,
מיט געזאנג בין געגאנג קעגן קלונגען פון ערשטע טראמוייען,
מיט פריילעכע הארץ כ'האָב געווימעט דאָס קומען צו רייטן
פון זוניקן יונג מינעם, טאָג מינעם נייעם.

וואָס דארף איך נאנאן, און ווער איז און וואָס איז זי,
אז ווי נעפל צעגייט זיך זי זומפיקע געגנט,
אז זוניקן יונג מינעם רופן די פלאמיקע ריזן
מיטגייען אויסשפילן הייסטע געשלעגן ?

* * *

צו די פריערדיקע קניענ זיכ דערקניקלט.
צו אמאָליק זייד זיכ צוגעטוליעט.
שפּרינגט ארום מיין סימכעדיקע פּרייקייט.
שלאָגט ארום מיט אופּרייסן מיט דולע.

— אינ די טיפּן האָט מיין שפּאַן געיאָמערט.
זעסטו אויגן מלינע אויסגעפרוּוטע ?
פּריערדיקע, איינע מינע, טאָמער,
טאָמער דארפּ מען פּאַרט נאָכ עפעט אופּטאָן ?

טאָמער דארפּ מען פייער-פּלאַמ צעבלאָזן,
אכטונג געבן, ס'זאָל דער שוימ א בריוו טאָן,
טאָמער דארפּ מיין אינגעשפּארטע האָזע
דורכשלאָגן א גאט דיר מיט די פּויסטן ?

טאָמער דארפּ מען זעען ניט פּארלירן,
אומטראָגן געלאסענער די שליטע,
טאָמער דארפּ מען אויסבויען א דירע
אינ די שטעט אינ טאמע אינדערמיטן ?

טאָמער דארפּ מען ווארטן, ביזקל גראדע
ס'וועט א שלעפּ טאָן שטורעם הארץ זיינט, הארץ מיינט
אפ ארום אפ הויכער באריקאדע,
אט אוועק אזוי ווי אָשער שווארצמאן?

פריערדיקע, דאָך א צייט, אז כ'טרעפּ שויג
רינגלעך מיינע קלינגען אינדערלופטן.
פריערדיקע, איינע מיינע, עפּשער,
עפּשער דארפּ מען פאָרט נאָך עפּעס אופטאָן?

* * *

אינ שׂא אינ שטאָטישער, אינ שׂא פֿונ אופגיין אפ געלעגערס
א שליטנ פליט ארויס אונ שטייט מיט אונדו א רעגע
אקעגנ ברייטער היימ, אקעגנ מילדער שוצ,
אקעגנ פעלד, וואָס האָט אונדו אָנגעוונטשנ אלדאָטגוטס.

אונדו פרענטעט אופ זיי היימ זאָט אויג זאָט זינדיק-בלינדע
אונ פלינקער, קלינגענדיקער שליטנ זיכ צוריק צעשווינדלמ.
פארהיט, אוי, ניט צעשיט דעמ בליענדיקנ מוט
פונ פעלד, וואָס האָט אונדו אָנגעוונטשנ אלדאָטגוטס! —

ארנ גיינ מיר אפ געלעגערס אופ — די זינד פונ פלידער
פארגייט אינ פלאטער-קוש, פארגייט אינ לויכטנדיקנ שוידער.
מאָרגנ ווער נאָכ, וואָס נאָכ וויי אונדו טוט,
אז ס'האָט די ווינדער-היימ אונדו אָנגעוונטשנ אלדאָטגוטס! ?

1926.

* * *

אזוי פון זיך אמאָליקן פארליד איך לעצטן שפור.
פריי איך וועלטשטאָט-אָוונט שפיל איך איך טראמוויי-לאָטאָ.
איך טראמוויי גייט דורך, און ס'גייט א צווייטער דורך.
איך אפדערנאכט צענשטאָקן זיינ נומערל איז אלץ נישטאָ.

דאָרט, באמ עק פון רעלטן-דאָד, אפ גרויסן פלאצ
האָט מיסטאמ זיינ נומערל ערשט איצט געוירט.
מיינ אויג, וואָס כידעשט זיך, מיינ אויג דאָס קיינמאָל זאמט,
גייט מיט מיט אלעמען, גייט מיט מיט זיר.

מיינ אויג מיינ וואָגלענדיקט, מיינ אויג, וואָס שטענדיק שטוינט,
זעט, ווי ס'יאָגט זיינ נומערל פארביי בולווארן פלינק,
זעט איך וועלטשטאָט-אָוונט דעם צענגאָרנדיקן טרוים,
דעם אָנקומ פונעם נומערל, וואָס איך געווינ.

א שפרונג פון טרעפעלעך: — „דו ווארטסט דאָ? אכ, —
(אונ ווילד-צעצוווינגטער פלאָנטעניש ווי ווייך זיינ שטימ), —
דו ווארטסט אפ מיר דאָ? איך האָב דיר געבראכט
די דיינע כוואליעלעך, די זונ פון קרימ!“

אונ ווארעם קושסט מיינ אויג בא טונקעלדיקן ראָג, —
מיינ אויג, וואָס זעט דאָס דורכגעלאָפנט-דינס.
קוועלט: איך וועלטשטאָט-אָוונט לויכט איך שטאָק אפ שטאָק
לעבעדיקע פרייד פון נאָכ געווינס!

1926

* * *

קושט דאָס אויג מיר, זאָגט אזוי
יונגע מאמע, דיכטער-פרוי:

— איך שפרעכ אָפּ מיט קוש אונ גלעט
דאָס גוט-אויג פון ביזע שטעט.

איך א יינגל דיר געבאָר,
פריש ווי פרי וועט זיין דער בכאָר.

ס'ערשטלינגל, וואָס ברוסט מיין זויגט,
האָבנ וועט זיין הארצ, זיין אויג.

אינ די שטעט, וואָס אונטער זון,
וועט ער אופשטיין מעכטיק יונג.

ער וועט מוירעד זיין אין רר
פונקט ווי דו, אזוי ווי דו...

טפו, טפו, טפו!.. שפּיין דריי מאָל אויס!
מירנ אויסבויעג דאָס הויז.

מירן ווידער ווערן רייכ.
אינ א זומער בא א טייכ,

צו די קינדער אפ דער שוועל
קומט צוגאסט די קלאָרע וועלט.

צו דעם מאַלצייט פון דער שיין
קומען אלע גוטע פריינט.

אלע די, וואָס יונג אונ ריינ,
זיינען געסט אינ אונדזער היים.

אונדזער היים איז ברייט אונ גרויס!..
טפו, טפו, טפו!.. שפּי דריי מאָל אויס!..

טיפּ פון אויגן, זויבער בלוי
טיפּ פון אויגן בא דער פרוי.

א מענטש ווערט געבאָרן

צו דער הויכריידער שרייט, צו די פרוי וויינט,
ווייל די פייג פונג געבוירן קרעמפט זי ווילד?
ביז דער הוילטטער ווייט פונג דער גרויסער היימ,
ביזנע העכסטנ שטערנ איז שא-שטיל.

די נאכט-הייב איז קלאָר, אונג מע הערט ניט קיין שאַרב.
בלויז דער לויפ פונג מינוטנ איז גרויזאמ גיב.
בא דעמ העכסטנ שטערנ אפ דינער האָר
הענגענ די פרוי, דאָס קינד, איב.

צו מינ ווילדער פיינט גייט פינצטער ארויט
מיט דער שארפער האק אינ דער טיפער נאכט?
צו קינדערלעכ האָבנ אינ א קינדערהויז
אופגעוואכט, זיב צעטאנצט, צעלאכט?

צו די שווערד קאזאקאָוט באפאלט אונג שעכט?
צו א פויגל אינ יאמ פליט העל-צעקוועלט?..
מיר הענגענ אינדרייענ אינ העכסטער פונג נעכט,
אונג דער לויפ פונג דער ערד איז העפקער-שנעל.

די האָר איז דינ, און די לופט איז אינ היצ.
און מע הערט ניט קיין שפּאַרכ. הא, סע קראַקעט א קראָ?
א מינוט... א מינוט... מוט א קוויטש א בליצ.
פאר אלע דריי שרייט דאָס קינד: -- כ'בינ דאָ!..

כ'בינ דאָ!.. כ'בינ דאָ!.. א לייט צווישן לייט
אפ דער גרויסער ערד. איר הערט מינ שטימ?.. --
דער העכסטער שטערנ פארגייט אינ ווייט,
פארגייט אינ הייב: מיר געהערנ ניט אימ.

ס'איז א טאטע פאראנ, ס'איז א מאמע פאראנ,
און א קינד איז פאראנ, ס'איז אינ אָנהייב מעטלעס.
אינ אלע פיר זייטן איז הארט דאָס לאנד,
הארט און צארט און אפ אייביק פעסט.

די מאמע איז מיד. און ס'איז מיד דאָס קינד.
און דער טאטע וועט וואכ זיין ביזנ באגינ,
וועט זענ, ווי דער שטערנ דער העכסטער פארשווינדט
און שלעפט נאָכ זיכ נאָכ הערעלע דינס.

מענטשעלע

אז טע גייט דאָס מענטשעלע ארויס צום ערשטן מאָל
אפ פיסעלעך אפ גרינגינקע
אינ גאטן-שיינ —
זעט עס :

שטייג,
זאמד,
בוימ,
הימל,
אערפלאנ...

אונ אזויפיל „פעטערס“
אפ דער וועלט פאראן,
אונ אזויפיל „מומעס“
אפ דער וועלט פאראן,
אונ די וועלט —
א ליכטיקע אזא —
אונ אזויפיל פערדעלעך אונ הינטעלעך
אינ גאטן דאָ, —
קוקט דאָס מענטשעלע,

פאלט די זונ אינ מינרעו-זייט אראָפּ—
גייט אוועק דאָס מענטשעלע צומ שלאָס...

נאָר די פּיסעלעך
שטיפּן נאָכ,
ס'טאנצן נאָכ
די ליפעלעך,

און אפּ זיינע בעקעלעך
שפּילט דאָס בלוט,
און אפּ קלאָרן שטערנדל
זעט מען גוט:

ס'כאָלעמט זיך דעם מויעכל
דעם אינ טאָג פארהאוועטן,
שמיכלדיקע שכינימלעך—
כאווערל און כאווערטע,

ס'כאָלעמט זיך דעם לויטערן,
ס'כאָלעמט זיך דעם ציכטיקן—
שפּילערן און זינגעניש
אינעם טאָג דעם ליכטיקן,

ס'כאָלעמט זיך דער הימל,
ס'כאָלעמט זיך דער זאמד,
לעם דער זונ דער הויכער
פליט אעראָפּלאַן,

פלינקע העלעך שפּרינגען
אפּן שטילן פּלויט,
און די וועלט אין פּריילעך,
און די זונ איז רויט!..

צו א פריינט

א

וועסט דעם קאפ פארווארפן צו דעם בלאָעג קופּאַל:
ס'איז דער טאָג פונ מירמל, ס'איז די הייב א כופּע!

און וועסט זיך צעלאכט און וועסט זיך צעוויינען, —
לאך זשע נאָך פאר איינעם, ווייז זשע נאָך פאר איינעם!..

דו וועסט זי דעריאָגט צווישן טויזנט ראָגן,
צווישן טויזנט פייערס, און דו וועסט איר זאָגן,

אז אינ אלדי ווייט, אז איינעם אינ א מ'דינע
גייט זי גיט פונ הארצן, גייט זי גיט פונ זינען!..

און דו וועסט איר זאָגן צווישן פייערס טויזנט,
אז אינ גאָר דעם דרויסן הויכע ביימער רוישן,

אז די ביימער רוישן איבער גראָע שטויבן,
נאָר די אויגן לויכטן, נאָר די טיפן לויבן!..

און דו וועסט איר זאָגן, אז דורכ שטויב און אומעט,
נאָר מיר מוזן קומען, נאָר מיר וועלן קומען!

אינ א יאָר א ווייט, אינ א טיפן זומער
וועלן מיר נאָך קומען, וועלן מיר נאָך קומען!..

הערסט, וויאזוי זיי זינגען, ביימער מיניגע הויכע?
איכ אליינ אינ יוגנט, אינעם בלי פונ קויכעס.

אויב ס'האָט טאָג געפלעפטער, אויב ס'האָט לאסט פונ רויגעז
מיר דאָס אויג פאַרכמארעט, מיר דעם קאָפּ געבויגן,

גיי איכ צו די באנען, גיי איכ צו די רעלסן —
גיט אן אָטעם הימל, גיט א בלאָז מיט וועלט-שיינ.

פאטשט מיין טיפע קינד־הייט, פאטשט מיט ריינע הענטלעך:
לענדער מיניע, לענדער, ווונדערלעכע לענדער!..

* * *

קומ איכ צוגאסט צו גיין צום גוטן-פריינט,
איז ער מיטן יאמ אוועק פון דר'היימ.
נאָר בא זיין שוועל — רויקע שיינ,
נאָר זיין טויער טריערט ריינ.

אלטע שכיינימ — שמייכלענדיק געזינד —
קאָנען מיר ניט אויסמאָלן, ווי איז ער.
סע קלינגט א פרוי, סע בלאָזט א ווינט
אם גאט פון פריינט בא פעלדזן-בערג.

— שכיינימ בערדיקע, דאָרעמדיקע ראָד,
מיידל ציטעריקע, ליכטיקער וויינ,
טיפ דער הימל, גרויס די גנאָד, —
מיטן יאמ אוועק מיין גוטער-פריינט? —

אם קרומע שטעגן — ליכטער שפאן.
דראפעט זיכ צום הימל שטיינערנער שליאכ.
אם קיפאריסן בא זעמ יאמ
גיסט זיכ זיסער אפדערנאכט.

מירמל-אויורב

שטייט דאָס האַרץ אום ביזן,
שטייט דאָס האַרץ אום כמורנע.
אָ, פּרילינג-הימל,
איבער דאָרנדיקן קאט.

סע האָט מיין האַרץ געכאָלעמט זיך
די שטומענדיקע אָרנע,
די ווייסע וואזע
מיט מיין אש.

אָט ווי סע דרייען די טראמוויען זיך
אָרן פּאָרן, פּאָרן,
צום הילן יישעו-עק
זיי גיבן זיך א דריי.

אָ, דאָנער מאָנאטטיר,
אָ, פּרישער קרעמאטאָרי!
געבייט פארטיליקטער,
צעווייטער וויי!..

פּרילינג-ברייט
איבער שווערנ ווייטעק...
דאָס הארצ איז בלוטפול,
ס'איז פארנ הארצ צו פרי!

סע קוקט זיכ גנייוויש אומ
אונ גרייט זיכ מאכנ פלייטע:
מ'יאָגט נאָכ, מ'יאָגט נאָכ,
אָ, ווי אנטלויפט מענ, ווי?..

אונ ווי א דאָרנ
אינעם הארצ דער צאָרנ,
סע לויפט דאָס הארצ
פונ לעצטער י'שעו-גאט.

דו וועסט ניט זעענ עס,
דו, פרישער קרעמאטאָרי,
פארבלייבנ וועסטו, וואזעלע,
אָנ אש!..

א שטרענגע פאָליצע
אונ בעכערס א שערענגע.
א מירמל-אויונ
אונ פיר מירמל-ווענט...

איכ וועל זיכ, הארצ,
ניט גיכ אהינצו ברענגענ,
דו ברעג אינמיטן י'שעו,
לאנג נאָכ ברעג!..

איכ וועל זיך בעטער, הארץ,
אזעקמירנ שפאצירן,
גאָר ווי אמאָל,
ווי העט, ווי העט אמאָל.

ביסט פול מיט בלוט,
ביסט פולער נאָך ווי פריער,
אונ זויבער ביסטו, הארץ מייןט,
ווי קרישטאָל.

* * *

איז אוא שטילקייט, איז אוא ברייט.
ס'האָט דער סוינע פונ יאר ניט געסטאיעט.
אונ ארומ אונ ארומ איז די לענג אונ די ברייט,
די לענג אונ די ברייט אונ די פרייהייט.

אפ רוישיקסטער שטאָטישער גאס לאָמיר גיין!
היינט איז שטייפער געוואָרן דער ווילן
צו פריילינג, צו זומער, צו הארבסט אונ צו שניי,
צו הארבסט אונ צו שניי אונ צו פריילינג.

לייכט זיכ דאָס אויג, דאָס אויג איז פארשייט:
ס'וועט דער סוינע פונ יאר ניט פארמעקן
דאָס אויג, וואָס געווענדעט צו הייכ אונ צו ווייט,
צו הייכ אונ צו ווייט אונ צו שטרעקע.

ס'דראָ'ט ניט קיין וואָלקן, אז פאלסט אונ אז שטארבסט,
ס'פינצטערט ניט ראָג מיט לעווייע.
העט ארומ אונ ארומ איז די ערד אונ דער הארבסט,
די ערד אונ דער הארבסט אונ די פרייהייט.

.1924

* * *

ארויס איז דער בופלאקס צומ וואלדישן ברעג...
דער וואלד האָט געהילכט און געהודעט.
דורכ וואלד האָט זיך בופלאקס געלאָזט אינ געיעג:
באמ וואלד-ברעג פאר בופלאקס א טודע.

געבלאָנקעט האָט בופלאקס יאָר-אינ און יאָר-אויט,
פּרילינגענ, ווינטערס אזויפיל.
און פּלוצעם — א פּלאטער, און פּלוצעם — א שטויט,
און — לויפן, און לויפן, און לויפן.

געקורעכצט האָבן בימער, געפלאטערט האָט בלאט.
דאָס בלוט האָט אינ בופלאקס געזאָטן.
געשפרונגען דער בופלאקס ניט מיט און ניט מאט,
גערעוועט, געפּלויגן אָן אָטעם.

אופגעכאפט האָבן זיך כּייעס אינ וואלד,
און האָבן זיך, כּייעס, פּארכידעשט:
פּונוואן גייט דער שטורעם? פּונוואן גייט דער גוואלד?
ווער אי'דאָס? וואָס אי'דאָס? ווו אי'דאָס?

האַט בופלאקס גערעוועט, האָט בופלאקס געוועקט.
האַט בופלאקס די וואלד-טיפ צערודערט :
— איך טראָג זיך, איך יאָג זיך צום וואלדישן ברעג —
באמ וואלד-ברעג פאר בופלאקס א סודע...

ארויס איז דער בופלאקס צום וואלדישן ברעג.
ציטערן נאָזלעכער זינע.
באמ טאָפ פונעם וואלד ציט א יאמ זיך אוועק.
קלאָר-ווייסע פייגעלעך שיינענ.

אם יענער זייט יאמ האָט זיך גינגאָלד צעשיט
אם וועלדער אפ בערג און אפ טאָלן.
שטייט דאָרט א יינגעלע, זינגט דאָרט א ליד;
פונ בופלאקס, פונ וואלד און פונ כאָלעם,

* * *

ס'וועט זײַן באַ מיר מיט דיר אַ שלאכט אַ ביטערע, אַ שלאכט אַ לאַנגע.
איך האָב זיך געוואָגט: מײַן קאָפּ ניט פאַלג זאָל איך דעם געראַנגל.
מיר וועלן קנױלען זיך, און בײַלען זיך, און רײַטען זיך, און בײַטען,
און זײַן וועט זײַן, ווי ס'איז איך יענער שײַנער מײַסע,
ווי ס'איז איך יענער אוראַלטער ארמענער לײַד:
— געווען פונעם שטויב דאוויד. אוועק איך שטויב דאוויד. —
און מיטאַמאָל אַ קאָל (וויאַזוי? פונדאָנען?)
— נײַן, ווארט אויט, איך בין נאָך פאַראַנען!..

קעגן גרויסער נאכט אפּ מײַל אפּ טויזנט
איז מײַן זעונג גרויס, איז מײַן זעונג גרויזאַם.
לײַגט פונעם אָנהײב וועלט אַ הרודע ערד,
איז די הרודע מיר באשערט.
ברענגט מען מיך פאַרקילט, פאַרקילט.
פאַרשטאַפט די הרודע אויב און מױל.
און ארומ דעם גאַרטן און ארומ דער שטאָט
קײַקלט זיך די רויטע ראָד.
און פּויגלען — יאָרן — טויזנטווייזן.
און אויב איז אײַן. און האַרץ איז אײַן.
און איבער דער לענג און איבער דער ברייט —

אומרו גייט, אָטעמ זיכ שפּרייט,
ס'קניקלט זיכ אפּ טיכנ דער העלער קרייז —
און אויג איז אייז, און הארץ איז אייז.

וויל איכ ניט, וויל איכ ניט, כ'צעשעלט, צעווייג זיכ,
איכ שטאַל זיכ אָן מיט ליד מיט ריינער,
מיט ליכט קאדמוינישער דאָס הארץ כ'פארפאנצער,
דערצי ביז פרי און אינ פרי צעטאנצ זיכ:
— מיטער טוינע! ווערעמדיקער פלינט!
קומ זיכ שלאָגן איבער דער שניי!
ניט קיינ גראָשן דערווערט מיינ קאָפּ!
ניט אָט-אָ שוינ כ'גיב אימ דיר אָפּ!

אויגן מיינע קאָנען, אויגן מיינע ווייסן
טויזנט טרייפעס און טויזנט מייסימ, —
טויזנט פריען און טויזנט שטעט
וועל איכ געווינען אינ דעם געוועט!..
קאָפּ צו קאָפּ און פיס צו פיס,
אויג צו אויג און שפיז צו שפיז!..

און די שלאכט צעברענט זיכ, און די שלאכט גליט:
— געווען פונ שטויב דאויד. אוועק אינ שטויב דאויד. —
און מיטאמאָל — א קאָל (ווידער אופגעשטאנען?):
— ניינ, ווארט אויס, איכ בין נאָכ פאראנען!
איכ בין נאָכ פאראנען, און אָט, אָט —
קניקלט זיכ די רויטע ראָד!
אינ די גאָרע הייכנ — העט, העט
דער קרייז דער העלער איבער די שטעט!

ערמיטאזש

1

די מיסטער-לייט
פונג פלעמענ אונג פונג האלאנד.

ס'איז פארביק-יאנטעוודיק
דער טומלדיקער מארק, --
אונג אפ א רעגע
וועל איכ דאָ פארבלייבנ:
דער בויכ -- א פאס,
פונג איינז איז דער קארק;
דער קאָפּ איז גראָב
אונג אָקסיש-שטארק,
אונג אָקסיש
קוקט פונג אויג די טייערע...

דאָס איז דאָס פאָלק,
וואָס ווייסט ניט פונג קיינ טויט,
וואָס ווייסט נאָר איינס;
געבוירנ אונג געבוירנ.
דאָס איז די אייביק-פּרוכפּונדע

ניט רובענס,
ניט וואג-דייק
אונג ניט רעמבראנדט,
קיינער ניט פונג די, וואָס דאָ פאראנ.
אינג ווייטסטנ צימערל,
אינג ווינקל-וואנט --
די ווינדערלעכע פרוי
פונג דאָרעם-לאנד,
דיינג פרוי, וואָס מיטנ שפיגל,
טיציאנאָ!..

איכ ווייס,
איכ ווייס,
איכ ווייס:

זיי קאָנענ אויסגעצייכנט מאָלנ
דאָס לייב פונג ווייב,
וואָס שיקערט הייס,
דאָס גיריק בלוט,
דאָס זינדיק פלייש --

פונ וועלט אפ יענער זייט
 פונ פענצטער, פונ פארשנייטע
 געקומענ איז א מענטש
 און זיכ פארברייג שטיל
 און איז געבליבן שטיין
 אקעגן שיינ פון בילד,
 און שטייט א טאָג,
 און קומט, און שטייט א צווייטנ...

דו, פרוי, וואָס מיטן שפיגל,
 ווונדער-פרוי,
 גנאָד פון מילדקייט,
 זונ פון דאָרעם!
 דינן שיינ געזיכט
 איכ שטילערהייט פאָהטרוי
 געזאנג פון ראנגלעניש,
 דעם כאַלעם-בלוי,
 דעם כאַלעם-בלוי
 פון מיינע וואַגל-יאָרן.

אלדאָנסע-מויד,
 אלדאָנסע-מויד,
 מיט פאָנעם רייטס,
 די פעטע בויערן
 פון דוירעט.

אלדאָנסע-מויד!
 מיכ ציט פון דאָן,
 מיכ ציט אהיין,
 איכ וועל אהיין צוריק גיין.
 אָט ערשט דערזענ,
 פון אייביק אָן באקאנט
 אינ ווייטסטן צימערל,
 אינ ווינקל-וואנט —
 אינ אלדי ליכט
 די פרוי, וואָס מיטן שפיגל.

ס'איז פאר דער וועכטערן
 ניט קרום און גאָר ניט ווילד:

2

געשליידערט האָבן זיכ
 אינ פיינ פון גסיסע.
 מיר האָט אינ קעלער-שטוב
 געדאכט זיכ:
 אויב—
 א נעס, ארויסגעפלוויגן און געלאָפן,
 דעם לאגער דורכ,

ס'איז דו,
 פאר מיינע אויגן האָסט געבליט,
 ווען מ'האָט די טיר פון קעלער-שטוב
 געריסן,
 ווען ס'ווע האָט באלאגערט
 און געהיט,
 און שכינע-ייִדענע,
 און שאַכנ-ייד

ווי אומעטומ, ווי ס'איז געגאנגען די מעהומע.
 דו, פרוי, וואָס מיטג שפיגל,
 ליכטיק בילד!
 דו האָסט אינ שקיע-פּייער
 מיכ געצויגן מילד
 צו לאַנד אין פרי
 פון זינגענדיקן זומער.
 אונ ווייסט? אונ ווייסט?..
 איכ געבן קאָן מיין קאָפּ:
 צו אלע ברידערלעך
 געפאלענע אין טאָלן,
 אין זומפעניש, אין יאר,
 באַ פּערעקאָפּ, —
 ביסטו, ביסטו —
 אפּ מיין אויג אראָפּ —
 א זונ א לעצטע
 אונ א לעצטער כאָלעמ...

אונ דורך דעם הויפּ,
 דורך פעלדער-סטעזשקע
 לויפּ אונ לויפּ —
 וואָלט איכ צו דיר,
 צו שיין דייער געטראָפּן!..
 ס'איז דו גערופן האָסט,
 ווען מענטשן-גופּ
 איז, נאָגנדיק נאָכ ברויט,
 אפּ רעלסן אומגעפאלן.
 פארנאכט.
 צום שייטער
 שלעפט ער שווערן סלופּ
 אונ פאלט, מיט בלוט גייט אָפּ, —
 דיין רופּ
 געצויגן האָט מיכ, באַרוועסן, אפּ שפאלן.
 פארנאכט.
 האַרמאָשקעס האָבן דאָרט געשפילט

3

דו, פרוי, וואָס מיטג שפיגל,
 זונ פון דאָרעמ!..
 די קריגן דויערן.
 אונ ס'וועט נאָכ זיין אונ זיין...
 פארבלייב געזונט,
 איכ גיי אוועק אָן יאָמער,
 פארבלייב געזונט,

די קריגן דויערן...
 היינט כ'בינ אַ ביטל מאט
 פון אָפּן-ווינטער
 אונ פון לאנג פאָרן.
 איז שנייע אונ איז פּראָסט,
 איז פּראָסט פון דרייטיק גראד,
 אפּ יענער זייט פון פענצטער —
 לעצט גראד, —

דער לעצטער אויגנבליק
אם גרויסן פעלד
אינ קריג, —
זאל צו מיין מידן אויג —
די ליכטיקייט אראפ,
דיינע, דיינע,
פרוי, וואָס מיטן שפיגל!..

דו, לויכטנדיקער פריינט,
פארבלייב געזונט!
איך טראָג אוועק דיין שיינ
צום פעלד צום מאַרשאָווער,
צום פעלד פון דער מילכאַמע.
אז ס'קומט די לעצטע שאָ,
אז ס'קומט די לעצטע גאַב,

טיציאנס א בילד

יונגע בלאָוקייט
שפּרייט זיך איבער וואַלד.

אַנגעשפּאַרט זײַן פּוס איז
אינ אַ פעלדז, —
ווי ס'טאַנצט דער וועגווייזער —
אַ ינגעלע אַ העלס.

בא דער האַנט
ער פירט זי אונ ער ציט
צו ליבע אונ צו לעבן
אונ צו ליד.

אַט די גרינקייט, אַט די ריינקייט,
אַט די שײַן —
עס איז יוגנט, עס איז טייערס,
עס איז מינס.

ער פירט זי בא דער האַנט
אהיב, אהיב,
ווי ס'איז די לאַנקע
גריב.

צעווישן וועלדער
גייט אַ ברייטער שטעג
צו די טיפּן
פונ זי זומער-טעג.

אומשולדיק אונ פריילעך
איז צעווייט
איר זינגיק, וויסינגיק
מיידל-קלייד.

אפ לייכטן מאַנטל זינעמ —
ליכטיק יעדער פּאלד,

.1934

יאַגסט מיר נאַכ...

דיינ געשטאלט
קעגן הימל-בלוי,
פון ארבעטס-שטעטל
ארבעטס-פרוי!..

אפּ לאַנקעט שטילע,
אינ וואלד-געדיכט
איכ זע דיינ פּאָנעם,
איכ זע דיינ ליכט.

ס'איז ווייכ דער הימל,
ס'איז לייכט די טיפּ.
ס'איז מאָרגן יאַנטעוו,
און כ'האַב דיכ ליב!..

אינ וואלד טלאווטער
דערשפירט מיינ בלוט
מיינ פריילעך לעבן,
מיינ האָב-און-גוטס,

יאַגסט מיר נאַכ
פונעם ווייטן זאוואָד
אינ אלע שטעט
פון מיינ נאַווענאָד.

איכ הער דיינ קאָל,
כ'דערקענ דאָס קאָל:
אינ ייִדן-שטעטלעך —
דאָס ארבעטס-פּאָלק.

סע פּאַרט מיט מיר
אפּ שטעג און שליאכ
פון בויער-ליקן
די קינדער-שפראכ...!

פרישער פּרילינג,
סלאוווטער וואלד,
וועג און הימל
און דיינ געשטאלט.

אונ הער באנייט א קאָן
די קינדער-שפראכ,

אונ זע דיין פאָנעם,
אונ זע דיין ליכט:
איג יידן-שזעטלעך—
דער ארבעטס-שיכט.

דו פאָרטט מיט מיר,
אונ איכ זאָג דיר:— הער!
כ'האָב דיכ ליב,
ווי כ'האָב ליב מיין ערד! —

אונ ס'נעמט ארום מיכ
דיין גוטע האנט,
אונ זינגעריי גייט
איג גאנצן לאנד.

איג זאוואָד איג ווייטג
געגרייכט מיר זיי
מיט קווייט מיט רויטער,
מיט ערשטן מי,

מיט אויגן בלויז,
מיט וועלטן-אַל,
מיט ברידער בויער,
מיט ארבעטס-פאָלק! ..

מיין פריילעך לעבן,
מיין ליזער-מי,
די אויגן דינע
איג יאָרן-פרי.

בויער-שטעטל!
זינג אונ בוי!
באגלייט דו, פרייד, מיכ,
באגלייט מיכ, פרוי! ..

יעדער וועלדעלע
בעט מיכ: בלייב!
יעדער לאָנקעלע
לויבט דיכ, ווייב! ..

ס'איז ווייכ דער הימל,
די טיפ איז קלאָר,
מיט גרינט צום יאָנטער
זיכ גרייט א דארט.

דיין האנט איג גרענעצ-קאנט,
איג שטילן העק,
איג דאָרפ א טויערל
מיט גרינט באדעקט.

איכ דרימל אַינ
אונ ווער ווידער וואכ,

* * *

כ'וועל איג א פרי זיכ אופהייבג אונ וועל א פאָר טאָג
צו יענעם קאנט, צו יענער שטאָט, צו יענעם גאָרטנ.
בא טויערנ בא ברייט-צעעפנטע באגעגענענ וועט מיכ
א שלאנקער אָסיענ-בוימ מיט שיטעניש פונ הלעטער.

א טאָג א גאנצנ וועט א לייכטע ליכטיקייט מיכ וויגנ,
א טאָג א גאנצנ וועל איכ אומגייעג באמ וואסער-שפיגל.

פאראנענ דאָרט א פעלדז, כ'וועל צוקומענ צומ פעלדז
אונ אזוי וועל איכ אימ זאָגנ:
— מיר כאלעמט זיכ נאָכ אלצן דאָס כאלעמל דאָס העלט
פונ זונ, פונ ווארטנ אונ פונ וואָגל!..

שוין הארבסטנ פיל, דו פעלדז אינ מאַכ,
שוין הארבסטנ פיל, שוין בא די דרייסיק.
דו, גרינזער פריינט מיינער, דו האָר:כ
ס'איז ערשט דער אָנפאנג פונ מיינ מייסע!

אונ איבער וועלדער וועט די שקיע אָנציינד א שייטער.
כ'וועל איג די וועלדער מיינע אומגייעג א שטאַלצ-באפרייטער.

— ווער האָט פארווערט? ווער שטערט? ווער צוימט? ווער לאָזט
נישט? .. —

אינ גאנג געלאסטענעם צעווישן הויכע סאָסטעס

כ'וועל איינ-אליין

דערזעענ קלאָר

דעם ריינעם מיינ

פונ וואנדער-יאָר.

אונ זיינ וועט הימל-זוימ ווי אינ די קינדהייט-טעג צעגליט,
אונ ס'וועט צעהילכט זיכ אינ טימעניש מינ ליד, —
די ליד, וואָס קיינמאָל ניט געעלטערט,
וועט קלינגענ הויכ אינ מינע אוראלט-וועלדער...

אונ נאָכדעם וועט אפ גאט אופשיינענ מינ פאָנעם,
כ'וועל זוכט מינ-סטן שפור, כ'וועל מינע זיכ דערמאָנענ:
ווי איז, ווי איז אינ געסעלעכ אינ שטומע
די אָפגעטומלטע די אָפגעשוומענע מעהומע?

גאט-איין,

גאט-אויס...

ווי קאָנ עס זיין,

דעם טאטנס היז? ..

אונ בלייבט וועל אייכ שטיינ אינ ראכוועסנ אינ גאָרע:
נישטאָ דאָס היז דעם טאטנס... כאָרעו... כאָרעו...

אפ אלדי טאָג, אפ אלדי נאכט —

די ערד — א דיל, די הייכ — א דאכ,

אונ ס'האָט קיינ אומגליק ניט געטראָפנ:

אלע שליכט זיינענ אָפנ...

אונג כ׳וועל אוועק, אוועק, אנטריבענ, זיכ פארלירנ
מיט קאפ פארהויבענעם צו קלאַרער סטעליע פונ מײַנ דירע.
אונ זינגענ וועט מײַנ טיפע שײַנ
יונג, — יונגער קאַב אינ וועלט ניט זײַנ:

„הער זיכ צו:
איכ — דאָס ביסט דו!
איכ — דאָס הייסט מיר
אינעם גרויסן שפּאציר“ ..!

.1928

מיניאטירן

א

ניט דערנענט צו דיר,
דיכ ניט אָנגערירט,
כאָטש געזעג דיכ שטייענ
אינ דער טונקלער זייט,
כאָטש דערשפּירט האָב איכ,
אז סע ציט צו דיר,
צו דעם יונגן אויג,
צו דעם צארטן זייד.

ביסט פארבליבן דאָרט,
ביסט פארבליבן ווייט,
און א צוג מיכ יאָגט,
און איכ שפיר און שפיר:
קעגן פרוי און קינד,
קעגן וועלט און לייט—
איכ קאָן קומען צוריק
צו דעם צארטן זייד.

ב

...קיעוו ניט קיעוו,
רוימ ניט רוימ,
כאַלעמ ניט כאַלעמ,
וואָר קיינ וואָר ניט.
פריילעכער שוימ
אונטער יעדן בוימ
שלעפט צו באהעפטונג
די זומער-פאַרנ.

...מעכטיק דער שוימ,
מעכטיק די פרייד,
מעכטיק דער פלאם,
כינעמ מיט אינ מיין בלאַנדזענ
די פייערן-נאכט,
דיין קלאַר-ווייס קלייד,
די דניעפערשע שיינ,
דיין קאַפּ דעם בלאַנדנ.

...סע טוט א ביטל באנק
 א יענער וואלד,
 א יענער זעמבנ-וואלד
 לעמ אומאנ.
 פארוואָס גיט פריי געלפונט
 דעמ קלינגענדיקן קוואל,
 זעמ יוגנט-טאָג,
 דעמ ליכטיק-ליכטיק-פרומענ ?

פארוואָס געגאנגענ שעמעוודיק,
 פארוואָס געצוימט
 דעמ שוימ דעמ פריילעכנ
 אינ יאָר פונ זי רוינענ,
 אינ יענעמ זומער-וואלד,
 אונ אונטער יענעמ בוימ,
 אינ יענער הייסער זשומזשעניש
 פונ בינענ.

צוגאסט

די וועלדער, וואָס רינגלענ
די היימשטאָט אַרומ,
שטייען אין זונשײַן
דעם טאָג, וועגן איב קומ.

דאָס פּריילעכע שטראַלכל
אַין הימלשן קלאָר,
דאָס באַרעו וואָקזאלכל
פונ נײַנצנטן יאָר,

די קרעפטיקע ווינטן,
דער לויטערער כײַן —
דאָס איז דאָכ מײַן קינדהײַט,
דאָס איז דאָכ מײַן היימ.

.1929

פרייז

אונטער אונדזער ווינגונג,
וואָס אפּ קיעווער באַרג,
גייענ, דרייענ, ווייענ נאָכ
ווייענ אונ האווייעט.
אונ קומט דער אָונט — כ'בענק,
אונ קומט דער אָונט — כ'גאר,
שטענדיק-טייערע
אונ שטענדיק-נייע.

ווי צום בלענד פונ ענד-ציל,
וואָס דעם שטרייט באצירט,
ווי צום וונדער-לאנד,
צו שינענ אומגעהערטע
לאָז איכ זיכ אוועק
מיט וועלט-טאָג אונ מיט דיר,
פרוי געליבטע,
כאווערטע באשערטע.

אונ אלע קוואלנ
זיינענ אופגעוועקט;

אונ קלאָרע וואָרנ
זיינענ אופגעקומענ.
מיט וועלט-טאָג אונ מיט דיר
לאָז איכ זיכ אוועק
צו גרינגע פּרילינגנ,
צו זינגענדיקע זומערס.

ס'איז דאָס הארצ צעגליט,
אונ ס'ווערט דאָס הארצ ניט מיד,
אונ מעכטיק איז צעבליט
דאָס לעבעדיקע פּייער.
ווי דאָס ערדנ-הויז,
ווי די וועלטנ-ליד,
ווי דאָס ליכטיק זינ
אזוי ביטטו מיר טייער.

סע פליט אוועק דער דיל,
ס'צעשיטנ זיכ די ווענט,
אינ ברייטנ ערדנ-הויז
פריידיק זיינענ אלע.
מיט שוימענדיקנ הארצ,
מיט פלעסקענדיקע הענט
גיי איכ מיט מיננ וועלט
דורכ טויער טריומפאלנ.

* * *

(א פראגמענט וועגן י. באַוּשָׁווערן)

— ריזיקע, העלישע,
וועלטישע קראפט!
שטורעמען
צי וויינען? ..
סע זינגט און סע בעט
מיין ערדיש געבייט,
מיין ערדיש געבייט
אינ וואָגל:
— גיב מיר און מיין ערד
א ליכטיקע היים
אפ נעכטיקן
און אפ טאָגן! ..
פונ פאריזש דער שטאָט
ביז ניו-יאָרק דער שטאָט
אפ וואסערן
אפ צעגלאנצטע—
הימל און הימל
און קאראהאָד:
פריילעכע שטערן
טאנצן.

...פונ פאריזש דער שטאָט
ביז ניו-יאָרק דער שטאָט
אפ וואסערן
אפ צעגלאנצטע—
הימל און הימל
און קאראהאָד:
פריילעכע שטערן
טאנצן.
די ערד— פארלירן.
דער יאמ— פארמעקט.
פארלָאָשן—
דירעט און לענדער,
האָט ער די האנט
געגעבן א שטרעק:
— כוץ שטערן
עפעס געווען דאָ? ..
שטערן און שטערן
און הארץ, וואָס קלאפט.
אלעמענט הארץ,
ניט איינעמס.

1930.

ווינטער

וועסט קומען אהינצו, איז וואָס זשע געפינסטו
אפ אייגענעם בארג קעגן היימישער ברייט?
דיינ פיינסטע, צעשיינטסטע, דיין איידלסטע-דינסטע,
דיינ ליכטיק-צעשפרייטע, דיין יינגלשע פרייד,
דאָס שענסטע געווינס, דעם פארדינסט פון פארדינסטן:
צעזונגענעם אָוונט, א הימל, וואָס שנייט,
דיינ היימ-שטאָט איז וויסקייט, איז ליכט און איז פינצטער,
דיינ לעבן — איז טייערער פייערן-קייט.

און נאָכדעם צעשפילט זיך איז וועלט זאווערוכע.
אָ, כאווערטע ליבע! דו, מיידל פון לאנד!
כ'בינ אונטערגעגאנגען מיט טויזנט מעלוכעס,
איז לידער-מעלוכע כ'בינ אופגעגאנג.
דאָס גליק, אפ צעפיקעניש רוכעס פארפלוכטע,
אָט שווימט עס, אָט קומט עס, אָט איז עס פאראן.
די זיסקייט געניסן! די פרישקייט פארזוכן!..
צעהוליעט זיך אָוונט, א נאכט זיך צעטאנצט.

דורך שנייען, וואָס שיטן, צעפליט זיך דער שליטן.
איז געפל אפ סטעפן דאָס אויג דינסט דערוועט
די זעט פון די זומערס, די דוירעט, וואָס צוויטען,
דאָס קינד דאָס געבוירנס איז פריילעכע שטעט.
(ווייסינקע פערל אפ שטערן צעגליטן,
גרינגינקע שטערן — ווארעמער גלעט).

אינ סעדער צעבליטע, אינ סאמע אינמיטן
מיט אויגן מיט דינע גייט אומ א פאָעט.

(אפ ווילדן, אפ ווייטעק — די מילדסטע פונ קוויטן!)
היי, שליטן צעפלויענער, גיכער פונ גיכ!
צעפענטע אויגן אפ סטעפן פארשנייטע:
סע אייביקט אינ לענדער אומענדלעכע ליכט.
אפ אלע געפאלענע, אלע געטייטע
אינ אופעט א גאָרטן ווונדער-געדיכט.
דורכ ווייסקייט פונ שטרעקעט א ריט, א געשריי טאָג:
"דער דיכטער אינ ליכט זאָרט, ס'אינ איכ דאָכ, ס'אינ איכ!"

ער שפילט דאָרטן מילד אפ דינ זוניקן לאָשן.
אינ בלענד פונ די לענדער דערקענסטו דינ ליד.
דו בעטסט אינ אריינ אינ די ווייטע כאַסן,
אינ שליטן אינ דינעם, אינ סאמע אינ מיט.
דינ טאטע, דינ מאמע, דינ יינגעלע אָשער
דורכ דרייען און שנייען פליינ שטומענדיק מיט.
ניטא קיינ פארדראָסן. דער ווייטעק פארלאָשן.
בלויז גרויסער אינדרויסן, בלויז שליטן, וואָס פליט.

א גאנצענע נאכט אינ די וועלט בעגעלופן.
א, דאָרטיקער גאָרטן, דו צי מיכ און צי!
דו כאווערטע ליבע, איכ וואָב דיכ גערופן,
דעם קאָפ צו פארווארפן אפ זינדענע קני.
דורכ סטעפן פארשנייטע — יאָרטוונטער טופען,
מיליאָנען באגלייטן מינע נאקעטן פלי.
מיר ווערן אנשלאָפן, מיר כאפן זיכ אופעט
די ווונדער זעראַמילב אינ פריילעכע פרי.

וואָס זיצסטו דאָ אינ גליווערניש?..

וואָס זיצסטו דאָ אינ גליווערניש? דו דארפסט נאָכ צאָלן דאָכ
דעם גרויסן צינזש מיט בלוט אונ פלאַמ.
היי, כאַפּ זיכ אופּעט, פליענדיקער האָלענדער!
עס וואַרט אפּ דיר די שיפּ אינ יאמ!

עס זיינעג ריזן-בערג אונ שיינע טאָלן דאָ
אונ טויזנט מינימ פריידן אינעם לאַנד.
היי, גיכער, גיכער, פליענדיקער האָלענדער!
עס וואַרט אפּ דיר אינ סטעפּ די גאנ!

מיט אויג מיט זוכנדיקן אונ מיט האַרצ פאַרכאָלעמטן
אפּ דריערד דו ביסט דאָכ אופּגעגאָן ניט סטאַמ?
היי, שנעלער, שנעלער, פליענדיקער האָלענדער!
עס פייפט, עס רופט די שיפּ אינ יאמ!

דיינ ווייטער וועג, דיינ יונג, דיינ פריילעכ קאָל איז דאָ,
אונ טאָג אונ נאַכט איז אפּ דער וועלט פאַראַן.
איז וואָס זשע זיצסטו, פליענדיקער האָלענדער?
עס שרייט, עס רופט אינ סטעפּ די גאנ!

אינ ווייטן וועג אַרײַן! אונ זאָל אַמאָל קאָט דאָ
אַ פּריינט א טײט געבן: דאַן און דאַן
איז דאָ אדורכגעפּלויגן... ער... דער האָלענדער...
אונ איז אוועק... מיט שיפּ, מיט גאַן.

1936

מיטג גילדענעמ ווייג

א

אזוי רייג איז דאָס זייג
אונטער אייביקע שטערן
מיטג גילדענעמ ווייג,
מיט העל-אויגיקן עראָס.

איך קוק זיך ארומעט,
דערווע איך: פאראנעג
דאָס קינדערשע הארץ
און די קינדערשע טייגע.

פאראנעג דאָס לעבג
דאָס איינזיקע-אייגע,
פאראנעג דאָס לעבג,
דאָס קוועלנדיק-אייגע.
און ס'איז נאָך פאראנעג
דאָס לויטערע ווייגעג,
און ס'איז נאָך פאראנעג
דאָס מעהטיק מאגערג,
דער גילדענער ווייג,
דער העל-אויגיקער עראָס.

נאָכ וויי אונ נאָכ אומגליק,
נאָכ וועג, וואָס פארמאטערט,
אינ מאָסקווער באנאכט,
אפן פלאצ אפ ארבאטער,
מיט פלאטערדיק ליב
אונ מיט קינדערשנ אָטעמ
זינג איכ די ליד
פונ די ברידער אינ שאַטלאנד,
די ליד פונ די מענער
בא סענע, באמ טיבער,
איכ זינג זי פאר פריינט
אונ איכ זינג זי פאר ליבער.
זאָל כאווער פארנעמען,
זאָל ליבע דעהערנ
דאָס פריילעכע קאָל
פונ העל-אויגיקן עראָס.

איז געווען א ווילדע שף
 און איז פארביי,
 און אָן דער ווילדער שף
 איז גוט און פריי.
 וועט זיך זאמלען זאפט און קראפט
 און זימל-בלוף,
 וועט ווידער, ווידער זיין
 א ווילדע שף.

א באריכט

כ'האָב קאָקאָרשט פֿונ דאָרטנ זיכ אומגעקערט,
כ'האָב דאָרטנ געזען מײַן גאנצע ערד,
מײַן אייגענע, ערעוּ א נײַ-יאָר.
טײַ אינ איר שטילקײַט, סײַ אינ איר שפּיל
האָב איכ דערזען, האָב איכ דערפּילט,
ווי זי איז מיר נאָענט-טײַער.

זי האָט זיכ באוויזן מיר פּאָשעט אונ פּראָסט
באמ טײַכ—בא דעם דניעפּער, באמ טײַכ—בא דעם דאָס,
ווי לעבעדיק זי אידאָרט
מיט פּרײַע אינ מי, מיט איר טיפּעניש-בלענד,
מיט רײַנינקע קינדער, וואָס פּאטשן מיט הענט
אונ פּאָדערן: לידער! לידער!..

געזען כ'האָב איר פּאָנעם דאָס ניט פּארשטעלסט:
צעווישן די צוגן, אפּ שנייקן רעלט
א כאווערטע קאָמיזיסטקע,
איכ האָב איר געזונגען אונ האָב זי באגלייט:
„דו שײַד זיכ ניט, יונגע! דו זײַ מיט מיר, פּרייד!
דו לעב מיט מיר שטענדיק, פּרישקײַט!..“

צעווישג די צוגג, אפ שנייקן רעלס
האָב איך געזעען איר פאָנעם דאָס העלס,
געזען האָב איך, וואָרעם קוקן
מיט סעֶדערֶי אַינ צוויט, מיט פּרילינג-ליד,
מיט וואָרציקן שמייכל, מיט מילדן געמיט
די אויגן פֿונ דער צוקונפֿט.

צעווישן זיי צוגג, אפ וועגן אַינ שניי
האָט אפּ מיין לעבן געגעבן אַ וויי,
אפּ וואָגל מײַנעם — אַן אָטעם
מיט אלץ, וואָס דעם זונעלע מײַנעם געפּעלט:
מיט העלדן, וואָס שפּאַנען אדורך די וועלט,
מיט ווונדער־לעכע פּילאָטן.

איך האָב איר געזונגען און האָב זי געקושט,
איך האָב זיך באַניס אַ קאָג דערוויסט,
אַז זי איז שייַן און זויבער,
אַז זײַן זײַנען מיר שטענדיק אײַנס,
אַז קייַנמאַל וועט אַרנזער רייַנער קייַן
ניט אָנקומען אַז קייַן רויַבער...

כײַן דאָרטן געווען, אָט איז מיין באַריכט:
כײַן דאָרטן געזען אינ אָנפאַנג פֿונ ליכט
דעם יגסטן דאָר אַרומגיין.
דער פּרישקײַט, וואָס וועט ניט פּאַרגיין אײַן פּוסט,
האָב איך די טײַערע אויגן געקושט
און האָב איר אַ ליד געזונגען.

בעז

איכ פאָר אומ, איכ גיי אומ
דורכ מעסלעס אונ מעסלעס
אונטער פריילעכער זונ,
דורכ אליעזר מיט בעז.

אינ די ליכטיקע שטעט,
וואָס דער שטורעם באשאפט,
הייבט אָן זינגען די זעט,
הייבט אָן שפילן די זאפט.

איכ פארליב זיכ אינ הוימ,
אונ אינ קינד מיט דער פויק,
אונ אינ גלוסטיקנ שוימ
פונ יונג-מיידלשנ אויג.

אינ געלויפ פונ א באנ,
אינ א כאווערס א בריוו,
אינ א פרי בא דעם יאמ,
אינ א פאָג אפ א שיפ.

איבערמ לאנד אינ צעבליטס,
איבער ליט פונ מינ ציט
הייבט אָן קוועלן מיט ליד,
הייבט אָן שורשענ מיט זינד.

הער זיכ צו נאָר. דו הערסט,
ווי סע וואקסט אינ דער שטיל? —
דאָ אפ אונדזער ערד
וועט באלד געבן א שפיל,

אזוי טיפ, אזוי קלאָר,
אזוי שיינ, אזוי מילד,
ווי סע האָט נאָכ קיינ דאָר
אפ דער ערד גיט געשפילט.

זאָל זיכ פעלן דער צאר,
זאָל זיכ שיינדן דער וויי!
היי, דו ווילדע געפאר,
מיטן ווינט זיכ צעוויי!

אינ די ליכטיקע שטעט,
וואָס דער שטורעם באשאפט,
הייבט אָן זינגען די זעט,
הייבט אָן שפילן דער זאפט.

אלע פרי, אומעטומ,
אינ א זוניקן סאָד
רינגלט ריינ מיכ ארום
זויבער-קינדערשע ראָד.

אזוי וויל, אזוי צארט
שלינגען אויגן בא זיי.
היי, דו ווילדע געפאר,
מיטן ווינט זיך צעוויי!

ווי א שטאָט, ווי א הויז,
גייט די קינדערשע פרייד
מיר אנטקעגן ארויס
און מיט ליד מיך באגלייט.

קום צו גייען, מײַנ פריינט,
דו געפינען מיך וועסט
אונטער פריילעכער שיין,
אינ אלייען מיט בעז.

כײַנ אינ גערטנער פארגאן,
און איך הער און איך שפיר,
ווי די קינדער אינ לאנד
זינגען לוסטיק מיט מיר.

אינ די ליכטיקע שטעט,
וואָס דער שטורעם באשאפט,
הייבט אָן זינגען די זעט,
הייבט אָן שפילן די זאפט.

צילכנס

פארפעסטיקט אינ שיינער שריפט
די טעג, וואָס זיינען געווען דאָ.
די נאָכשפירער פאָרשן דיין טיפּ,
און פריילעך איז זיך דערוען זאָ:
דיין בלוט באַ ווייטן — אַ מיפּ.
אַ ליד און אַ לעגענדע.

דער שטורעם, וואָס האָט געדרייט,
אינ בלענדנדיקער דו-שייב, —
ניט אינ ליידיקייטן צעווייט
דיין וויי און דייןע קושנ.
דיין בלוט באַ קינד-און-קייט —
אַ ליד און אַ יערושע.

און דער איקער איז — דו אלייב
אינ פרי, וואָס איז אומגעריטנ,
קענסט פריי זיך לאָזן גיין
העט-ווייט צו ערדן פרישע
און עטעמען טיפּ און ריין
אזוי ווי אַדאָם האָרישן.

עס איז דיין אָנהייב אָט ערשט,
דורך שפּאַגל-גל-גל-גל — דיין ריזע.
געצויגן ווערסט אונג באהערשט
גאָב ניט-באמפּעלקערטע קרייז
אונג טוסט מיט ווארעמער גער
די ווילע צוקונפט שפּיזן:

— „די צייכנס פונג בלוט, וואָס טריפט
אפ טויזנט וועגן ניט גלאטע,
דעמ שמיכל פונג קינד פארליבסט,
ווייט טייערע, גאט אייך,
פארטעטיקט איג שיינער שריפט
אונ מיטן טיפסטן פלאטער!

אזוי כ'האָב די שייג געשעפט
איג ריזיקן דוירעס-צווישן
אפ איינעם א ברייטן סטעפ,
אזוי כ'האָב געלאָזט אייך גריסן
מיטן לעבן, וואָס כ'האָב געלעבט
איג דער וועלט פונג אָדאָמ האַרישן.

אזוי האָב איך אליין
איג רעגעס איג אומגעריכטע
די דאָזיקע שריפט געלייענט
איג וויכערן פונג געשיכטע
אונג האָב איבער איר געוויינט
מיט לעבן אונג מיט דיכטונג.

דורך איר צו א צווייטער ערד
האָב איך זיך געווענדעט,

אונ ווייטער זי גענערט
מיט בלוט מײנעם ווי שטענדיק,
אז לויכטנ זאָל נאָכ מער
די פריילעכע לעגענדע...”

איז מונטער יאָג, מײַנ לײב,
דורכ ניט-באקענטע לענדער.
מיט רויטנ אָס פארשרײַב
דעם פייער-פלאַם, וואָס ברענט דאָ.
בא גוטע ווייטנ בלייבט
א זוניקע לעגענדע.

דורך דער שטרייטנדיקער צייט...

דורך דער שטרייטנדיקער צייט,
דורך דעם טאָג, וואָס איז באַגלייט,
כ'טראָג דאָס העמדעלע פֿונ זייד,
ס'העמדעלע דאָס ליכטיקס,
ס'העמדעלע פֿונ דיכטונג.

קאנט און געגנט דורכגעשפּאַנט,
גרויס די וועגן אינ מיין לאַנד,
און סע איז מיט מיר פּאַראַן
ס'העמדעלע דאָס ציכטיקס,
ס'העמדעלע פֿונ דיכטונג.

כאַפּ איכ אַרפּ זיכ און דערהער:
ס'וואַקסן פּרײַענ אפּ דער ערד,
מיר איז אפּ דער וועלט באַשערט
ס'גליק דאָס אומגעריכטע,
ס'העמדעלע פֿונ דיכטונג.

אויב דאָס עקלדיקע זרויב
אפּ א רעגע מיכ באַרויבט,

פאלט אפ דיר א ביסל שטויב,
איז עס דאָך נישט וויכטיק,
העמדעלע פונג זיכטונג!

איך כאפ אום זיך אונ דערשפיר:
פונג אוקריינעץ בין פאמיד
גייענ שניגענדיק מיט מיר
לעבעדיקע שייכטנ,
העמדעלע פונג זיכטונג!

דורך דער שיינער צייטנ-בליט,
צו דער ריינער קינדער-ווייט
כיטראָג דאָס העמדעלע פונג זינד,
ס'העמדעלע דאָס ליכטיקס,
ס'העמדעלע פונג זיכטונג.

אזוי לעב איך

כ'טראָג זיי אינ פּעלד אַוועק,
איך ברענג זיי צו א באַן,
איך יאָג זיי דורכ אינ וועלט,
צעווייע זיי אינ וואָגל,
אַונ פּערל ווערנ זיי,
אַונ ס'ווערט פונ זיי געזאַנג.
איך עטעמ מיט די גרויסע,
מיט די העלדן-צייטן,
איך ווייס, וואָס וויכער הייסט
אַונ אויסגעשטערנטער שטיל-שאַ.
אינ דער פּראָסטיקער שטאָט
פונעם קופּערנעם רייטער,
אינ לענינס שטאָט
בא דעם טייך גיעווא,
אינ דער שטאָט אינ פּושקינס,
אינ דער שטאָט אינ קיראַוס
בא מיר — א דורכקוק,
א צונויפלי, א פּאַראַד:
ס'מאַרשירנ דורכ אינ קיריע

איך עטעמ מיט די ברייטע
די מעלוכע-פלעצער,
אינ גאָר די יאָרן
בינ איך יונג-פאַרשניט.
כ'געזעגנ אונ באַגעגנ
מיט די שטעט זיך
באַנינע-צייט
אַונ אָוונט-צייט.

אַונ קאַנטן, טיכנ, הימלען
לייכט פאַרמיש איך.
גענידערט, אַפּגעקומען
ווידעראמאָל צוויט,
אַונ יעדער שטאָט
איז א געשאַנק א פּרישער,
אַונ יעדער גאַס —
א גניע ליד.

אַונ טרעפּן אומגליקן,
אַונ טרעפּן פּלאַנג-קלאַנג,

גיי'נ דורכ אינ לענין-שטאָט
מיט פריילעך-פרישנ קלונג.
אונ איכ צעווישנ זיי —
פארברוינט, פארליבט, פארווונדערט,
איכ צעווישנ זיי —
דער יינגסטער יונג.

הונדערט טויזנט אירע
פונ גאָר, פונ גאָר אמאָל
אונ ביזנ יינגסטנ יאט.
אונ מיינע שיינע, מיינע אייגענע
פונ נאָכעט א יאָרהונדערט

לענינגראד, פעוראז 1936.

קײן שטערנדל נײט אַנצוווערן

א

אונ קלאָר מיר אלע יאָרן,
קלאָר איז מיר,
וויפל כ'האָב פארלוירן שוין
אונ וויפל איך פארליר,

נאָר גרויס איז מײַן פארמעגן
אפּ דער ערד,
אונ כ'וועל נאָכ קריגן
מער אונ מער.

פונ לאנד, פונ צײַט,
ווי איך געוואקסן בין,
האָב איך מיט זיך פארשלעפט
אזא גרויסארטיקן באגין,

אזא מין כ'עס
אונ אזא מין ציר,
וואָס אייביק וועט עס מיטגייען
מיט מיר.

א שטעגעלע, א רעגעלע
פונ גוטן פראנק-אונ-פריי —
וואכט מונטער אופ
די טיפע זינגערײַ

פונ בלוטיקן,
פונ ליכטיק-לעבעדיקן טראָפּ,
פונ קוועלנדיקן כוואליעכל
איך הארצ, איך קאָפּ.

אונ צו ליבער ליפּ איך ווייט
סע צײַט מײַן ליפּ,
אונ צו מאָרגן-ברעג פארבאָרגענעם
סע יאָגט מײַן טיפּ,

אונ די הייך איז ווייך-צעשמיכלט
אונ צעבלויט,
אונ נישטאָ איז אפּ דער ערד
קײן טויט.

אלצ, וואָס געזענ כ'האָב
אונ וואָס באַמערקט,
אלצ, וואָס געמאָגענ כ'האָב
אינמיטג מערק,

דאָס מילדס אונ ווילדס,
דאָס גוטס אונ ביז —
ס'איז דאָ, סע לעבט אינ מיר,
ס'איז בלוטיק-הייס.

פונ גאָר דער טיפ
דער גאָר-געפאָנג —
ער רייסט זיכ שוינ
צו אזא געזאָנג,

וואָס בלייבנ זאָל עס
שטאָלצ אונ קלאָר
אפ אלע יאָר
דער וועלט דער גאָר.

אויב כ'ביג אמאָל פאָרגאָגענ זיכ
אינ גרויס געוויינ,
איז בלויז פונ צאָר
פאר יעדנ גילדנ ברעקל קליינס.

סע האָט זיכ מיר אזוי געוואָלט,
פונ גאָלד צעשטראַלטס
זאָל זיכ פאָרהייטנ
אלצ, אלצ, אלצ.

סע האָט געוויינט
דער זויבערער באַגער
קיינ שטערנדל ניט אָנצוווערנ
אפ דער ערד.

היינט ווייס איכ: ס'הענגענ הייסע
טראָפּנדלעכ

אפ שווערער צאָמ,
ס'צעגייענ טראָפּנדלעכ,
אונ ס'בלייבט מיין יאָמ.

ב

אונ קוקסטו ניט, אונ שפירסטו ניט, —
 איז פוסט אונ וויסט,
 איז דער אָטעמ מײנער דאָ
 אומזיסט-אומנישט.

איז דארער צאר,
 איז כמאריקער פארדראָס,
 איז שווארצ דאָס הארצ,
 איז אפן מויל — א שלאָס.

ווי נאָר דיין שמייכל, לאנד,
 אפ פאָנעם מײנעם פאלט,
 ווערן אלע שווערע טויערן
 צעפראלט.

אונ ווי די פאָנען דינע
 אינעם כוידעש מײ
 הויכ אונ יונג אונ פריילעכ בין איכ,
 זינגערײ... —

יונג איז זי אונ ליב האָט זי,
 מײנ זינגערײ,
 א מילדע האנט
 אן אויג, וואָס איז געטרײ.

זיך קיינמאָל ניט געבויגן
 פאר קיינ ליט,
 זי בייגט זיך פאר א לאנד
 אונ פאר א גרויסער צײט:

— צעשפרייט אפ מיר די פליגל דינע,
 לאנד!
 צײט, באשיצ מיך
 מיט א גוטער האנט!

מיט די לויכטנדיקע אויגן דינע
 מיך באהיט:
 אָן דיר איז גאָרניט, גאָרניט,
 גאָרניט ניט.

מאִיאקאָווסקינ

א

ניט קיינ הענדלער מיט קוישעלעכ, קערבעלעכ,
נאָר די גרויסע, די בלוטיקע מי,
אָ, ווי טײַער זי קאָסט, די אומשטערבלעכקייט,
די פארברידערונג מיטג הי.

מיטג הארצ, מיטג לײַב דעם צעפלאטעוּטג
זיכ א צי טאָג, זיכ געבנ א הייב,
דורכ דער גליווערניש פונ א קאטאָרגע
זיכ צעברומעג אזוי ווי א לײַב.

פונ די דוידעס, וואָס שטומעג אונ גויטעסג,
פונ דער נאכט אונ איר ווילדיג פאראט
מיט די מאכנעס צו שלאכט זיכ ארויטרײַסג —
א דיכטער אונ א סאָלדאט.

אונ צעהילכג מיט פרייד-געשרייעג זיכ,
אונ אוועקלאָזג זיכ צעגליט
מיט די רייעג די רויטארמיישע —
א מאווער אונ א ליד.

און אדורכגיין די וויסט די גרויזאמע,
און אריבער די גניע שוועל,
זיכ צעלויכטן אינע הונדערטער טויזנטער —
א לייד, א לאנד, א וועלט.

און באצאלן דאָס אומגעווענע,
דאָס זערהויבענע געצאלטס,
און צעמאלן די ווייעג-טרויערן,
און דורכשפאנען פריידיק-שטאלצ.

און אוועקגיין — און דאָך זיכ ניט ענדיקן,
און אוועקגיין — און זאָך ניט פארגיין,
און פארבלייבן לעבן און שטענדיקן
אזוי ווי דאָס לאנד אליין.

פארבלייבן, די צוקונפט זאל צערטלען דיכ,
סינאל זער אויסגעוואקסענער זון
דיכ באגרייטן אזוי ווי דעם ערד-קנילעך,
דיכ אופנקמען ווי די זון.

ב

איך קומ צו דיר רוען א ווילע
אינ דינן סטאנציע מעטראָ.
אינ די ליכטיקע שטאָלענע זילנ
דאָס קומענדיק לעבן איז דאָ.

א גרוס דיר, דו, נאָענטער, ליבער,
פונ די ווינטן, וואָס ווייען אצינד.
דו ביסט ווי דער זינגטיקער גיבער,
דו ביסט ווי דאָס מאָרגנדיק קינד.

מיין זינגענדיק לעבן, וואָס פול איז
מיט געראנגל און פלין און שיין,
לעמ די זילנ לעמ זינען איך טוליע
צו דער ווארעמקייט, וואָס וועט זיין.

אינ גרויען שינעל, פונ א שלאכט-פעלד
קומ איך צו דיר צו גיין:
— אוי, איז דער מאָרגן פראכטפול!
— אוי, איז די צוקונפט שיין! —

און שטילערהייט (כ'בינ זיכ מוידע) --
כ'פארגיי זיכ אינ כידעש-געוויינ:
— אוי, סארא מילדער בלוי דאָרט!
אוי, איז דער מאָרגן שיינ! —

און פול ווערט מײַן הארץ מיט גוורע:
— אָט אזוי וועט געשען און זײַן,
מירג נעמען מיט שטרעם זי טורעמס,
די פעסטונגען פונעם פּײַנט! —

ס'דערפרייט מיכ, צו שלאכטן באגלייט מיכ
דײַן מעכטיק, דײַן ברידערלעך קאַל,
און אפ לעבן אפ מײַנעם פארשפרייט זיכ
די קאָמונע פונ שײַן און פונ שטאַל.

.1940

צו די אויצרעט

כ'וועל ניט מיד זײַן,
 נייַן, ניט מאַט זײַן,
 זאָלן קראַקען
 שוואַרצע ראָבן.
 ס'וועט מײַן אויסטערלישע
 פראַצע
 זיך צו שײַן דײַנער
 דערקלאָבן.

ניט קײַן קנאַקנדיקע
 אָדע
 און ניט סטאַמ
 א פלוידער-מײַסע.
 ווי זײַן ערד
 און ווי זײַן אָטעם
 איז מאַמאַשעסדיק
 מײַן טױששאַפט.

נײַן, ניט לײַדיק
 בראַוואָ פאַטשן,
 גלאַט צעפלאַמען זיך
 מיט גראַמען.
 צו די אויצרעט
 גײט מײַן פראַצע,
 בויענדיקע
 סערפּ און האַמער!

ניט מיט פּויקן,
 ניט מיט טאַצן,
 ניט מיט קריכן,
 ניט מיט כּניפּע, —
 שטאַלצ און ליכטיק
 גײט מײַן פראַצע,
 לאַנד,
 צו זײַנע שײַנע טיפּן.

ניט מיט טומלדיקער
 גײווע,
 ניט מיט פעסטען זיך
 און שווינענ...
 ס'גליק
 פון זײַנע קינדער-לײַבער
 איז מײַן ליכטיקסטע
 באלוינונג.

דאָרט, וווּ הויכע וואָרן
 שאַצן
 מי
 פאַר זײַנע קינדער-אויגן,
 איז שוין אָפּגעשאַצט
 מײַן פראַצע,
 איז מײַן ליד
 שוין אָפּגעווינגן.

אינהאלט

I

אזא ליבשאפט...

זייט

57	אונ מיר זינען דאָך איב קרעפטיקייט
59	איב אָט דעם פרי
60	קריגערייגע
63	אנ ענטפער
66	וואָס האָט איר געבראכט אהער ?
69	א שאָד !
72	פניער-אָוונט
75	א שנעלער צוג
77	אונ איכ דערזע
79	ליד וועגן וואכ זיבן
82	זיי גייען ארום
83	הא, הא
85	קלאָווימ
86	קעדיי !
89	מיט שטאָטישע סימכעס
91	פארזיי
93	איכ גרענג ארום
96	א בריוו
98	איז דיר, כאווער, אויסגעקומען

זייט

5	איב וועג
13	1905 א) צווישן וואלד
15	ב) איב גאָרזא
16	ג) פאנצער-שיפ „פאָטיאָמקיב“
19	ד) סע טראָגט מיין גאס
20	פונ פעליקס דזערזשינסקיס טאָגבוך
23	לויב
25	מיר האָבן געארט
27	פושקיב איב אָקטאָבער
29	לעניב קומט קיין מאָסקווע
33	1793
38	פניער אונ יאָנטעוו
40	אזא ליבשאפט, פאָטערלאַנד !
43	זעקס כאוויירימ
45	איז וואָס געדענקט די יונגקייט מיניע
47	די צייט איב שטאָט געשטילט
48	ליוואריע
50	ערשטער מיי
51	זאנגען
55	מיט לעניגען

ז י ט

154 זיכלן-לויפ
 156 איז עס דאָכ
 157 איכ קוק
 159 איבער וויסע דירעס
 161 אונ זעען זעט מען ווייט
 163 מיר שניידג
 164 איז מעכטיק דער טאָג
 165 די באסמאלקע נענענקא
 167 טימען
 168 גאנא מיכ ציט
 171 גאנא איז אפ פיסלעכ אפ פלינקע
 173 צו די פריערדיקע קניען
 175 אינ שאַ אינ שטאָטישער
 176 אזוי פונ זיכ אמאָליקן
 177 קוישט דאָס אויג מיר
 179 א מענטש ווערט געבאָרן
 181 מענטשעלע
 181 צו א פריינט
 184 קומ איכ צוגאסט
 186 מירמל-אויגן
 187 איז אזא שטילקייט
 190 ארויס איז דער בופלאקס
 191 טוועט זינן בא מיר מיט דיר א שלאכט
 193 ערימיטאזש
 195 טיצאָנס א בידל
 199 יאָגסט מיר נאָכ
 202 כוועץ אינ א פרי זיכ אופהייבן
 205 מינגאטירן
 208 צוגאסט
 209 פרייד

ז י ט

103 שיינ איז מיין ערד
 104 מיין היצערן בידל
 105 פרישע קלאָרע פרי-שינ
 107 בלאָנקע איכ אומ
 108 איכ שרייב אָפ מייןע טעג
 109 אינ נאכט דער באשערטער
 110 געזעגנט זיכ מיט מיר
 111 טרייבט דאָס באהאלטענע קינד
 111 איבער פוסטקעס-זומפן
 112 יונגער טאָג
 113 גאָלד אינ די גערטנער
 114 שטערב אפ מיר
 115 זונבער-קוועלכלעכ
 116 קומען אָן די שיינענדיקע פרייען
 118 נו, דו
 119 בלויז איינ אַפּר-נאכט
 120 שטאָט אפ בערג
 122 איבעמ דאָרפ בא דעם יאמ
 125 באגינען
 126 אומרו
 127 מיי
 129 פלי ניט!
 132 איב די טיפן פונ די זומערס
 134 זומער
 135 כוואליע, זונ
 137 פונ קינד הייט: א) אינ אָנפאנג
 139 ב) נאָכדעם איז געווען
 140 ג) זונ איב די גערטנער
 144 ארומ אג ערד
 151 אינ פאָרעניש
 153

ז'יט	
226	דורך דער שטרעטנדיקער צייט . . .
228	אזוי לעב איך
230	קיינ שטערנדל ניט אָנצווערן . . .
233	מ א י א ק א ו ס ק י ג א) ניט קיינ הענדלער
235	ב) איך קומ צו דיר
237	צו די אויזרעס

ז'יט	
211	פון פארייניג דער שטאָט
212	ווינטער
214	וואָס וויצטו דאָ איב גליווירניש . . .
215	מיטן גילדענעם "
218	א באריכט
220	בעז
223	צייכנס

Э. Фининберг

ЛИРИКА

„Дер Эмес“ № 432

Редатор *М. Натович*. Техредатор *А. Фридкин*. Корректор *А. Хармац*.
 Слано в набор 20/V-1940 г. Подписано к печати 10/X-1940 г. Формат бумаги 70×108¹/₁₆
 7,5 печ. лист. Уч. изд. лист. 13. А—31638. Тираж 3000 экз. Заказ № 2315

17-я ф-ка нац. книги Огиза РСФСР треста „Полиграфкнига“.
 Москва, Шлюзовая наб., 10.